

“වෛසාක” *The Buddhist*

Founded 1888

Vol: CXXXIX - BE-2563 - MAY - CE-2019-No. 01

ISSN-2012-6204

V
E
S
A
K

2
0
1
9

වසර
121 තරුණ වෛද්ධ සංගමය
Years **Young Men's Buddhist Association**

“ද බුද්ධිසීරි” The Buddhist

Content - අටුහ

	<i>Page</i>
ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුමයක් කිරීම යථාර්ථයක් වීමට නම්... - කතුචෛකිය - ප්‍රධාන සංස්කාරක	01
ගරු සභාපතිතුමාගේ /ගරු ප්‍රධාන ලේකම්තුමාගේ පණිවුඩ	02
චිතයේ සම්බුදු සසුන හා බෞද්ධ කලා ශිල්ප - ආචාර්ය සීර් නිස්සංක පෙරේරා	03
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඓතිහාසිකත්වය - ශාස්ත්‍රපති නයන තිලක් රත්නායක	10
බුදුන් වහන්සේ දේශනා කළ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව හෙවත් ආර්ය මාර්ගය - ලයනල් රණසිංහ	13
පෙර නොවූ අසිරි දිස්වෙයි මේ වෙසක් දිනේ - විමල් රූකසිංහ	15
ජීවිතය ජීවත් කරවීමට කරන සටන - ගලගෙදර රතනවංස හිමි	16
ලෝකය පිළිබඳ දෘෂ්ටිකෝණ තුනකින් - ආචාර්ය ධර්මසේන හෙට්ටිආරච්චි	18
සුඛාස්වාදය පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්පය - පූජ්‍ය ජේතේපොල ගුණරතන හිමි	22
වර්තමාන මොහොත විශ්මයජනකය - පූජ්‍ය හොරොච්චොතානේ සන්තීන්ද්‍රිය හිමි	28
බුදුන් වදාළ විශ්ව සම්මත න්‍යාය - මර්චන් සමරකෝන්	31
බුදු තෙමඟුල - රත්නා ලංකා අධේවිකුම	33
කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ ප්‍රවෘත්ති	34
සිළුමිණි සෑ රදුන් නුවරට වැඩිය ලෙසින් - අස්ඞිරි සෑය බබළයි ෂ්චි වර්ණ රැසින් - එච්.එම්.එන්. ඒකනායක	35
Making the Declaration of Tripitaka a World Heritage a Reality - Editorial - Editor-in-Chief	36
Message of The President - Colombo YMBA / Hony. General Secretary's Message	38
The True Meaning of Happiness in Buddhism - K.H.J. Wijayadasa	39
Anatta the unique concept in Buddha Dhamma - R. S. Jayaratne	42
Buddha's Styles of Preaching Dhamma - Ven Agalawatte Gnanawimala Thera	47
Hymns in praise of the lion among men - P. Wattegama	49
Buddha Dhamma and its Curative Power - Ven Karagoda Uyangoda Maitri Murthi Maha Nayaka Thero	50
Buddhism precludes repentance for sins - Gunatilaka Metiyangane	53
Fulfilment of Perfections (Parami) - Gamini R. De Silva	55
Panchasika Visits the Buddha - H.D. Jayasooriya	59
Four Sources of Human Happiness - Ven Urugamuwe Assaji	60
Buddhist Attitude to Metaphysical Questions - Ven. Amuhenkande Nanda Thera	62
Buddhist View of Punishment - Ven. Prof. Devalegama Medhananda Thera	64
Buddhist Attitude towards the Environment - Ven. Trikunamalaye Kaccayana Thera	67
Events of the YMBA	72
YMBA News	74

President - Deshabandhu Tilak de Zoysa
Vice Presidents - Mr. Maddumage Ariyaratne,
 Mr. Kusumabandu Samarawickrama ,
 Mr. Nalin J Abeysekere,
 Mr. Anura Serasingha, Major W. M. Weerasooriya
Hony. Gen.Secretary - Mr. Mahendra Jayasekera
Hony.Treasurer - Mr. Prasantha Abeykoon

Address - Colombo YMBA, No 70 , D.S. Senanayake
 Mawatha, Colombo 8, Srilanka.

Phone +9411-2695598 +9411-2682397 +9411-
 2695786 +9411-2682398 +9411-2698083

Fax +9411-2682397

Web site www.yмба-colombo.org

Email ymbacolombo@sltnet.lk

Facebook www.facebook.com/yмба.org

පිටකවරයේ ඡායාරූපය :

ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ පැරිනා නගරයට කි.මී. 96 ක් දුරින් පිහිටි බුදුන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයට පත්වූ බුද්ධගයාවේ පිහිටි මහා බෝධි විහාරය නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කර ඉදිකළ මෙය සුභස්කෝච මහින් ලෝක උරුමයක් ලෙස නම් කර ඇත.

Cover photo :

The Mahabodhi Temple in Bodh Gaya where the Buddha attained enlightenment. This restored temple is a UNESCO world heritage site. Bodh Gaya is about 96 kms from Patna, in the state of Bihar, India.

කංවුක නිර්මාණය :

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ උප සභාපති හා ද බුද්ධිසීරි සඟරාවේ සහකාර සංස්කාරක

Cover Design :

Kusumabandu Samarawickrama
 Vice President & Assistant Editor, The Buddhist Magazine,
 YMBA Colombo

Design & Layout by

ANCL Publication Dept.
 Printed by ANCL, No.35, Lakehouse, Colombo 10.

“දී බුද්ධිසීවී”

The Buddhist

ආරම්භය 1888

ප්‍රධාන සංස්කාරක - සුනිල් එස්. සිරිසේන

සංස්කාරක - සියදුසු වත්තේගම

සහකාර සංස්කාරක - කුසුමබන්දු සමරවික්‍රම

කලාපය - CXXXIX

බුද්ධි වර්ෂ 2563

මැයි

ක්‍රි.ව - 2019

අංක - 01

කතුවැකිය

ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුමයක් කිරීම යථාර්ථයක් වීමට නම්...

"ත්‍රිපිටකය" යනුවෙන් ජනතාවගේ ගෞරවාදරයට පාත්‍ර වී ඇත්තේ නිලෝගුරු සමාජ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කොට වදාළ ශ්‍රී සද්ධර්මය ඇතුළත් ග්‍රන්ථාවලිය යි. ත්‍රිපිටකය ජාතික උරුමයක් බවට පත් කිරීම ප්‍රශංසා කටයුතු සද් ක්‍රියාවකි. මෙම ක්‍රියාවලිය සමස්ත ලෝකවාසී බෞද්ධ ජනතාවගේ ගෞරවාදරයට ලක් වනු නොඅනුමාන ය. බුද්ධි පරිනිර්වාණයෙන් පසු බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මය බෞද්ධ ශාසනයේ ගුරුවරයා බවට පත් විය. ධර්මධර විනයධර හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් මුඛ පරම්පරාවෙන්, ස්මෘති ශක්තියෙන් යුතුව පවත්වාගෙන ආ ධර්මය, බෞද්ධ ඉතිහාසයේ ධර්ම සංගායනා පැවැති සෑම අවස්ථාවක ම නැවත නැවත පාරිශුද්ධත්වයට පත් විය.

වනවිට අප රට තුළ පැතිරෙමින් පවති. ගරුතර මහා සංඝරත්නය විසින් සියවස් ගණනාවක් බැතියෙන් හා ගෞරවයෙන් බලාකියාගත් ත්‍රිපිටක ධර්මය හුදෙක් ම තම තමාගේ පෞද්ගලික සුබවිභවණය සඳහා අර්ථ කථනය කොට ප්‍රසිද්ධ කිරීමට සමහර හික්ෂුන්වහන්සේලා කටයුතු කරනු දැකීම සංවේග ජනක ය.

ශ්‍රී සද්ධර්මයට නිගා කරමින් හැසිරෙන මේ හික්ෂුන්වහන්සේලා පසුපස අඟුණ වූ කණ්ඩායම් සැරසරනු දැකීම ඊටත් වඩා බේදජනකය. සිද්ධාර්ථ කුමාරෝත්පත්තිය ලංකාවේ සිදු වූ බව කියන කණ්ඩායමක් ද, ත්‍රිපිටකයේ යම් යම් කොටස් තම තමන්ට රිසි පරිදි නිර්වචනය කරමින් අනුගාමිකයන් එක්රැස් කරන බෞද්ධ හික්ෂුන්වහන්සේලා ද, ඔවුන්ට ප්‍රතිවිරුද්ධ මත දරන්නන් නැවත නැවත ධර්ම කාරණා විකෘති කර අතිශයෝක්තියෙන් වර්ණනා කරන අවස්ථා ද අද සමාජයේ ප්‍රචලිත වෙමින් පවතී.

බෞද්ධයන් වශයෙන් අප සෑම ත්‍රිපිටකය දිවි හිමියෙන් සුරක්ෂිත කර ගත යුතු ය. එමෙන් ම නිර්මල බෞද්ධ ධර්මය වෙනුවෙන් ඇප කැප වී කටයුතු කරන්නේ නම් බහුග්‍රහ නායක මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ අවධානයට යොමු විය යුතු තවත් කරුණු කිහිපයක් වෙයි. පුද පූජා වන්දනා ක්‍රමවලින් හක්කිය ප්‍රමුඛතාවයේ

සලකා සැබෑ බෞද්ධ ධර්මයෙන් ඇතට බෞද්ධයන් රැගෙන යන ආගමික වේෂ්ටාවන් නිෂේධනය කළ යුතු ය. මහා පරිනිර්වාණ සුත්‍රයේ බුදුන් වහන්සේ දේශනා කළ සිව් මහා උපදේශයන් පිළිපදිමින්, ත්‍රිපිටකය හා සම්බන්ධ වෙනත් අර්ථකථන පැන නැගී වහාම, ඒවා සුත්‍රයන්ගෙන් හා ඒ පිළිබඳ ඇති මතවාදයන් විමසමින් පිළිගැනීම හෝ නිෂේධනය කිරීම කළ යුතුය.

වත්මන් මාධ්‍ය නිදහස යටතේ තමන්ට රිසි පරිදි දේශනා පවත්වන ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශවයට ම බෞද්ධ දේශනා අවශ්‍ය පරිදි විකෘති කිරීමට ඉඩ නොතැබිය යුතු ය. අන්තර්ජාලය, සමාජ මාධ්‍ය ජාලා ඔස්සේ දැනට කෙරෙන දේශනා, විකෘති කිරීම්, අකටයුතුකම් ද බෞද්ධ ධර්මයට අදාළ වේ නම් ඒවායේ යම් කිසි පාලනයක් තිබිය යුතු ය.

ත්‍රිපිටකය ජාතික උරුමයක් බවට පත් වීමෙන් එයට රාජ්‍ය අනුග්‍රහය නිසැකව ම හිමි විය යුතු ය. එහි සුරක්ෂිතභාවය ද එනිසාම තහවුරු විය යුතු ය. බුදු දහම ලෝ වැසියන්ගේ අවධානයට හා නොමඳ ගරු බුහුමනට ලක්විය යුතු ය. පෞද්ගලික අපේක්ෂාවන් මුදුන් පමුණුවා ගැනීම උදෙසා කිසිවෙකුට ත්‍රිපිටක ධර්මය තමන්ට රිසි පරිදි භාවිත කිරීමට ඉඩ නොදිය යුතුය. මෙය රජයේ පමණක් වගකීමක් ලෙස නොසලකා නායක, මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේලා ද තම තමන්ගේ නිකායවල හික්ෂුන් වහන්සේලා මේ අවකල් ක්‍රියාවල යෙදෙමින් හුදි ජනයාගේ ධර්මාවබෝධය කෙලෙසා දමන්නේ නම් ඒ පිළිබඳ නොවළඟා පිළියම් යෙදිය යුතු ය.

මේ කුඩා දිවයිනට මහෝසයක් බඳු වූ ත්‍රිපිටක ධර්මය සුපිරිසිදු ලෙසින් ආරක්ෂා කර ගැනීමට මේ වෙසක් පෝ දිනයේ අද්වන්ත කර ගනිමු. ජාතික උරුමයක් වූ ත්‍රිපිටකය දිවි හිමියෙන් රැක ගැනීම ජාතික වගකීමක් ලෙස සලකා කටයුතු කරමු.

මඛ සැමට තෙරුවණේ සරණයි

සුනිල් එස්. සිරිසේන
ප්‍රධාන සංස්කාරක

ගරු සභාපතිතුමාගේ පණිවුඩය

අද මෙන් නොව ජනතාවට තොරතුරු ලබා ගැනීමට ඉතා අඩු පහසුකම් තිබූ අතර අතීතයේදී බෞද්ධ ජනතාවට බුදු දහමේ පණිවුඩය ගෙන ඒමේ මුඛ්‍ය අරමුණ උදෙසා බිහිවූ "ද බුද්ධිස්ථි" සඟරාව විද්‍යුත් නාලිකා හා මුද්‍රිත මාර්ග ඉතා දියුණු මෙම අවධියේදී පවා බෞද්ධ ජනතාව වෙනුවෙන් අඩුමට සේවාවක යෙදී සිටිනු දැක්ම පළමු කොට අගය කරමි. මේසා විශාල කාලයක් තුළ මෙම අගනා ත්‍රෛමාසික කලාපය පලකිරීමට ඇප කැපවූ සියලු දෙනාටම මාගේ හදසිරි ගෞරවාදර ස්තූතිය පලකරන අතර, මෙවර වෙසක් කලාපයටද පණිවුඩයක් ගෙන ඒමට හැකිවීම අගය කරමි.

හා සම්බන්ධවී කටයුතු කරන සැමට මාගේ ප්‍රණාමය පුද කරමි.

මෙහිදී සිහිපත් කළ යුතු පිරිස් බොහෝ ය. විවිධ දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ මෙම සඟරාව පවත්වාගෙන යාමට අතීතයේදී ඇප කැප වී කටයුතු කළ අයගෙන් බොහෝමයක් මේ වන විට අභාවප්‍රාප්ත වී ඇත. එම සියල්ලන්ටම නිවන් සුව අත්වේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

වසර එකසිය ගණනාවක් පසුකරමින් අද දක්වාම ඉතා සාර්ථක ලෙස පලකරන මෙම සඟරාවේ දියුණුවට කුමන ආකාරයෙන් හෝ

ගුණගරුක යහපත් සමාජයක් ගොඩනැගීමේ ඒකායන අරමුණ පෙරදැරිව කටයුතු කරන කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ අති මහත් කාර්යයන් අතරට එක්වන මෙම "ද බුද්ධිස්ථි" ත්‍රෛමාසික කලාපය ඉතා වටිනා ලිපි රචනා දේශනා ආදියෙන් සමන්විත වන අතර, මේ සඳහා ස්වේච්ඡාවෙන් අප

ඔබ අප හැම දෙනාම දායක වී ඇති අතර එය මතුවටත් ඒ ආකාරයෙන්ම ලැබේවායි සංගමය වෙනුවෙන් මම ප්‍රාර්ථනා කරමි.

ඔබ සැමට තෙරුවන් සරණයි

දේශබන්දු හිලක් ද සොයිසා
ගරු සභාපති

ගරු ප්‍රධාන ලේකම්තුමාගේ පණිවුඩය

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ ප්‍රකාශනයක් වූ "ද බුද්ධිස්ථි" ත්‍රෛමාසික සඟරාවේ බුද්ධි වර්ෂ 2563 වෙසක් කලාපයට සංගමයේ ගරු ප්‍රධාන ලේකම් වශයෙන් පණිවුඩයක් ගෙන ඒමට මා හට අවස්ථාවක් ලැබීම භාග්‍යයක් කොට සලකමි.

සිහිපත් කරමි. එදා සිට අද දක්වා දිනෙන් දින මෙහි ගුණාත්මක අගය වැඩි දියුණු කරමින් බෞද්ධාගමික ලිපි, දේශන, රචනා මෙන්ම කාලින අවශ්‍යතාවයන්ට අනුව ජනතාවට දිය යුතු පණිවුඩ අවවාද අනුශාසනා ලබා දෙමින් මෙය පළකිරීමට වෙහෙස මහන්සි වූ සැමටත්, වත්මන් කර්තෘ මණ්ඩලවලටත්, කෘතභස්ත පැවිදි ගිහි ලේඛක මණ්ඩලවලටත් සඟරාව පලකිරීමට සම්බන්ධවන සැමටත් මාගේ ගෞරවාන්විත ස්තූතිය පලකර සිටිමි.

වර්ෂ 121 ක් සම්පූර්ණ කළ මෙම සංගමය, එහි ආරම්භයට සමගාමීව බිහිවූ මෙම සඟරාව තුළින් බුදුන් දෙසු ධර්මය සාරධර්ම අගයන බෞද්ධ ජනතාවට මෙන්ම යහපත් හා ආගමික දිවි පෙවෙතක් ගත කිරීමට කැමති සෙසු සියලු දෙනාටම ඉටු කර ඇති සේවය අති මහත්ය.

වසරකට කලාප 4ක් වශයෙන් පලකරනු ලබන "ද බුද්ධිස්ථි" සඟරාව දිනෙන් දින දියුණුවට පත්වේවායි යන්න මාගේ ඒකායන ප්‍රාර්ථනාවයි.

ඔබ සැමට තෙරුවන් සරණයි

මහේන්ද්‍ර ජයසේකර
ගරු ප්‍රධාන ලේකම්

"ද බුද්ධිස්ථි" සඟරාව බිහිවූ මුල් අවධියේදී පැවති ආගමික මතවාදවලට නිසි පිළිතුරු දෙමින් බෞද්ධ ජනතාව එදා පැවති දුර්මතවාදවලින් දුරස් කරමින් නිසි මගට ගැනීමට එදා ඇප කැපවූ ආදී කර්තෘවරුන් ඇතුළු සැම මෙම අවස්ථාවේදී

චීනයේ සම්බුදු සසුන හා බෞද්ධ කලා ශිල්ප

ආචාර්ය සීර් නිස්සංක පෙරේරා
(හිටපු සංස්කෘතික සහකාර අධ්‍යක්ෂ)

චීනයට බුදුසමය ලැබුණේ තුන්වන සියවස තුළ අග්නිදිග ආසියාවෙනි. අශෝකාධිරාජ්‍යයන්ගේ සමයේ බුද්ධාගම අග්නිදිග ආසියාවේ නොයෙක් රටවල පැතිර ගිය බව සලකනු ලැබේ. එබැවින් මුල් වරට චීනය ඉන්දියාව වෙතින් බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ පණිවුඩය ලැබූ බව නිගමනය කරලීම සහේතුකය. එතැන් පටන් අද දක්වා එහි හික්ෂු හික්ෂුණි උභය පරම්පරාව අඛණ්ඩව පවතී.

චීනයේ පැරණි ශිෂ්ටාචාරය වසර දහස් ගණනක් ඇතට දිවයන

අතර එහි ආධිපත්‍ය ඉසිලූ පෙළ පන් කීපයක් ද විය. ක්‍රි.පූ. 700 පමණ දී චීනයේ ඡන් අධිරාජ්‍යයාගේ බලපරාක්‍රමය හින වී කුඩා රාජ්‍ය එය යටපත් කර ගත්තේය.

ක්‍රි.පූ. 5 වන සියවස වන විට චීන අධිරාජ්‍යයන් ඉහළින්ම පිළිගත් කොන්පියුසියස් දාර්ශනිකයා (ක්‍රි.පූ. 551 - 479) හා දාර්ශනික ලාඕට්සේ තුමා මෙවැනි පසු බිමක බිහිවිය. දඹදිව බුදුන්වහන්සේ (ක්‍රි.පූ. 544 - 464) මෙන්ම, ග්‍රීසියේ සොක්‍රටීස් ක්‍රි.පූ. 470 - 399) මෙම යුගයට අයත් වූහ. කොන්පියුසියස්ගේ අභිමතාර්ථ වූයේ යුධ වියවුල් ගහන යුගයක ජනතාව සාමාකාමී ලෙස ජීවත්වීමට මාර්ග පෙන්වා දීමයි. කොන්පියුසියස්ගේ ආචාර ධර්මයන් සමාජය ක්‍රමවත්ව මෙහෙය වන අතර එම ආචාර ධර්ම

අනුව දැරුවන්ට වඩා මාපියෝ උසස් වෙති. ගැහැනුන්ට වඩා පිරිමි උසස් වෙති. පියා පියකු ලෙස කටයුතු කළ යුතුය. පුත්‍රයා පුත්‍රයකු ලෙස ක්‍රියා කළ යුතුය. මෙසේ නම් තමාගේ කාර්යයන් නිසි ලෙස සාධනය කළ විට සමාජය නම් වූ සංස්ථාව අඛණ්ඩව පැවැත්වේ යන්නයි. සදාචාරාත්මක පැවැත්ම, නීතිගරුක බව, ආචාරශීලී බව, පරාර්ථකාමී බව, අප්‍රතිහත ධේර්ය කොන්පියුසියස්ගේ ධර්මයේ ප්‍රධාන හරය හෙවත් මූලික ගුණාංග විය. ලාඕට්සේ තුමාගේ ඉගැන්වීම් තුළින් චීනය දර්ශනයේ ස්වභාවික ගමන් මග පිළිබිඹු කෙරේ. බුදු දහම ජනප්‍රියත්වයට පත්වීමේ දී දේශීය ආගමික දාර්ශනික සම්ප්‍රදායන්ට බුදු දහම සමග මුසුවී නොසිටීමට නොහැකි විය.

කොන්ගියුසියස්ගේ ධර්මය චිනයේ පොදු ජනතාව අතර මුල් බැසගෙන තිබුණු මාවෝ වාදය ගුරු ධර්ම දෙවිදේවතා බලය භූත විද්‍යා ආදියට වෙනස් වූ ප්‍රායෝගික නිවැරදි ක්‍රියා මාර්ග පිළිවෙත් පෙන්වා දෙන ධර්මයක් බවට ජනතාව අතර ද ප්‍රකට විය. ක්‍රි.පූ. 202 - 220 හි නූතන රාජ්‍ය සංකල්පය චීන අධිරාජ්‍ය තුළ ව්‍යාප්ත විය. කොන්ගියුසියස් ධර්මය උගන්වන ලෙස පුගුණ කළ යුතු බව V වන ෂන් අධිරාජ්‍යා රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට අනිවාර්ය කොට ඒ සඳහා අගනුවර "විශ්ව විද්‍යාලයක්" ද පිහිටුවාලනු ලැබුවේය. 1912 චීන සමූහ ආණ්ඩුව පිහිටුවන තෙක් මේ ක්‍රමවේදය, ධර්ම ඥාණ ක්‍රමය චීන දේශයේ ක්‍රියාත්මකව පැවතිණ. ක්‍රි.ව. 57 - 75 දී චීනයේ හන් පරපුරේ මිංචි අධිරාජ්‍යා - 18 දෙනෙකුගෙන් යුත් දූත පිරිසක් දඹදිව බලා පිටත් කරවා බුදුදහම රැගෙන ඒමට උපදෙස් දුන්හ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කාශ්‍යප මාතංග හා ධර්මාරක්ෂ (ගෝභරණ) යන භික්ෂූන් දෙනම, බෞද්ධ ග්‍රන්ථ, බුදු පිළිම චිනයට රැගෙන වැඩම කළ අතර, ලෝයාං නගරයේ විශේෂ ආරාමයක ඒ සියල්ල තැන්පත් කර බෞද්ධ ග්‍රන්ථ චීන බසට පෙරලන ලදී. ක්‍රි.ව. 60 - 220 කාලය තුළ චීන ජාතිකයන් 13 දෙනෙකු ග්‍රන්ථ 490 ක් පමණ චීන බසට පරිවර්තනය කොට ඇත. බෞද්ධාගම චීනයේ මුල් බැස ගැනීමට පදනම් වූ බෞද්ධ පොත පත චීන බසට නැගීම ප්‍රථම සියවස් හතරක් පමණ කාලය තුළ දක්නට ලැබුණු මූලික ලක්ෂණයක් විය.

චීනයේ බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන 180 ක් පමණ මුල දී ඉදිවූ අතර භික්ෂූන් වහන්සේලා 3700 ක් වැඩ විසූ බව ද කියවෙයි. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 224 දී චීනයට පැමිණි භාරතීය භික්ෂුවක් වූ "විස්න" ධම්ම පදය චීන බසට පෙරලන ලදී. ෂඩ් භාෂා පරමේෂ්වර වික් වියෙන් භික්ෂුව, බුදුදහම දකුණු චීනයේ ප්‍රචලිත කරලීමට විශාල අනුග්‍රහයක් ලබා දුන්නේය. මධ්‍ය ආසියාවේ ටෙබාරා ප්‍රදේශයෙන් වැඩම කළ ධර්ම රක්ෂ හිමි සංස්කෘත, චීන යන භාෂා කීපයක ප්‍රවීණත්වය ලබා සිටියහ. චීනයට ප්‍රථම වරට භික්ෂූණින් වහන්සේලා වැඩම කරනු ලැබුවේ මෙම භික්ෂුව සමගිනි.

දුක්ෂිණ චීනයේ බුදුදහමට අනුකූලව රාජ්‍ය පාලන තන්ත්‍රය

චීන පෙළපත් යුගයේ දී ක්‍රි.ව. 420 දක්වා කාලයේදී චීනයේ භික්ෂූන් වහන්සේලා උසස් පෙළැන්තිය විද්වතුන් අතර වඩා ජනප්‍රිය වෙමින් පාලන පක්ෂයේ ද අධිරාජ්‍යයේ ද බුහුමනට පාත්‍ර විය. චීන පෙළපත මෙන්ම හෝ එම වංශයේ රජවරුන්ද

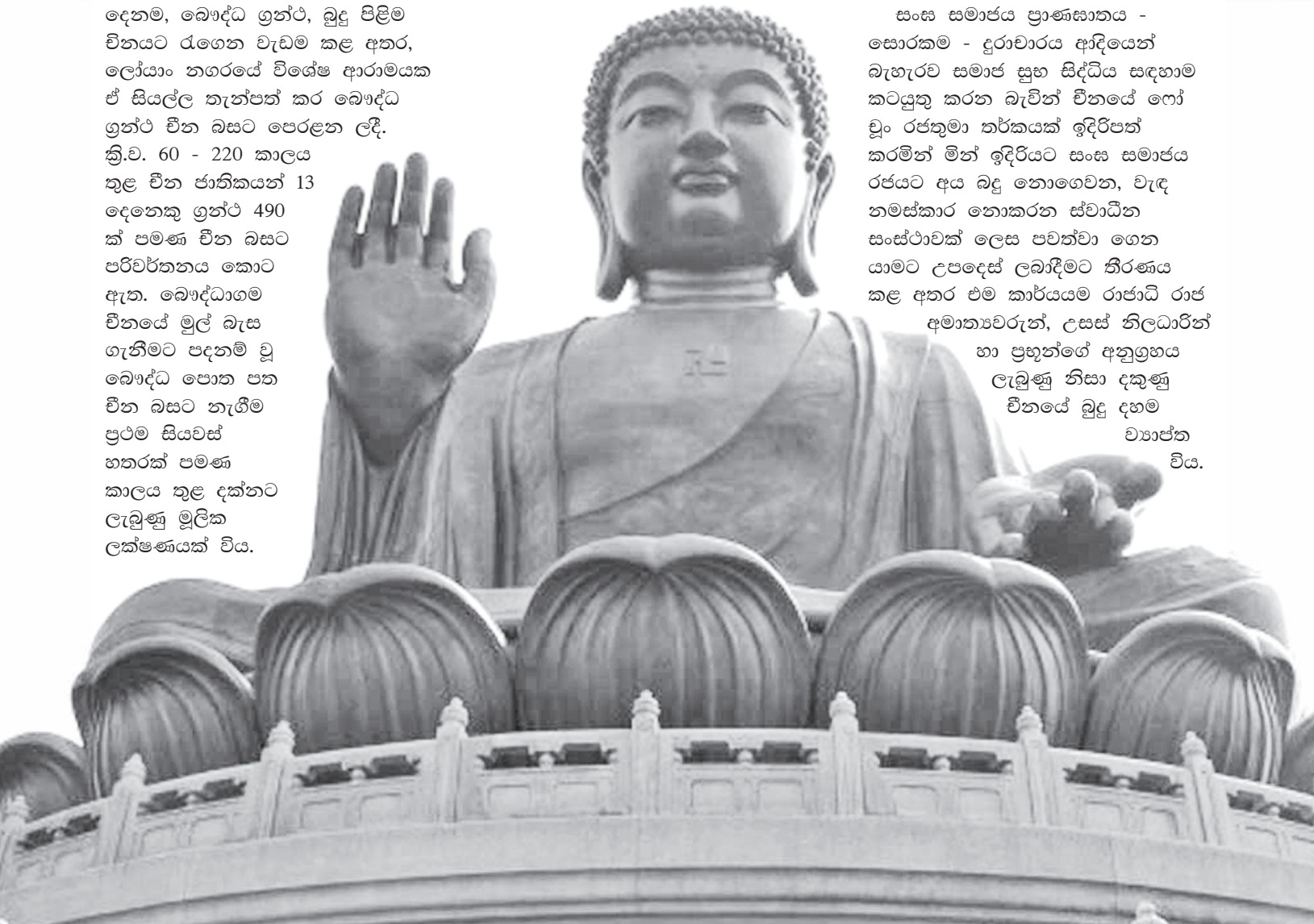
බුදු දහමට රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලබා දුන්හ. එමගින් බුදු දහම ජනතාව අතර වඩාත් ප්‍රචලිත විය. ජනතාව භික්ෂූන් වහන්සේලාට විශේෂ ගෞරව උපහාර පුද කරමින් බුහුමන් කළ අතර, විශාල ලෙස ධනය වැය කරමින් බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන, වෙහෙර විහාර ගොඩ නැංවූහ.

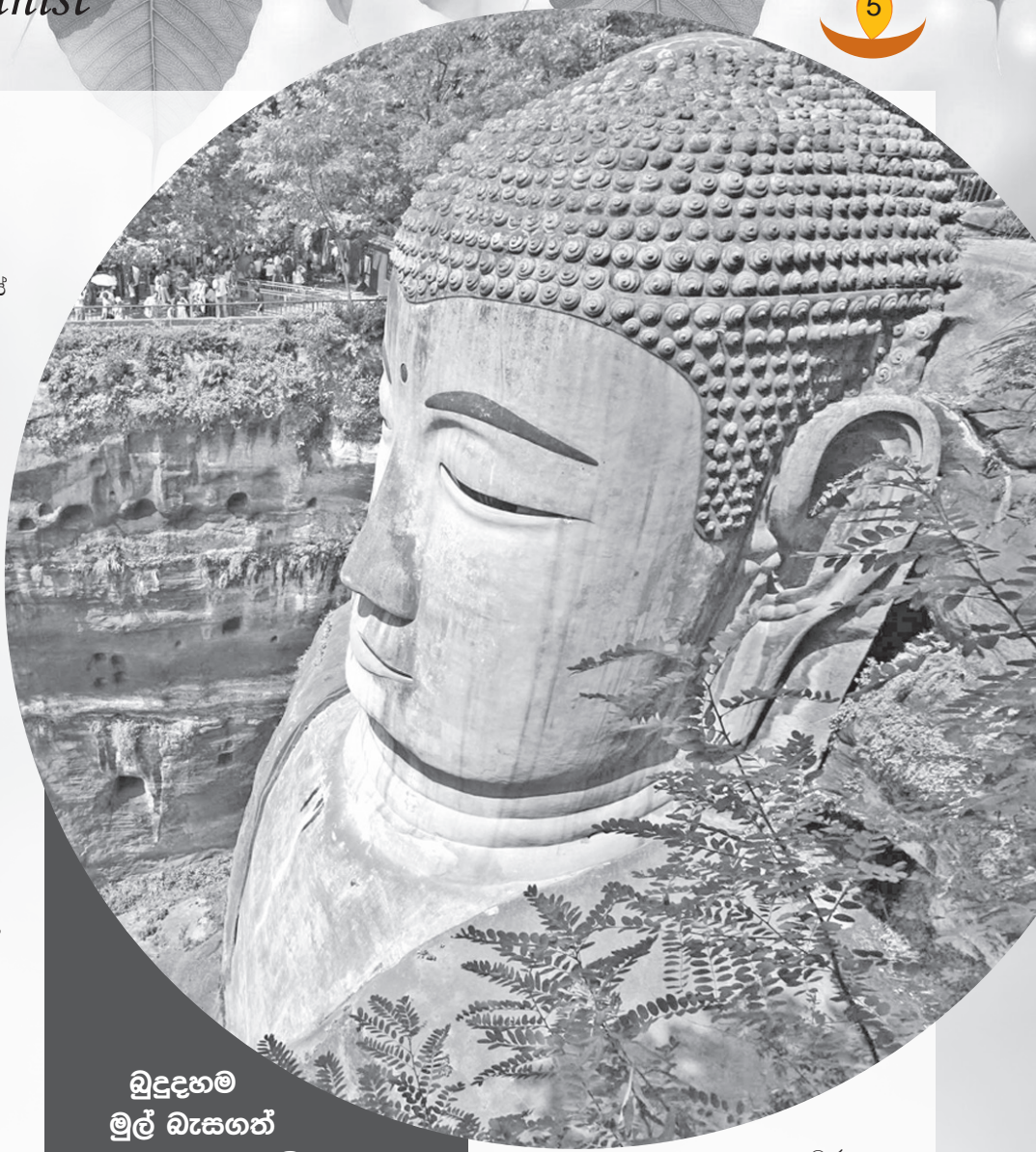
ක්‍රි.ව. 340 දී පමණ යුනාන්හි නම් යුව රජතුමා ඉදිරිපත් කළ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික අදහසක් විය. එනම් රාජ්‍ය හා සංඝ සමාජය අතර සම්බන්ධය බුහුමන් දැක්වීම කෙසේ සිදුවිය යුතු ද යන්න මේ ගැටලුව විය.

බුදුදහම මුල් බැසගත් ශ්‍රී ලංකාවේ ආදි පෙරදිග සිරිත් විරිත්වලින් යුත් රටවල්වල විශේෂ ලක්ෂණය වන්නේ රජවරුන්, පාලකයන්, භික්ෂූ භික්ෂුණින්ට වැද නමස්කාර කිරීමය. ගෞරව බුහුමන් කිරීමය. එහෙත් චීනයේ පැවති කොන්ගියුසියස් ධර්මය අනුව පැවති දේශපාලන වර්ගව අනුව රටේ සෑම පූජකයෙක්ම, රට වැසියෙක්ම, රජවරුන්ට වැද නමස්කාර කළ යුතුය.

සංඝ සමාජය ප්‍රාණඝාතය - සොරකම - දුරාවාරය ආදියෙන් බැහැරව සමාජ සුභ සිද්ධිය සඳහාම කටයුතු කරන බැවින් චීනයේ ගෝ වූ රජතුමා තර්කයක් ඉදිරිපත් කරමින් මින් ඉදිරියට සංඝ සමාජය රජයට අය බදු නොගෙවන, වැද නමස්කාර නොකරන ස්වාධීන සංස්ථාවක් ලෙස පවත්වා ගෙන යාමට උපදෙස් ලබාදීමට තීරණය කළ අතර එම කාර්යයම රාජාධි රාජ අමාත්‍යවරුන්, උසස් නිලධාරීන්

හා ප්‍රභූන්ගේ අනුග්‍රහය ලැබුණු නිසා දකුණු චීනයේ බුදු දහම ව්‍යාප්ත විය.

වින් පෙළපතේ අධිරාජ්‍ය යුගයේ - ලිංකේෂුං භික්ෂුණියගේ ගැඹුරු ධර්මාවබෝධය කෙරෙහි පැහැදුණු අධිරාජ්‍යන් බුදුදහම වැළඳ බෞද්ධ ග්‍රන්ථ 16 ක් රාජකීය පුස්ථකාලයට එක් කළ බවත් මෙකල දකුණු චීනයේ භික්ෂු භික්ෂුණීන් 2400 ක් වැඩ විසූ බවත් නැංජින් නගරයේ විහාර 37 ක් ඉදිවී තිබුණු බවත් සඳහන් වේ.

12 වෙනි භික්ෂුණී වර්තාපදානයෙන් පෙනෙන පරිදි, මිග්ඪිආම් භික්ෂුණිය මෙ දවස රාජ්‍ය තන්ත්‍රයට ඉතා සමීපව කටයුතු කර ඇත. මේ කාලයේදී අධිරාජ්‍යයක් පාලන කටයුතු කළ අතර, රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලැබූ දඹලයන් නම් උගත් භික්ෂුණිය වැඩ විසූවේ එකී අධිරාජ්‍යය තනවා පුජා කරන ලද මෙහෙතෙවරයෙහි ය.

මිලන යුගයේ දී බුදු දහමේ ව්‍යාප්තිය සඳහා පහත සඳහන් අධිරාජ්‍යවරුන්ගේ අනුග්‍රහය ලබා දී ඇති බව පෙනේ, එකී කාල පරිච්ඡේද තුනෙහි පැවති පාලකයන් නම් යුවංචියා යුගය ක්‍රි.ව. 424 - 453, වි.ලි කුමරාගේ යුගය ක්‍රි.ව. 484 - 495 හා ලි අගේනි වූ අධිරාජ්‍යයාගේ යුගය ක්‍රි.ව. 500 - 549 වශයෙන් සඳහන් වේ. මෙහි සඳහන් යුවන්සියා යුගයේදී නැංජි අගනුවර පමණක් බෞද්ධ වෙහෙර විහාර 15 ඉදිවී තිබෙන බවට ලේඛන සාධක හමුවී ඇත. "චීන භික්ෂුණී වර්තාපදානය" මේ පිළිබඳ විශේෂ විශ්වසනීය තොරතුරු ලබාදෙන ඓතිහාසික ලේඛනයකි. දකුණු චීනයේ බුදුදහමට විශේෂ අනුග්‍රහය දැක්වූ තැනැත්තා "විං ලී" කුමරා බව ප්‍රකටව පෙනේ. මෙකල රජුන් සත්ත්ව ඝාතනයෙන් වැලකී ආහාර හා ඖෂධ ජනනාවට නොමිලේ බෙදා දීමට ක්‍රියාකර ඇති බැව් පෙනෙන අතර, චීන රජවරු විහාර දාසයන් ලෙස, සිය ශරීරය විහාරයට පූජා කොට ඇත. අනතුරුව ඇමතිවරුන් විශාල ධන පරිත්‍යාගයන් විහාරවලට ගෙවා පූජා කරන ලද රටේ පාලකයන් නිදහස් කරවා ඇති බව සඳහන් වේ. මේ එදවස විහාරස්ථානවලට ධනය ගලා ආ එක් ක්‍රමයක් විය.

ශ්‍රී ලාංකීය ථෙරවාදී භික්ෂුන් වහන්සේලා පළමු වරට චීනයට වැඩම කරලීම

චීනයට වැඩම කරන ලද ශ්‍රී ලාංකික ථෙරවාදී භික්ෂුණීන්

බුදුදහම මුල් බැසගත් ශ්‍රී ලංකාවේ ආදි පෙරදිග සිරිත් විරිත්වලින් යුත් රටවල්වල විශේෂ ලක්ෂණය වන්නේ රජවරුන්, පාලකයන්, භික්ෂු භික්ෂුණීන්ට වැද නමස්කාර කිරීමය. ගෞරව බුහුමන් කරවීමය. එහෙත් චීනයේ පැවති කොන්ෆියුසියස් ධර්මය අනුව පැවතති දේශපාලන වර්ගව අනුව රටේ සෑම පුද්ගලයෙක්ම, රට වැසියෙක්ම, රජවරුන්ට වැද නමස්කාර කළ යුතුය.

වහන්සේලා යටෝක්ත ලේඛනයේ සඳහන් පරිදි, යුවංචියා යුගයේ දී බෞද්ධ ආගමික හක්තියෙන් ඉදිකරවූ වෙහෙර විහාර අතර "ජංපු" නම් භික්ෂුණී මෙහෙතෙවර නැංජින්

අගනුවර ඉදිවී ඇත. "චීනයේ 27 වන වර්තාපදාන ලේඛනවලට" අනුව ක්‍රි.ව. 429 දී නන්දි නම් නැව් හිමියා, ශ්‍රී ලංකාව නම් වූ සිංහල රාජධානියෙන් පළමුකොට ථෙරවාදී බුදුදහමෙහි ප්‍රචීන භික්ෂුණීන් නමක් චීනයට වැඩම කොට ඇත. අනතුරුව සිංහල භික්ෂුණීන් චීන අගනුවර ඉදිකොට තිබුණු "ජංපු මෙහෙතෙවර" යෙහි වැඩ වාසය කළ බැව් කියැවේ. මෙකී මෙහෙතෙවර ගොඩ නංවා ඇත්තේ එහි පාලනය භාරව සිටි ආණ්ඩුකාරවරයකු විසිනි. මෙහෙතෙවරයෙහි වැඩ විසූ භික්ෂුණිය ඇතුළු සියලුම භික්ෂුණීන් නැවතත් භාරතයේ දඹදිවෙන් වැඩම කළ කාශ්මීර ජාතික ගුණවර්මන් නම් වූ භික්ෂුවගේ ද මැදිහත් වීමෙන් ක්‍රි.ව. 432 දී උපසම්පදාව ලබාගත් බව වර්තාපදානයෙහි සඳහන් වේ. මෙහිදී මෙහෙණින් වහන්සේ ඇසූ ප්‍රශ්නයකට උන් වහන්සේ ලබාදුන් පිළිතුරු වූයේ,

කාන්තාවන්ට පැවිද්ද ලබාදීම සඳහා හික්ෂුන් හා හික්ෂුණින් දෙපිරිසම සිටින ප්‍රදේශයකදී, උපසම්පදාව ලබාදිය යුත්තේ උභය සංඝයා විසින් බවත් හික්ෂුණින් නැති ප්‍රදේශයක දී නම් හික්ෂුන් විසින් පමණක් කාන්තාවන්ට උපසම්පදාව ලබා දීම සුදුසුයැයි පෙනෙන බවය.

චීන හික්ෂුණි සෙන්කුබී මෙහෙණියගෙන් කරුණු විමසා සිටියේ චීන කාන්තාවන් පැවිද්ද සහ උපසම්පදාව ලබාගත්තේ කෙලෙස ද කියා ය. ඊට ඇය පිළිතුරු දී ඇත්තේ උභය සංඝයා සොයා ගත නොහැකි වූ නිසා, පළමුවෙන් චීන කාන්තාවන් හික්ෂුන්ගෙන් පමණක් උපසම්පදාව ලබාගත් බවය.

ශ්‍රී ලාංකික හික්ෂුණිහු එවිට ප්‍රකාශ කර සිටියේ, මහා ප්‍රජාපතී ගෝතමී මෙහෙණින් වහන්සේ වෙත පැවිද්ද සහ උපසම්පදාව බුදුන් වහන්සේ විසින් ලබා දෙනු ලැබුවේ, ඇය පළමුකොට අෂ්ඨ ගරුධර්මයන්ට එකඟත්වය, කැමැත්ත පළ කිරීම නිසා බව ත්‍රිපිටකයේ සඳහන්ව ඇති බවය.

චීනයට දෙවන වර වැඩම කරවූ ශ්‍රී ලාංකික ථෙරවාදී හික්ෂුණින් වහන්සේලා

ක්‍රි.ව. 433 දී නන්දී ගේ නැවකින් ශ්‍රී ලංකාවේ දේවසාරා හික්ෂුණියගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ථෙරවාදී බුදු සමය මනාව අධ්‍යයනය කරන ලද හික්ෂුණින් 11 නමක් චීනයේ සුන් රාජවංශයේ අගනුවර වූ චර්නමාන නැංකින් නම් වූ නුවරට සැපත් වූ බව සඳහන් වේ. චීනයේ කාන්තාවන් පැවිදි කරලීමේ කටයුතුවල නායකත්වය ගෙන සිටි කාශ්මීර ජාතික "ගුණවර්මන් හිමි" ඒ වන විට අපවත් වී සිටි බැවින් "සංඝ වර්මන් හිමි" නම නාහිමිගේ උපදෙස් පරිදි අදාළ කටයුතු සංවිධානය කර ඇත. "නන්දින් මෙහෙණවර" සීමා කොටසෙහිදී හික්ෂුණි උපසම්පදා කර්මය සිදු කොට ඇත. ලංකාවෙන් පළමුවර එහි වැඩම කළ සිංහල හික්ෂුණින් මේ වන විට චීන භාෂාවේ මනා ප්‍රවීණත්වයක් ලබා තිබුණු බැවින් අදාළ කටයුතු මැනවින් වඩාත් සාර්ථක අන්දමින් නිමකර ගැනීමට පහසුවී ඇත. මෙහිදී පළමුවෙන් උපසම්පදාව ලැබුවේ "පාවෝමියෙන්" මෙහෙණිය බැව් සඳහන් වේ. මේ උපසම්පදා කර්මය ධර්ම ගුප්ත නම් බෞද්ධ නිකායට අයත් චීනය සම්ප්‍රදායන් අනුව සිදුවූ බවත් සඳහන් වේ. ධර්ම

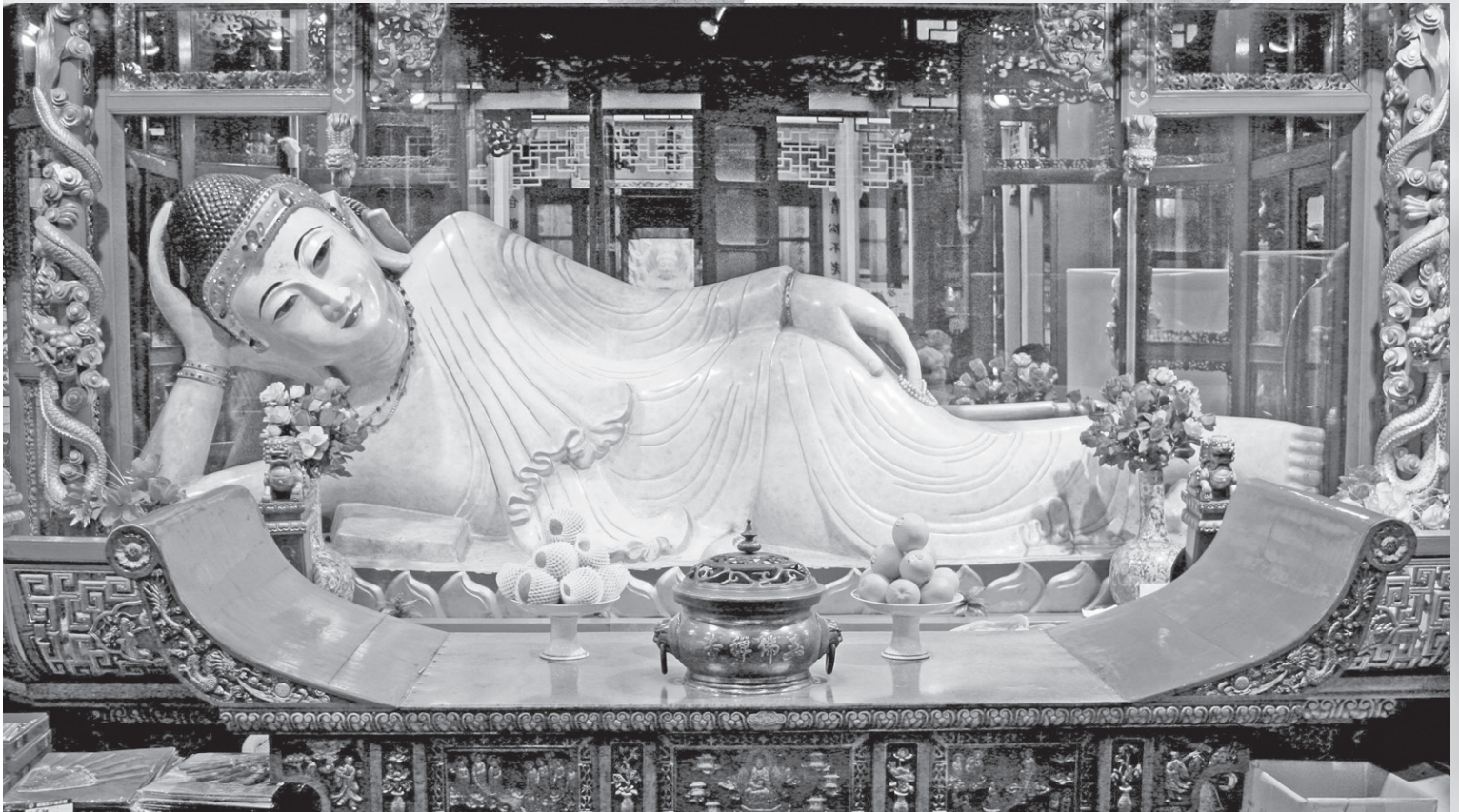
ගුප්ත චීනයෙහි ශික්ෂා පද බහුල බැව් සැලකේ. "ථෙරවාදී නිකායන්" වඩා "ධර්මගුප්ත" චීනයෙහි ශික්ෂා පද බහුල බැව් පැහැදිලි වේ. ඒ අනුව චීනයේ හික්ෂුණි ශාසනය හා උපසම්පදා කර්මය බුදුන් වහන්සේ වැඩ සිටි කාලයේ පැවති ථෙරවාදයට අනුකූල බැව් පිළිගැනීමට සිදුවේ. ලංකාවෙන්, චීනයේ හික්ෂුණි ශාසනය පිහිටුවීමට එහි වැඩම කළ දේවසාරා හික්ෂුණිගේ නායකත්වයෙන් යුත් ථෙරවාදී හික්ෂුණි පරපුර තවමත් චීනයේ උසස් ලෙස වැඩ වෙසෙන බව මහාවාර්ය වල්පොල රාහුල හිමිපාණෝ පවසා ඇත. දේවසාරා සිංහල හික්ෂුණියගේ කාලයේදීම, චීන හික්ෂුණින් වහන්සේලා තුන්සියයකට (300) අධික සංඛ්‍යාවක් සිංහල හික්ෂුණින් වෙතින්, චීනයේදීම උපසම්පදාව ලබාගත්හ.

චීන හික්ෂුණි "වර්තාපදාන" කෘතිය ක්‍රි.ව. හය වන සියවසදී "පාම්-ජං" මහ තෙරුන් රචිත "පියු-නි-චුවං" කෘතියේ සිංහලානුවාදය ලෙස සැලකේ. එය ආචාර්ය හේමා ගුණතිලක මහත්මිය සිංහලයට පරිවර්තනය කර ඇති අතර එහි XXVI පිටුවෙහි චීනයේ මෙහෙණින් මෙලෙස හඳුන්වා දී ඇත.

"එකම කාලයේ පහළ වූ චීනයේ සිල්වත් හික්ෂුණින් වහන්සේලා සියල්ලෝම ගැඹුරු නුවණින් හා දැහැමි චරිතයෙන් හෙබියහ. උන් වහන්සේලාගේ කටහඬ රත්තරං ගැටීමෙන් නැගෙන වීං වීං නාදයටත්, පව්ව ගල් ලෙලදීමෙන් නැගෙන නිං නාදයටත් සමවිය". "Pao Chang-Biographies of Buddhist Nuns" යනු පාම්වන් හිමි රචිත "පියු-නි-චුවං" කෘතියේ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයයි.

චීනයේ හික්ෂුණි ශාසනයක් ආරම්භ වීම හා ව්‍යාප්ත වීම සඳහා ශ්‍රී ලාංකික හික්ෂුණින්ගේ දායකත්වය වෙසෙසින් අනුග්‍රාහක වී ඇති අතර සංඝමිත්තා රහත් මෙහෙණින් වහන්සේ පූර්ණ දායකත්වයෙන් මෙහි ස්ථාපිත වූ මෙහෙණි සසුනේ ආරම්භය හා ව්‍යාප්තිය කෙරෙහි එය විශාල වශයෙන් අනුබල වී ඇත. මේ පිළිබඳව මහාවාර්ය සෙනරත් විජයසුන්දර මහතා - 2300 "සංඝ මිත්තා ජයන්ති සංග්‍රහ" යෙහි "බුද්ධ ශාසන අමාත්‍යාංශය" චීනය පිළිබඳ 174 පිට සිට 178 දක්වා කරුණු පැහැදිලි කොට ඇත.

උතුරු චීනයේ බුදුදහම වසාපිණිය

උතුරු චීනයේ ආධිපත්‍යය ලබා ගැනීමට සංක්‍රමණික කුර්කි ජාතිකයන් හා විවේචි ජාතීන්ගෙන් පැවත එන නොයෙක් ගෝත්‍ර අතර අරගල ඇති වූ බව පෙනේ. එහෙත් පොදු ජනතාව අතර කොන්ගියුසියස් ධර්මය, ටාවෝ වාදයට වඩා බුදුදහමින් ඔවුහු අස් වැසුමක් ලබා ගත්තේය.

කෙසේ නමුදු උතුරු චීන ජන සමාජයෙහි බුදුදහම රාජ්‍ය තන්ත්‍රයට සේවය කරන්නක් බවට පත්විය. බුදු දහම ජනාදරයට පත්ව තිබීම නොඉවසූ උතුරු චීනයේ වංකු නැමති ඇමතිගේ මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය. බුදුන් වහන්සේ විදේශීය ශාස්තෘ වරයකු බවත්, එනිසා රටවැසියන්ගේ පුද පූජා ලැබීමට නුසුදුසු යයි පෙන්වා දෙමින්, බුදුන් වැදීම තහනම් කරලීමට ද භික්ෂූන් වහන්සේලා සිවුරු හැර ගිහි බවට පත්විය යුතු යයි ඉල්ලීමක් ද කළේය. එකී ඉල්ලීම පාලක රජු ඉවතලනු ලැබුවේ පාලකයා මෙන්ම වාමී රාජධානියේ රටවැසියෝද විදේශිකයන් නිසා එකී ඉල්ලීම එසේ ඉවත දැමීනි. උතුරු චීනයේ විවේචි ගෝත්‍රයෙන් පැවත එන්නකු අමුල්විං ආදිය ලබා ගත්තේය. බුදු

සමයේ පිටක ග්‍රන්ථ එක් රැස්කර ගැනීම චීන දේශාටක ආගියන් භික්ෂුව චීනය පිටකය සොයා ගැනීමට ක්‍රි.ව. 399 දී දඹදිව පැමිණි අතර කුමාරජීව සම්පූර්ණ සර්වාස්ථි චීනය පිටක රැගෙන ක්‍රි.ව. 401 දී චීනයට පැමිණියේය. සර්වාස්ථි වාදී චීනය, මහා සාංඝික චීනය, මහා පරිනිර්වාණ සූත්‍රය ආදී ලේඛන ආගියන් ලංකාවෙන් සොයාගෙන චීනයට ගෙන යනු ලැබිණ. එදා ලංකාවෙන් හීනයාන මහායාන ග්‍රන්ථ 1200 ක් චීනයට ගෙන ගිය අතර ඒවා පරිවර්තනය කර ගැනීමට චීන රජුන්ගේ රාජ ආඥාවක් ද ලැබිණි.

චීනයට දෙවන වර වැඩම කරවූ ශ්‍රී ලාංකික ථෙරවාදී භික්ෂූන් වහන්සේලා ක්‍රි.ව. 433 දී නන්දිගේ නැවකින් දේවසාරා භික්ෂූණියගේ ප්‍රධානත්වයෙන් භික්ෂූණීන් 11 නමක් චීනයේ සුරන් රාජවංශයේ අගනුවර වූ වර්තමාන නැංකින් නුවරට සැපත් වූ බව ඉහත සඳහන් කෙළෙමි.

ක්‍රි.ව. 57 හත් රාජවංශ කාලයේ චීනයේ එම පාලකයන් දූතයන් 18 දෙනෙක් භාරත දේශයට යැවූ අතර, ඉංදියානු භික්ෂූන් වූ මාකන්ද, ගෝබරන දෙනම චීනයට ආපසු පැමිණියේ ථෙරවාදී පොත්පත් බුද්ධ ප්‍රතිමා හා ඓතිහාසික තොරතුරු

රාශියක්ද රැගෙනය. චීනයේ භික්ෂු භික්ෂූණී සංඝ සමාජයේ ක්‍රමවත් දියුණුවක් ඇති විය. විශේෂයෙන් චීන භික්ෂු භික්ෂූණීන් පැවිදි විමෙන් පසු ශාසනය තුළ නැවතී සිටීම සිදු කළද සිවුරු හැරයාම නොකළ යුතු බව සාධක මගින් ඒත්තු ගත්වන ලදී. ඒ අනුව බෞද්ධ භික්ෂු භික්ෂූණීන් මුළු ජීවිත කාලයේ මහණ දම් පිරිය යුතු විය. කොන්ගියුසියස් යුගයේ මෙන් භික්ෂු භික්ෂූණීන් වහන්සේලා ආණ්ඩු පක්ෂයට වැරදි නමස්කාර කිරීමක් සිදු නොකරන ලදී. රජුන් බෞද්ධ භික්ෂු භික්ෂූණීන්ට වැරදි නමස්කාර කළ යුතු බව බුදු සමය වැළඳ ගත් චීන පාලකයන් අවධාරණය කරනු ලැබීමෙන් පසු, මෙතෙක් වැරදි ලෙස ක්‍රියාත්මක වූ බෞද්ධ චාරිත්‍ර නිවැරදි භාවයට පත්කර ගැනීමට හැකි විය. චීන භික්ෂූණී වර්තාපදානයන්ගෙන් භික්ෂු සමාජයේ එක් එක් භික්ෂූණීන් ගේ විවිධ දක්ෂතා හා සුසිල්වත් බව පූර්ණ අවබෝධයක් අපහට ලබාගත හැකිවී තිබේ.

චීනය භික්ෂු භික්ෂූණී සංඛ්‍යාත්මක ගණන ක්‍රමවත්ව සියවස් ගණනක් තුළ වර්ධනය වී ඇත. දකුණු චීනය බුදු දහම ශීග්‍රයෙන් පතලව ව්‍යාප්ත වූණු කොටසක් වූ අතර, බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ලංකාව,

ඉන්දියාව හා පෙරවැදී රටවලින් එකතුකර ගැනීම, ඒවා විනයයේ ප්‍රධාන භාෂාවන්ට පරිවර්තනය කර ගැනීම ආදී කටයුතු සඳහා ප්‍රමුඛත්වයක් ලැබිණි. ලංකාවේ පතල පිරිසිදු පෙරවැදී බුද්ධාගම බෞද්ධ කලා ශිල්පයන්ගේ ආභාෂය විනය වෙත ලැබීම. එරට බෞද්ධ කටයුතුවල දියුණුවක් ඇතිවීම කෙරෙහිද, විශේෂයෙන් බලපා ඇත.

මාඕ සේතුං, වූඑන් ලායි උපතින්ම බෞද්ධයෝ වූහ. එහෙත් විනයයේ ඇතිවූ සමාජ විප්ලව අවස්ථාවේදී පාලන අංශය කෙරෙහි සිය අදහස් යොමුකර ලීමට ඔවුන්ට සිදුවිය. 1966 දී විනයයේ බෞද්ධ වෙහෙර විහාර ලක්ෂ 5 ක් වූ අතර හික්ෂු හික්ෂුණී වහන්සේලා ලක්ෂයක් වැඩ විසූ බව වාර්තා වේ. බෞද්ධ ත්‍රිපිටකයේ කොටස් වරින් වර විනය වෙත ගෙන ගොස් ඇති අතර ඒවා වින භාෂාවට පරිවර්තනය වී ඇත.

විනයේ හික්ෂු - හික්ෂුණී මෙහෙණ්ඩර, විහාරස්ථාන වෛතස - බුදු පිළිම

ක්‍රි.ව. 57 හන් රාජ පරම්පරා කාලයේහි වින දූතයන් 18 දෙනෙකුගෙන් යුත් කණ්ඩායමක් ඉන්දියාවේ දඹදිව බලා පිටත් කර වූ අතර බෞද්ධ ත්‍රිපිටකයේ පොත පත, පැරණි ලේඛන, බුදුපිළිම ගෙන්වා ගැනීම මාතාංග හා ගෝභරන යන ඉන්දියානු හික්ෂුන් ආභාෂය යටතේ සිදුවූ බැව් පෙනේ. විනයයේ මුල්ම බුදුපිළිම නිම වූනේ ක්‍රි.ව. 2 වන සියවසේ යැයි සිතිය හැක. ක්‍රි.ව. 226 දී සුන්ෂු (Hsun Hsu) බුදු පිළිම හා බෝධිසත්ව පිළිම 12 ක් තැනීමට අණ කලේය. රාජ්‍ය ලේකම් වරයෙකු වූ (Ho Chung) නැමැත්තා බුදු පිළිම ගණනාවක් පරිත්‍යාග කලේය. මේ සියලුම කලාකෘති සළකා බලන විට පෙනී යන මූලික ලක්ෂණය නම් දකුණු විනයෙහි බෞද්ධ කලාවෙහි කිසිම ඉන්දිය බලපෑමක් දක්නට නොමැති බවය.

බුදු රජාණන් වන්සේගේ සර්වඥතා ඥානය සංකේතවත් කරන විනයයේ කුඩා බුදුරුවක් දැනට වොෂින්ටන් ෆියර් කලාගාරයේ ඇත. සුං සමයට අයත් ස්වර්ණාලේපිත මෙම ප්‍රතිමාව බුදුරදුන් ධ්‍යානයට සමවැදුණු ආකාරයක් පිළිබිඹු කොට ඇත.

බුදුරදුන්ගේ සර්වඥතා ඥානය සංකේතවත් කරන උෂ්ණිසය විශාල ලෙස දක්වා ඇත. දූස් අඩවත්ය. සිවුර සමාන්තර රැළිවලින් යුක්තය. සිරස පිටුපසින් දිවෙන රැස් වළල්ලකි. වක්‍රාකාර රටාවන්ගෙන් යුක්තව නිමැවුණු කුඩා හිඳි පිළිම තුනක්ද මෙහි තැන්පත්ව ඇත. මෙවන් බුදු පිළිම ලක්ෂණ මධ්‍ය ආසියාවේ කෝටාන් ප්‍රතිමාවල පෙනෙන ලක්ෂණ වේ. වින බුදුපිළිම කලාවේ උච්චස්ථානය බුදු පිළිම හා බෝධි සත්ව පිළිම නෙලීම සාධක තුළින් දක්නට ලැබෙන බව උගතුන් පෙන්වා දී ඇත.

චිත්‍ර කලාව ද විනයයේ ක්‍රමවත්ව දියුණුවට පත්විය. ක්‍රි.ව. දෙවන සියවස වන විට වින චිත්‍ර ශිල්පීහු වර්ණයට වඩා රේඛාව ගැන දැඩි අවධානයක් යොමු කොට ඇත. බොහෝ වින චිත්‍ර ශිල්පීහු සාහිත්‍යය හා ඉතිහාසය වැනි සම්භාව්‍ය ශාස්ත්‍රයන්හි කෝටිප්‍රාප්ත වූහ.

පාහියන් හික්ෂුව ලංකාවට පැමිණියේ ක්‍රි.ව. 411 දී මහනාම රජු දවසදීය. උන්වහන්සේ අනුරාධපුර සිද්ධස්ථාන වන්දනා කරමින් ශ්‍රීපාදස්ථානයට ද වැඩම කළ අතර වසර 2 කට පසු නැවත විනයට සැපත්වීමේ දී ලංකාවේ ත්‍රිපිටක පොත් රාශියක් එකතුකොට ගෙන ගිය අතර ඒවා වින දේශයේ දී වින භාෂාවට පෙරලිණි. හත්වන සියවසදී ඉන්දියාවට පැමිණි යුවං වූවං සහ ඩින්සිං යන වින සංචාරක දේශාටක හික්ෂුන් ද ලංකාවෙන් එක් රැස් කරගන්නාවූ බෞද්ධ පොත් රැසක් විනයට ගෙනගොස් පරිවර්තනය කර වූහ.

මාඕ සේතුං වූඑන් ලායි උපතින්ම බෞද්ධයෝ වූහ. එහෙත් විනයයේ ඇතිවූ සමාජ විප්ලව අවස්ථාවේදී පාලන අංශය කෙරෙහි සිය අදහස් යොමුකර ලීමට ඔවුන්ට සිදුවිය. 1966 දී විනයයේ බෞද්ධ වෙහෙර විහාර ලක්ෂ 5 ක් වූ අතර හික්ෂු හික්ෂුණී වහන්සේලා ලක්ෂයක් වැඩ විසූ බව වාර්තා වේ.

චීනයෙහි පැතිරුණු බුද්ධාගම මහායාන දර්ශනය මත පදනම් විය. නමුත් ථෙරවාදය ගැන උනන්දුවක් දැක්වූ චීන භික්ෂුව ලංකාව ගැන ද උනන්දු වූයේ ථෙරවාදී පොත් පත් පරිහරණය කළහ. ඒවා චීන බසට පරිවර්තනය විය. 6 වන සියවසේදී "බාම් වා" විසින් රචිත "පියු-නි වුවං" නැමැති භික්ෂුණිත්ගේ වංස කතාව අනුව පෙර අප සඳහන් කළ පරිදි නංදි නම් නාවිකයෙක් සිංහ (ෂ(න්)ස) රටේ සිට චීනයේ මෙහෙණි සස්න ඇති කරලීමට භික්ෂුණිත් නැංකිත් නුවරට වඩමවාගෙන ආවේය. ඔවුහු එනුවර වින්ගු තාපසාරාමයේ නතර වී සිටියහ. පැමිණි භික්ෂුණි මදි වූ නිසා ක්‍රි.ව. 435 දී භික්ෂුණිත් පිරිසක් වැඩම කරලීමෙන් මෙහෙණි සස්න ඇති කරලීමට හැකිවිය.

චීන - ලංකා සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ක්‍රි.ව. 456 දී ලංකාවෙන් ගිය නන්දි නම්වූ අති දක්ෂ ප්‍රතිමා ශිල්පියකු ගැන "න්ය - ගු - යුවැන් - ග්වේසී" චීන ග්‍රන්ථයේ සඳහන්වේ. ඔහු විසින් චීනයේ බුදුපිළිම නෙලීම සිදුකර ඇත. තවද, 502-556 කාලයේදී ලංකාවේ රජකු එවන ලද දූතයකු මගින් "හරිතමුනි" බුද්ධ ප්‍රතිමාවක් චීනයට රැගෙන විත් අධිරාජ්‍යයාට ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙය ඉතා දක්ෂ මූර්ති කලා නිර්මාණයක් ලෙස "චීන වංශ කථාවල සඳහන් වේ" සුං ගෘහනිර්මාණ ශිල්ප ක්‍රමය යටතේ ටං යුගයට අයත් අගනා විහාරස්ථාන රැසක් චීනයේ ගොඩනැංවී ඇත. 1282 දී චීනයේ යුවං පරපුරේ කුබ්ලායිකාන් අධිරාජු ලංකාවේ පාත්‍ර ධාතුව ලබා ගැනීමට දුරු උත්සාහයක් සඳහන් වේ. එය සාර්ථක වී නැත. චීනයේ ප්‍රධාන අගනුවරයන්හි වෙහෙර විහාර රාශියක් අතීතයේ සිට ඉදිවී ඇත. වචි එන්ලායි - චීනයේ බෞද්ධ පවුලක උපත ලැබුවෙකි. මාම් සේතුං ද එසේමය.

චීනයේ චිත්‍ර ශිල්පීහු සාහිත්‍යය ඉතිහාසය වැනි

සම්භාව්‍ය කලාවන් ද 13 වන සියවස පමණ දක්වා ක්‍රමයෙන් දියුණුවට පත් කරවූහ. බුද්ධාගම චීන ජන ජීවිතයෙහි ප්‍රභල බලවේගයක් ලෙසින් ඉස්මතු වන්නට විය. බෞද්ධ චිත්‍ර, මූර්ති, ගෘහනිර්මාණ, කැටයම්, ස්ථූප, ශිල්ප ක්‍රමයන් චීනයෙහි දියුණුවට පත් විය. මෙවන් බෞද්ධ නිර්මාණ කලාවන් චීනයේ දියුණුවේ උච්ච අවස්ථාවට ළඟා විය. 8 වන සියවස පමණ දී එරට චිත්‍ර පූජනීයත්වයෙන් ද යුත් ලක්ෂණ පිළිබිඹු කරන ඒවා බවට පත්විය. අප ප්‍රතිමා කලාව ගතහොත් චීනයට පැමිණි ලංකීය හා ඉන්දීය මූර්ති කලා චීන ජනතාවගේ

අනන්‍යතාවය පරිදි නිදහස් ස්වාධීන චින්තනයෙන් පෝෂණය ලබමින් ඒවා දියුණුව කරා පා නගන්නට විය.

ක්‍රි.ව. අටවන සියවස දී පමණ ඉන්දියාවේ නාලන්දා විශ්වවිද්‍යාලයේ උගතුන් චීනයට පැමිණි අතර වජ්‍රයාන බද්ධාගම එමගින් චීනයෙහි පතල වී මෙන් කිසියම් බලවේගයක් ඇතිකරනු ලැබුවේය. ලංකාවේ ක්‍රි.ව. 7 වන සියවස තුළ සමන්තපද නම් වජ්‍රයාන භික්ෂුවක් වැඩ සිටි බව කියැවේ.

චීනයේ සෑම විහාර සිද්ධස්ථානයකම ප්‍රධාන වාස්තු විද්‍යා නිර්මාණ, බෞද්ධ ස්ථූප හා විහාරස්ථාන රජමාලිගා මුල දී උස්වූ ප්‍රමාණයෙන් අඩු මහල් වශයෙන් ගොඩනැගුනද පසුව ඒවා මහල් පහ - තෙලෙස ආදී වශයෙන් ප්‍රමාණයෙන් විශාල වූ ඒවා බවට පත්විය. තවද ස්ථූප ඉදිවීමේ දී ඇතැම් විට පස්මහල් පැහැරවා මාලිගා උතුරින් දක්නට ලැබිණ. චීනයේ නගරවල ඉදිවන බෞද්ධ ගෘහ නිර්මාණ ස්ථූප ආරාම බිහිවිය. දකුණු චීනයේ සුඵ වශයෙන් එම පාලන සමයන්හිදී ක්‍රි.ව. 907 - 1277 හත්වන සියවස සිට චීනයේ පිගන් කර්මාන්ත භාණ්ඩ නිර්මාණය පිළිබඳ කාර්මාන්තය ද ශීඝ්‍රලෙස දියුණුවට පත්වූ අතර එකී නිමැවුම් සඳහා බෞද්ධ චිත්‍ර කලාවන්හි විවිධ අවස්ථා ආභාෂය අඩු වැඩි වශයෙන් ලබා ඇති බව දක්නට ලැබේ. තව ද සෙන් බුදුසම්මයට නැඹුරුවූ බෞද්ධ භික්ෂුණිගේ ආභාෂය චීනයේ භික්ෂු ශාසනය අතර දක්නට ලැබිණ. එදවස පිකිං හෙවත් වත්මන් බීජිං නගරවල බෞද්ධ කලා කෘති බහුල නගරයන් ලෙස දියුණුවට පත්වූ ආකාරයත් දිස්වේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඓතිහාසිකත්වය

ශාස්ත්‍රපති නයන තිලක් රත්නායක

බුද්ධ නම් වූ අතිඋත්තරීතර කතන්තවයට පත් වූ ගෞතම සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ සැබවින්ම භාරතයේ වැඩ විසූ ඓතිහාසික ශ්‍රේෂ්ඨ උතුමෙකි. බෞද්ධ ධර්ම ග්‍රන්ථවල "ශාක්‍යමුනි" යන නාමයෙන් හැඳින්වෙන බුදුහිමි ජීවමානව වැඩ විසූ බවට පිළිගත හැකි තොරතුරු රාශියක් තිබේ. ශාක්‍යමුනි උතුමා පිළිබඳ එසේ එමට සාක්ෂි තිබිය දී උන්වන්සේගේ ඓතිහාසිකත්වයට සම්භරු අභියෝග කරති. ඊට රුකුලක් වන සේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉපදුණේ භාරත දේශයේ නොව ශ්‍රී ලංකාවේ යැයි මුවට ගලාගෙන එන අමුලික අසත්‍යය පතුරුවති.

මේ වූකලී බෞද්ධත්වයේ මූලික අධිතාලම බිඳ දැමීමකි. මේ ප්‍රකාශයෙන් සිදු කෙරෙන්නේ බෞද්ධ සැදැහැවතුන් නිවන් මගින් ඇත්කර අපායගාමී තත්වයකට පත් කිරීමකි.

ඔවුනට තිසරණ සරණය අහිමි කරවීමකි. මේ අසත්‍ය ක්‍රියා පිළිවෙත හමුවේ සැබෑ බෞද්ධයා බුදුරජාණන් වහන්සේ විශ්වාස කළ යුත්තේ කවර ආකාරයකට දැයි සලකා බැලිය යුතුව තිබේ. ඒ පිළිබඳ අන්‍යයන්ද දැනුවත් කිරීමේ වගකීම ඔහුට පැවරී තිබේ.

"බුද්ධ" නම් වූ සංඥ නාමය සර්වඥතා ඥාණය ලබන උතුමාටම ව්‍යවහාර කෙරෙන්නකි. ඒ බව මහා නිද්දේස පාලි ග්‍රන්ථයේ මෙසේ සඳහන්ව තිබේ.

"බුද්ධෝති නෙතං නාමං මාතරා කතං න පිතරා කතං..."

"බුද්ධ යන නාමය මැණියන් විසින් නොකරන ලද්දකි, පියාණන් විසින් නොකරන ලද්දකි." මහා නිද්දේස පාලියේ විස්තර වන ආකාරයට මහ බෝමැඩ දී සර්වඥතා ඥාණ ප්‍රතිලාභයට පත්ව අර්හත් ඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගැනීමෙන් අනතුරුව උපන් ප්‍රඥප්තිය 'බුද්ධ' යන්නයි. එය සජීවිව සිදුවන ලොව අතිදුර්ලභ කරුණකි. බුද්ධත්වය උදෙසා පූරණය කළයුතු අනුභූතිවාදී ක්‍රියාපටිපාටිය සලකා බැලීමේ දී බුද්ධෝත්පත්තිය

ලොව සිදු විය හැකි ප්‍රතිලාභයකි. සත්‍යය පසක් කරගන්නා බුදුවරුන් දෙකොටසක් පිළිබඳ තොරතුරු ථේරවාද ත්‍රිපිටකයේ ඇතුළත්ව තිබේ. ඒ බුදුවරුන් දෙකොටස නම් 'පච්චේක බුද්ධ' හා 'සම්මා සම්බුද්ධ' යනුවෙනි. පච්චේක බුද්ධ ස්වයංභූ ඥාණයෙන් සත්‍යය අවබෝධ කරගත් නමුත් එය අනුන්ට පැහැදිලි කර දීමට හෝ අවබෝධ කරවීමට අසමත් උතුමෙකි. සම්මා සම්බුදුවරයා යනු අනුන්ගේ උපකාරවලින් තොරව වතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කරගෙන අනුන්ටද අවබෝධ කරවිය හැකි උතුමෙකි. 'බුද්ධ' යනු සංකල්පයක් විනා පුද්ගලයකු නොවේ යයි සම්භරු පවසති. එච්.එච්. විල්සන් හා කර්න් යන බටහිර විචාරකයෝ ඒ අතර ප්‍රධාන වෙති. වර්තමානයේ දී ද තමන් රහත් යයි ප්‍රකාශ කරන ඇතැම්හු බුද්ධ රත්නය විශ්වාස නොකරති. මේ භයානක මිස්දිටු දුර්මතය සමාජගත වීම නිවන් මග ජනතාවට අහිමිවී යාමක් වන බැවින් මේ පිළිබඳ බෞද්ධ ජනතාව දැඩි අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

ඓතිහාසික බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ජන්මස්ථානය වන සියවසේ භාරතයේ පහල නොවුණා නම් මේසා විශිෂ්ටතම වූ බුද්ධ භාෂිතයක් ඇතිවන්නේ කෙසේද? සර්වඥතා ඤාණය ලැබූ උතුමකුට මිස මෙබඳු දහමක් කිසිදු පාඨග්ජන පුද්ගලයකුට දේශනා කළ නොහැකිය. නැතහොත් හිතාමතා නිර්මාණය කළ නොහැකිය. මේ සඳහා මුළු මහත් ක්‍රිපිටකය නොව බුදු දහමේ මූලික ඉගැන්වීම් වූ චතුරාර්ය සත්‍යය, පටිච්ච සමුප්පාදය, කර්මය, ත්‍රි ලක්ෂණය යන එක් එක් අංගය පිළිබඳ විමසා බැලීමෙන් ම ඔබට කරුණු අනාවරණය වනු ඇත. ඒ හැර විනය පිටකය කියවාගෙන යාමේදී ජීවමානව වැඩ විසූ ඓතිහාසික බුදුරජාණන් වහන්සේගේ රූපකාය මනසේ සජීවීව මැවී යනු ඇත.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සැබවින්ම ඓතිහාසිකව වැඩ විසූ උතුමකු බවත්, උන්වහන්සේ භාරතයේ පහල

වූ බවත් සනාථ කළ හැකි වැදගත් සාක්ෂියක් ක්‍රි.ව. 1898 දී ඉස්මතු විය. එම වැදගත් සාක්ෂි හමුවූයේ බුද්ධ චරිතයට ඉතාම ළඟින් සම්බන්ධ කපිලවස්තු පුරයේ "පිප්පවාහි" පැරණි දාගැබක් තුළිනි. මේ දාගැබ තුළ තැන්පත් කර තිබූ ශෛලමය කරඬුවක කොටා තිබූ බ්‍රාහ්මී අක්ෂරයෙන් ලියා තිබූ සෙල්ලිපියකින් ශාක්‍ය මුණින්ද්‍රයන් වහන්සේගේ ඓතිහාසිකත්වය සනාථ විය. එකී කපිලවස්තු පිප්පවා සෙල්ලිපි පාඨය මෙසේය.

"ඉයං සලල නිධන්තේ බුධස හගවතො සකියනං..."

මේ සෙල්ලිපි පාඨයේ සිංහල අර්ථය නම්

"ශාක්‍යයන්ගේ භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධාතු නිධානය"

යන්නයි. ඉහත සෙල්ලිපි පාඨය අනුව ශාක්‍යයන් විසින් බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් අනතුරුව තැන්පත්

කරන ලද සර්වඥ ධාතුමයන් කොටසක් එම මංජුසාවේ තිබූ බව ඔප්පුවේ. ක්‍රිපිටකයේ ඇතුළත්ව ඇති තොරතුරුවලට අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ කුසිනාරානුවර මල්ල රජ දරුවන් තැනවූ උපවර්තන නම් සල් උයන තුළදී පිරිනිවන් පෑ බව සත්‍ය සිද්ධියකි. එසේම බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් අනතුරුව බුදු සිරුර මහත් පුද පෙරහර ඇතිව ආදාහනය කළ බවද සැබෑවකි. බුද්ධ චරිතාපදානයට අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේශය ආදාහනය කිරීමෙන් අනතුරුව සර්වඥ ධාතු ලබා ගැනීම සඳහා බෞද්ධ රජවරුන් අතර විශාල අරගලයක් ඇති වී තිබේ. මේ අරගලය බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ ධාතු කෝලහාලය නමින් විස්තර කෙරේ. මේ ධාතු කෝලහාලය නිසා සර්වඥ ධාතු බෞද්ධ රජවරුන් අට දෙනෙකු අතර සමසේ බෙදාදී ඇති අතර සර්වඥ ධාතු ලද රජවරු ඒවා තැන්පත් කර එකල ස්තූප ගොඩ නැංවූහ. මේ සිද්ධියට අදාළ රජවරුන් අට දෙනා අතුරෙන් එක් රජවරුන් කොටසක් වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඥාතීන් වූ ශාක්‍ය රජවරු තමන්ට හිමි වූ සර්වඥ ධාතු තම රාජ්‍යයේ අග නගරය වූ කපිලවස්තුවට රැගෙන ගියහ. එසේ රැගෙන ගිය සර්වඥ ධාතුමයන් කොටසක් කපිලවස්තුවේ 'පිප්පවා' හි ස්තූපයක තැන්පත් කළ බව ඉන් හමුවූ බ්‍රහ්මී අක්ෂර සහිත සෙල්ලිපියෙන් සනාථ වෙයි. ක්‍රිපිටකයේ සඳහන් බුද්ධ චරිත විස්තරය සහ පිප්පවාහි අභිලේඛනයේ ප්‍රකාශ වන විස්තරය ඉතා මැනවින් සැසඳේ. ඉහත සෙල්ලිපි පාඨයට අනුව බුදු රජාණන් වහන්සේ සඳහා භාවිත කළ 'බුද්ධ' හා "හගවතො" යන සංඥ නාම දෙකම ගැළපෙන බවද සනාථ වෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ශාක්‍ය වංශිකයකු වූ බව ද මේ සෙල්ලිපි පාඨයෙන් මනාව පැහැදිලි වේ. පිප්පවාහි සර්වඥ ධාතු තැන්පත් කර තිබූ මංජුසාවේ තාරකා රූප සහිත සිංහයකු කැටයම් කර තිබේ. එයින් බුදුරජාණන් වහන්සේ සඳහා භාවිත කළ ශාක්‍ය සිංහ හා නරසිංහ යන සංඥ නාම ඇමතූම සංකේතවත් වේ. මෙයින් ද බුදු රජාණන් වහන්සේ මෙලොව ජීවමානව වැඩ විසූ ශාක්‍යවරයකු වූ බව සනාථ වෙයි.

මේ හැර ගෞතම බුද්ධ චරිතය හා සම්බන්ධ ඓතිහාසික ස්ථාන ගණනාවක්ම භාරත දේශයෙන් එරට ඉතිහාසඥයන් හා පුරා විද්‍යාඥයින් හැඳින්ගෙන ඒවා බුද්ධ චරිතය හා සම්බන්ධ වන බවට සනාථ කර තිබේ. ඒ අතුරින් සිදුහත් කුමාරයාගේ උපත සිදු වූ ලුම්බිණිය වර්තමාන නේපාලයේ පිහිටි "රුම්මින්දෙසි" ලෙසට හැඳින් ගෙන ඇත. ක්‍රි.පූ. 3 වන සියවසේ දී 'ලුම්බිනිගාම' නමින් හැඳින්වුණු මේ ස්ථානයට ධර්මාශෝක රජතුමා පැමිණ එය බුදු උපත සිදු වූ ස්ථානය බව තහවුරු කරගෙන එහි ස්තම්භයක්ද පිහිටුවා තිබේ.

මෙහි බුහුණි අක්ෂරයෙන් යුත් අභිලේඛනයක්ද පිහිටුවා ඇත. එය මෙසේය.

"දේවාන පියෙහි පියදසින ලාජන විසති වසාහිසිතෙන අතන ආගාව මහිතේ හිද බුධෙ ජාතේ ශක්‍ය මුනිති... ලුම්බිනි ගාමේ"

ශාක්‍ය මුනින්ද්‍රයාණන් වූ බුදුහිමි මෙම ස්ථානයේ ඉපදුණු නිසා දෙවන පියදසි (ධර්මාශෝක) රජතුමා මෙම ස්ථානයට පැමිණ වන්දනාමාන කළ බව එහි සඳහන් කර තිබේ. එසේම ලුම්බිණියේ බුදු උපත සිදු වූ නිසා එම ග්‍රාමයෙන් රජයට ගෙවිය යුතු බදු මුදල් නිදහස් කළ බවත් සෙල්ලිපියේ සඳහන් කර ඇත. ලුම්බිණියෙහි පිහිටුවා ඇති ශිලා ස්තම්භයේ සඳහන් කර තිබෙන "හිද බුධෙ ජාතේ සක්‍ය මුනිති" යන වගන්තියේ "බුද්ධ" සහ "ශාක්‍යමුනි" යන සංඥ නාම දෙකම බුදුහිමිට වහර කළ බව හොඳින් පැහැදිලිය. බුද්ධ පරිනිර්වාණයට අවුරුදු 300 කට පමණ පසු කාලයකදී නිමාකළ අශෝක ස්තම්භ ලිපියේ සඳහන් විස්තරයට අනුව සිදුහත් කුමාරයාගේ උපත ලුම්බිණියේ දී සිදු වූ බව මුඛ පරම්පරාගතව ආ බුදු උපත පිළිබඳ තොරතුරු ශිලා ලිපියට නැගීමකි.

බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් අනතුරුව බුදු සිරුර මහත් පුදු පෙරහර ඇතිව ආදාහනය කළ බවද සැබෑවකි. බුද්ධ වර්තමානව අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේශය ආදාහනය කිරීමෙන් අනතුරුව සර්වඥ ධාතු ලබා ගැනීම සඳහා බෞද්ධ රජවරුන් අතර විශාල අරගලයක් ඇති වී තිබේ. මේ අරගලය බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ ධාතු කෝලහාලය නමින් විස්තර කෙරේ.

මේ හැර බුද්ධ චරිතය හා ඉතා ළඟින්ම සම්බන්ධ බුද්ධගයාව, රජගහනුවර, විශාලාමහනුවර, සැවැත්තුවර, කොසඹැනුවර, කුසිනාරානුවර වැනි බොහෝ ස්ථාන ගණනාවක්ම පුරාවිද්‍යාවෙන් නිවැරදිව හැඳින්ගෙන තිබේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඓතිහාසිකත්වය සනාථ කරවන ක්‍රි.ව. 2 වන සියවසට අයත් තවත් අභිලේඛනයක් හමුවී තිබේ. එහි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රීපා යුගලයට පහළින්,

'සක මුනිස බොධස පදති' යනුවෙන් 'ශාක්‍ය මුනි බුදුහිමිගේ පාදයෝ' යන්න සඳහන් කර ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ හැඳින්වීම සඳහා 'ශාක්‍යමුනි' හා "බුද්ධ" යන පද භාවිත කළ බව

එම ලිපියෙන් තහවුරු වේ.

මුදුරා කෞතුකාගාරයේ තැන්පත් කර ඇති බ්‍රාහ්මී ලිපියක "සස්ත" යන සංඥ නාමය යොදා තිබේ. එය වූ කලී "සත්ථු" යන අර්ථය ගෙන දෙන පදයකි. එයින් ද සනාථ වන්නේ ශාක්‍ය

ජනපදයේ ඉපදී මගධ රාජ්‍යය ඇසුරු කරගෙන වැඩ සිට කුසිනාරා නගරයේ දී පිරිනිවන් පා වදාළ බුදුරජාණන් වහන්සේ භාරත දේශයේ පහල වූ බවයි.

ඉහත සාක්ෂි අනුව තහවුරු වන්නේ බුද්ධ චරිතය නිර්මාණය කළ එකක් නොවන බවත්, ශ්‍රී ලංකාවේ පහල නොවූ බවත්ය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ භාරත දේශයේ සත්‍ය වශයෙන්ම වැඩ සිටි ඓතිහාසික උතුමෙකි. බෞද්ධ ජනතාවට නිසැකවම බුද්ධ රත්නය සරණ යා හැකිය.

බුදුන් වහන්සේ දේශනා කළ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව හෙවත් ආර්ය මාර්ගය

මයනල් රණසිංහ
දහම් පාඨශාලාවාර්ය

බුදු පියාණන් වහන්සේ මැදපිළිවෙත හෙවත් ආර්ය මාර්ගය හා සම්බන්ධ කරුණු විවිධ සූත්‍රවල සඳහන් කර ඇතත් පළමුවෙන්ම විස්තර කළේ ධම්මවක්කපවත්තන සූත්‍රයෙනි. එහි දී "තනු බෝ හගවා පඤ්චවග්ගියේ හික්කු ආමන්තේසි වෙමේ හික්කවේ අන්තා පබ්බජනේන න සේවිතබ්බා යෝවායං කාමේසු කාමසුඛල්ලිකානුයෝගෝ හීනෝ ගම්මෝ පෝතුජ්ජනිකෝ, අනිරියෝ, අනත්ත සංහිතෝ අත්ථකිලමනානුයෝගෝ දුක්ඛෝ අනරියෝ අනත්ථ සංහිතෝ ඒ තේනේ හික්කවේ උභෝඅන්තෙ අනුපගම්ම මජ්ජිමාපටිපදා තථාගතේන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බානාය සංවත්තති" යනුවෙන් දේශනා කළ සේක.

එයින් කියැවුනේ මහණෙනි පැවිද්දහු විසින් නොසෙවිය යුතු අන්ත දෙකක් ඇත. එනම් ලාමකවූ, ග්‍රාම්‍යවූ, පෘතග්ජනසිත් අනුගමනය කරන, අනායඪීවූ, අනර්ථයම ගෙනදෙන්නා වූ කාමසුඛල්ලිකානුයෝගය එක් අන්තයකි. අනෙක් අන්තය වන්නේ දුක් ගෙන දෙන අනායඪී වූ අනර්ථයම ගෙන දෙන්නා වූ අත්තකිලමනානුයෝගයයි. මහණෙනි ! මේ අන්ත දෙකටම නොපැමිණ තථාගතයන් විසින්

මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කර ප්‍රඥ චක්ෂුෂය විශුද්ධිකර, නුවණැස ඇතිකර, වූපසමය ඇතිකර, සත්‍ය අවබෝධ කරගන්න. නිර්වාණය පසක් කරගන්න.

ඉන්පසු දේශනා කරන්නේ "අයමේවඅරියෝ අට්ඨංගිකෝ

මග්ගෝ" එම මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව යනු ආර්ය අෂ්ඨාංගික මාර්ගය බවයි. එම සූත්‍ර දේශනාවේම ආයඪී සත්‍ය හතරක් දේශනා කරති. (අ) දුක්ඛායඪී සත්‍යය. (ආ) දුක්ඛ සමුදායඪී සත්‍යය. (ඇ) දුක්ඛ නිරෝධායඪී සත්‍යය (ඈ) දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී පටිපදායඪී සත්‍යය, ඒ සත්‍ය හතරයි. අපට මෙම ලිපියේ දී ඊළඟට අවධානය යොමු කළ යුත් වන්නේ දුක්ඛ සමුදායඪී සත්‍ය ගැනයි. එය විස්තර කරන්නේ මෙසේය.

"ඉදංබෝපන හික්කවේ දුක්ඛ සමුදයං අරියසච්ඡං යායං තණ්හා පොනෝභවිකා නන්දිරාග සහගතා තනු තනුභිනන්දිනී සෙය්ඨිධං කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා" මෙයින් කියවෙන්නේ මහණෙනි ! දුක ඇති වීමට හේතුව යනු යම් තණ්හාවක් පුනර්භවය ඇති කෙරේ ද, නන්දිරාග සහගත වන්නේ ද ඒ ඒ භවයන් කෙරේ ඇලුම් කරන්නේ ද එම තණ්හාව (අ) කාමතණ්හා (ආ) භවතණ්හා (ඇ) විභව තණ්හා වන්නේය යනුයි. මේ අනුව දුකට හේතුව ත්‍රිවිධ තණ්හා වන බව තහවුරු වේ. අප මින්පසු විමසා බැලිය යුතු වන්නේ දුක නැති කරගන්නේ කෙසේ ද යන්නය. එය දුක්ඛ නිරෝධායඪී සත්‍යය විස්තර කර ඇති ආකාරය විමසා බැලීමෙන් පැහැදිලි කරගත හැකිය.

"ඉදං ඛේරං භික්ඛවේ දුක්ඛ නිරෝධංආර්යසච්චං යෝ තස්සායේව තන්හාය අසෙසවිරාග නිරෝධෝ වාගේ, පටිනිස්සග්ගෝ, මුත්ති අනාලොයෝ" මෙයින් විස්තර වන්නේ දුක්ඛ මිදීම යනු තණ්හාව යම් නිශ්චේතයෙන් නොඇලී නැසීමක් ඇත් ද, ඇරීමක් ඇත් ද, නිශ්චේතයෙන් හැරීමක් ඇත් ද, මිදීමක් ඇත් ද, ආලය නොකිරීමක් ඇත් ද, එය දුක්ඛ නිරෝධයයි. මෙහි කෙටි අදහස වන්නේ ත්‍රිවිධ තණ්හාව ප්‍රභාණය කිරීම දුක්ඛ නිරෝධය වන බවයි.

මෙම සූත්‍රයේ දී බුදුන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මයේ ස්වක්ඛාත ගුණය මනාව ප්‍රකට කර තිබේ. එනම්

(අ) කාම සුඛල්ලිකානුයෝගය හා අත්තකිලමනානුයෝගය අනුගමනය නොකර මධ්‍යම ප්‍රතිපාදව

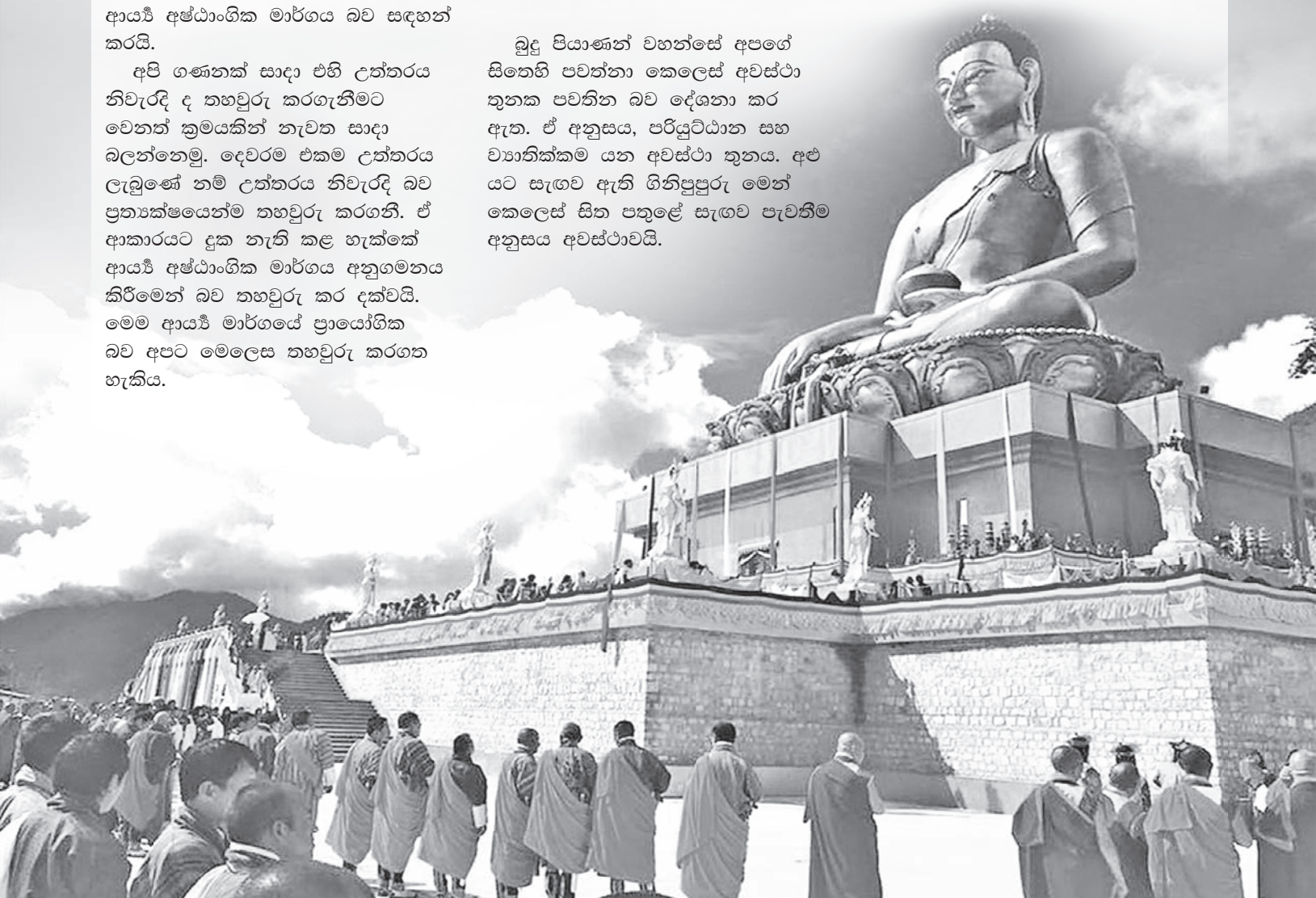
අනුගමනය කළ යුතු බව දේශනා කරන අතර, මධ්‍යම ප්‍රතිපාදව යනු ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය බව සඳහන් කරයි.

(ආ) ආයඝී සත්‍ය හතරක් ඇති බව දක්වා එහි දුක්ඛ මිදීමේ මාර්ගය ආයඝී අෂ්ටාංගික මාර්ගය බව සඳහන් කරයි.

අපි ගණනක් සාදා එහි උත්තරය නිවැරදි ද තහවුරු කරගැනීමට වෙනත් ක්‍රමයකින් නැවත සාදා බලන්නෙමු. දෙවරම එකම උත්තරය ලැබුණේ නම් උත්තරය නිවැරදි බව ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්ම තහවුරු කරගනී. ඒ ආකාරයට දුක නැති කළ හැක්කේ ආයඝී අෂ්ටාංගික මාර්ගය අනුගමනය කිරීමෙන් බව තහවුරු කර දක්වයි. මෙම ආයඝී මාර්ගයේ ප්‍රායෝගික බව අපට මෙලෙස තහවුරු කරගත හැකිය.

කෙලෙස් පවත්නා තත්ත්වය	ප්‍රභාණය කළ යුතු ආකාරය	ත්‍රිශික්ෂාවෙන් එය කළ යුතුය	ආර්ය මාර්ගයේ අංග
ව්‍යාතික්කම	තදංග වශයෙන්	සීලයෙන්	සම්මා වාචා- බොරු, කේලාම, හිස්වචන, පරුෂවචනවලින් තොර යහපත් වචන භාවිතය. සම්මා කම්මන්තා - ප්‍රාණඝාතය, අදන්තාදානය, කාමේෂ්ඨතාචාරයෙන් තොර යහපත් කායික ක්‍රියා, සම්මා ආජීව - මස්, විෂ, ආයුධ, වහල්, මන්ද්‍රව්‍ය වෙළඳාමෙන් තොර යහපත් ජීවිත වෘත්තියක් අනුගමනය කිරීම
පරියුට්ඨාන	විෂ්කම්භ වශයෙන්	සමාධියෙන්	සම්මා වායාම - නොඋපන් අකුසල් නොඉපදවීම, උපන් අකුසල් ප්‍රභාණය කිරීම, නූපන් කුසල් ඉපදවීම, උපන් කුසල් වැඩිදියුණු කර ගැනීම, සම්මා සති - කායානුපස්සනා, වේදනානුපස්සනා, චිත්තානුපස්සනා, ධම්මානුපස්සනා යන සතර සතිපට්ඨානය කෙරේ සිත පිහිටුවීම. සම්මා සමාධි - රූපචචර, අරූපාචචර ධ්‍යාන ලැබීම
අනුසය	සමුප්පේද වශයෙන්	ප්‍රශාවෙන්	සම්මා දිට්ඨි - ලෝකික සම්මා දිට්ඨි හෙවත් දසවස්තුක සම්මාදිට්ඨිය. ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨිය හෙවත් චතුරාර්‍යඝී සත්‍යාවබෝධය සම්මා සංකප්ප - නෙක්ඛම්ම සංකප්ප. අව්‍යාපාද සංකප්ප. අවිහිංසා සංකප්ප.

බුදු පියාණන් වහන්සේ අපගේ සිතෙහි පවත්නා කෙලෙස් අවස්ථා තුනක පවතින බව දේශනා කර ඇත. ඒ අනුසය, පරියුට්ඨාන සහ ව්‍යාතික්කම යන අවස්ථා තුනයි. අළු යට සැඟව ඇති ගිනිපුපුරු මෙන් කෙලෙස් සිත පතුලේ සැඟව පැවතීම අනුසය අවස්ථාවයි.

ආයතන හා අරමුණු ගැටී එම කෙලෙස් මනස කළඹන අවස්ථා පරිශුච්ඡිදාන අවස්ථාවයි. එම කෙලෙස් කාය, වාග් ද්වාරවලින් ක්‍රියාත්මක කිරීම ව්‍යාත්තික්කම අවස්ථාවයි.

අපිට විශාලව කලක් තිස්සේ වැඩී ඇති ගසක් විනාශ කිරීමට අවශ්‍යයි සිතමු.

අප ප්‍රථමයෙන් කරන්නේ ගෙඩි මල් හටගන්නා බිම වසා පැතිර ඇති අතු කපා ඉවත් කිරීමයි. එලෙස කෙලෙස් නැසීමට ප්‍රථමයෙන් කළ යුත්තේ සීලයෙන් කාය වාග් ද්වාරයන් සංවර කර කෙලෙස් තදංග වශයෙන් යටපත් කිරීමයි. එහිදී ආර්ය මාර්ගයේ සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත. සම්මා ආජීව යන අංග තුන ඉවහල් වේ. ඉන්පසු ගසේ කඳ ඉවත් කළ යුතුය. ආයතන අරමුණු ලබා ගන්නා විට සිත පත්ලේ සැඟවී ඇති කෙලෙස් පිබිදී සිත කළඹවයි. එය නැති කළ හැක්කේ සමාධි ශික්ෂාවෙනි. කමටහන් හතලිහකින් සමන්විත සමථ භාවනාවේ තමාට ගැළපෙන කමටහනක් තෝරාගෙන භාවනා වඩා සිතේ සමථ බවක් ඇති කරගෙන සිත කළඹන කෙලෙස් විශ්කම්භ ප්‍රභානයෙන් පාලනය කරගත යුතුය. මේ සඳහා ආර්ය මාර්ගයේ සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි යන අංග අනුගමනය කළ යුතු වේ. එසේ වුවත් ගසේ මුල් පද්ධතිය තවම පවතින හෙයින් නැවත ලියලා වැඩෙන්නට අවකාශ ඇත. එනිසා එයද ගලවා ඉවත් කළ යුතුය.

එය කෙලෙස් අළු යට ගිනි පුපුරු පවතින්නාක් වැනිය. එම අනුශය අවස්ථාව සමුච්ඡේද වශයෙන් ප්‍රභානය කළ යුතුය. මේ සඳහා ප්‍රඥ ශික්ෂාවේ සම්මා දිට්ඨිය, සම්මා සංකප්ප යන අංග ප්‍රයෝජනවත් වේ. ලෝකික සම්මා දිට්ඨිය ආර්ය මාර්ගයට ප්‍රවේශ වීමට උපකාර වන අතර, විදර්ශනා භාවනාව වැඩිමෙන් චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධය නම් වන ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨිය ශාක්ෂාත් වේ. එසේ වන විට එම උතුමා නෙක්ඛම්ම අව්‍යාපාද අවිනිංසා යන සංකල්පනාවලින් යුක්ත වේ. මෙම ක්‍රියාමාර්ගයේදී කාම හව විහව තණ්හා ප්‍රභාණය වී ඒ අපරාමර ශාන්ත ප්‍රතිත උතුම් නිර්වාණය සාක්ෂාත් වේ. බුදු පියාණන් වහන්සේ බුදු නුවණින් බලා දේශනා කළ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව හෙවත් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය යනු මෙයයි කෙටියෙන් විස්තර කිරීමට පුළුවන.

පෙර නොවූ අසිරි දිස්වෙයි මේ වෙසක් දිනේ

පුර සඳ කිරණ බුදුරැස් කඳ දසන සුරලොව වෙසක් සිරි ඇත මනුලොවට සරසා සියලු බොදු පුද බිම් යසට පෙර නොවූ අසිරි දිස් වේ අපෙ නෙතට	විදු බෙදු බෙදු මෙදු
---	---------------------

තුරුලිය මල් බරය විසිතුරු දසුන් පලපිරී තුරුලොහා භව භෝග හිඟ පුදබිම් බැති දනන් ගැවසී ඉතිර හෙළ දිව වෙසක් සිරි දෙවි ලොව	ඇති නැති යති අසිරිගති
--	-----------------------

සිදුහත් බෝසතුන් ලුම්බිණියෙ සිරිමත් වෙසක් පුන් පෝ දිනයෙ ගෝතම නමින් සිරිමහ බෝරදු ලොවුතුරු බුදු පදවි ලද්දෙන් වෙසක්	සල්වනේ බිහිවුනේ සෙවනේ දිනේ
---	----------------------------

කුසිනාරා නුවර මල්ලව රජ උපවාතන නම් ලද සල් සපු බුදු පිරිනිවන සිදුවූයෙද වෙසක් පුර සඳ දිලෙන මේ පින්බර උතුම්	දහනේ උයනේ දිනේ දිනේ
---	---------------------

වසරේ උතුම් පොහො දින බොදු අප නෙක් පින් හැඟුම් එයි පින් හුරු සිත් දන් සිල් භාවනාදී පින්කම් නියැලෙති දනෝ සසරේ සුපුරුදු	සැමට තුළුට වලට ලෙසට
---	---------------------

තැන තැන තොරණ ඉදිකර බුදු ගුණ පුදබිම් වෙහෙර බෝමළු යස ලෙස යොමු කරවන්ට හැම දෙන පින් කම් නංවති බොදු හැඟුම් කාගෙත් සිත්	විදුහා සරහා සඳහා සහසා
---	-----------------------

මහියංගන නාගදීපය කැළුති දළදා මැදුර පුදබිම් හැම පුලුතිසි තිස්සමහරාමය පුදබිම් රැසෙන් දිස්වේ නව අසිරි	පුර අනුරපුර කදිරපුර සර
---	------------------------

කොළඹ තරුණ බොදු සංගමය පෙර වසරක සිදුකරන මහ පින් දහම් සුවිසෙස් බවක් ඇත මේ වර සාදු නාද දෙමු අප සැම සියලු	ලෙස රැස වෙසක් මස දෙස
--	----------------------

විමල් රූඛසිංහ හිටපු ලේකම්,

සංස්කෘතික හා කලා කටයුතු අමාත්‍යාංශය

ජීවිතය ජීවත් කරවීමට කරන සටන

ගලගෙදර රතනවංස හිමි

හිටියෝජ්‍ය පරිවෙනාධිපති ඩබ්/ හික/ වාරි රතනසෙල ඓතිහාසික මහා පිරිවෙනෙහි

ලොව විතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මය හේතුඵලවාදී දහමකි. බුදුන් පහළ වන යුගය තුළ පැවතියේ නිර්මාණවාදී ඉගැන්වීම්ය. ඒ අනුව අපට නොපෙනෙන ඊෂ්වර හෝ බ්‍රහ්ම ආදී කෙනෙකු හරහා ලෝකය හා සත්වයා පහල වීමේ සංකල්පය ගොඩනැගුණි. නමුදු බුදු හිමි ලොව පහල වී දේශනා කළ දර්ශනය වූයේ හේතුවක් නිසා ඵලයක් හටගන්නා බවත් හේතුව නොමැති නම් ඵලයක්ද නොමැති බවත් යන න්‍යායාත්මක ඉගැන්වීමයි.

එම න්‍යායට අනුව සත්වයාගේ

හට ගැනීම, පැවැත්ම හා විනාශය පිළිබඳ කරුණු අනාවරණය වේ. සත්වයා ලොවට පහල වන්නේ හේතුවක් සහිතවය. පටිච්ච සමුප්පාදයට සාපේක්ෂ ව එය විකාශනය වන අයුරු පැහැදිලි කොට ඇත. අවිද්‍යාවෙන් සංස්කාරත්, සංස්කාරයෙන් විඤ්ජනයත්, විඤ්ජනයෙන් නාමරූපත්, නාමරූපයෙන් ෂඩායතනත්, ෂඩායතනයෙන් ස්පර්ශයත්, ස්පර්ශයෙන් වේදනාවත්, වේදනාවෙන් තෘෂ්ණාවත්, තෘෂ්ණාවෙන් උපාදානයත්, උපාදානයෙන් භවයත්, භවයෙන් ජාතියත්, ජාතියෙන් ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාසයනුත් ඇති වන අයුරු මනාව විග්‍රහ කොට ඇත.

හේතුවක් නිසා හටගත් සත්වයා හේතුවක් නිසා විනාශ වේ. එසේ නම් ඇති වීම නැතිවීම සත්වයාට පොදු වූවකි. ඒ අතර, ජීවිතය නඩත්තු කිරීම පිළිබඳ සිහන වීට ඒ සඳහා විශාල සටනක් සිදු කිරීමට සත්වයාට සිදු වී තිබේ. එය "ජීවන

සටන" නමින් හැඳින්වීමට පුළුවන. ජීවන සටන පවතින්නේ ඇස, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය යන පංචේන්ද්‍රියන් හරහාය. එම ඉන්ද්‍රියන් පහ පාලනය කරන්නේ මනෝ ඉන්ද්‍රියෙන්ය. එසේ නම් ඉපදුනු සත්වයාට මෙම දීර්ඝ සංසාර චක්‍රයේ මරණය නම් වූ තාවකාලික නවාතැන හිමිවන තුරු එම සටන දියත් කිරීමට සිදුවනු ඇත.

ජීවිතයක් හට ගැනීමත් සමග ජරා, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෙමසනස්ස, උපායාස අප්පිය සම්පයෝග, පියවිප්පයෝග, යං පිච්ඡං නලහති, සංකිත්තේන පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා යනාදී ජීවිතයට දැනෙන හැඟෙන ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් සෙවීමට සිදුවනු ඇත. ඒවා දුක් වුවද ඒවායෙන් මිදීමට විශාල සටනක් කිරීමට සිදුවේ. මෙහිදී සමාජ ප්‍රශ්න සමූහයකට මුහුණ පාන්නට ද සිදු වේ. අප මොහොතකට ජීවිතයක් ජීවත් කරවීමට ගන්නා උත්සාහය පිළිබඳ සිතුවහොත් එය මනාව පැහැදිලි වනු ඇත. පුහුදුන් සත්වයාට පංචස්ඛන්ධය නඩත්තු කිරීමට විශාල සටනක් කිරීමට සිදුවේ.

උපතේ පටන් මරණය දක්වා අප ගෙවන සුළු කාලය තුළ ජීවිතය නඩත්තු කිරීමට විශාල පරිශ්‍රමයක් දැරීමට සිදු වී ඇත. කළලයක් වශයෙන් මව් කුසින් ආරම්භ වන සත්වයා ක්‍රමක්‍රමයෙන් වර්ධනය වී ලෝකයට බිහි වී එතැන් පටන් පියවරෙන් පියවර මරණය දක්වා විවිධ සමාජ යෝජනායෙන් නිරූපණය වනු ඇත. කිරි දරුවකු වශයෙන් ගත කරන මන්ද අවධිය වර්ධනය කර ගැනීමට මාපියන් විශාල සටනක යෙදෙනු ඇත. ළමා කාලය තුළ අධ්‍යාපනය සඳහා සටනක යෙදෙනු ඇත. ඒ සඳහා ඇඳුම් පැළඳුම්. පොත්පත් ආදිය ගැනීමත්, උදුසන අවදි වී පාසල් යැවීමත්, පංතිවලට යොමු කිරීමත්, පාඩම් කරවීමත්, විභාග සමත් කරවීමත්, යනාදී විශාල සටනක යෙදීමට සිදුවේ.

අනතුරුව අධ්‍යාපනයෙන් පසු සුදුසු රැකියාවක් සොයා ගැනීමත්, ඊට පසු එම රැකියාව ආරක්ෂා කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් නීතිරීති වලට යටත් වීමත් රැකියාව තව තවත් උසස් තත්වයට පත්කර ගැනීමට උස්සාහවත් වීමත් ආදී විවිධ උත්සාහයන් මත ජීවන සටන දියත් කිරීමට සිදුවේ. රැකියාවත් සමග යුග දිවියට පිවිසීමෙන් සුදුසු මනාලයෙක් මනාලියක් සොයා ගැනීමත්, වත් පොහොසත්කම් බැලීම, කුලමල පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම ආදී පුහුදුන් ලෝකය තුළ සම්මුති වශයෙන් විවිධ මනෝභාවයන් ඉෂ්ඨ සිද්ධ කර ගැනීමත්, ජීවන සටනේ කොටසක් වේ.

ඉන්පසුව ස්වාමි භාර්යා සටනේ වගකීමක් වූ දරුවන් බිහි කිරීම, ඔවුන් නඩත්තු කිරීම ඔවුන්ගේ යුතුකම් ඉටුකිරීම, අධ්‍යාපනය ලබාදීම, ඔවුන්ගේ අත්‍යවශ්‍යතාවයන් ඉෂ්ඨ කිරීම ආදී විවිධ පැතිකඩයන් ඔස්සේ උදේ සවස වෙහෙසීමට සත්වයාට සිදුවේ. එය "ජීවන සටනයි", තවද ජීවත් වීම උදෙසා අත්‍යවශ්‍යතාවයන් වූ ආහාර පාන, ඇඳුම් -

පැළඳුම්, ගෙවල් දෙරවල්, බෙන් හේන් ආදියත් එතැනින් එහා ගිය රන් රිදී, මුතු - මැණික්, හරක බාන, වතුපිටි, යාන - වාහන ආදී භෞතික සම්පත් සෙවීමටද සිදුවේ. එයට හේතුව සම්මත ලෝකයේ අප හදාගත් සම්මුති ලෝකය ලස්සන කර ගැනීම සඳහා ගොඩ නැගෙන මනෝභාවයන් ඔස්සේ ඒවා සෙවීමට තරගකාරී මට්ටමින් ක්‍රියා කිරීමය. එහිදී කායික විවේකය නොබලා භෞතික සම්පත් සෙවීමට යෑම තුළින් ඉක්මණින් විවිධ ආබාධවලට මුහුණ දීමට ද සිදුවේ. එම සටනේ ඉක්මන් ප්‍රතිඵලය වන්නේ සත්වයා විවිධ රෝගාබාධවලට පත්වී ආයුෂ කෙටිවීමයි.

මානසික වශයෙන් බලන කල්හි ජීවන සටනේ අතෘප්තිය අසහනය, ආතතිය ආදී විපර්යාසයන්ද සිදුවේ. එහිදී ජීවන සටන ජය ගැනීමට අපහසු වීමෙන් ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම, අප්‍රියන් හා එක්වීම, සිතන පතන දේ නොලැබීම, පංචස්ඛන්ධය දරා සිටීම ආදී විවිධ මානසික දුක්ඛයන්වලට ද මුහුණ දීමට සිදුවේ.

හේතුඵලවාදීව ලැබුණ මෙම ශරීර

කුඩුව මුල් කොට ගෙන ජීවත් වන කාලය ඇත්තෙන්ම සටනකි. කායික, මානසික යන දෙඅංශයෙන්ම විශාල සටනක් ජීවත් වීම උදෙසා කිරීමට සිදුවේ. සත්වයා විදින දුක් සියල්ලම ජීවිතය ගැටගසා ගැනීම උදෙසාය. ඉන්ද්‍රියන් ජීවත් කරවීම හා ඒවා සතුටු කිරීම උදෙසාය. එබැවින් මෙම ජීවිතය දුක් කන්දරාවන්ගෙන් පිරුණු එකක් බව අවබෝධ කර ගත යුතුය. ඉපදීමත් දුකකි. මරණයත් දුකකි. ජීවත් වීම ඊට වඩා දුකකි. හේතුවක් නිසා හටගත් ජීවිතය එම දුක්වලින් නිදහස් කර ගත යුත්තේ එම හේතුව දැන හඳුනාගෙන එය විනාශ කිරීම තුළිනි. අප දුක් විඳින්නේ එයට විසඳුම තිබිය දීය. එයට හේතුව පුහුදුන් ස්වභාවයයි. එම දුක්වලින් මිදීමට එකම මග බුදු මගයි. එම බුදු මගට පිවිස මේ ලද ජීවිතයේ දුක් කන්දරාව නිමා කොට නැවත දුකක් ඇති නොවන ආකාරයෙන් උතුම් වූ නිවනින් සැනසීමට උත්සාවත් විය යුතුය.

ආචාර්ය ධර්මසේන හෙට්ටිආරච්චි

ලෝකය දෙස බැලිය හැකි දූෂ්ටකෝණ රාශියක් ඇත. එය පුද්ගලයාගේ පරිණතිය අනුව වෙනස් වෙයි. බුදු දහමට අනුව පුද්ගලයින් කිහිප ආකාරයකට ප්‍රභේද ගතකර දැක්විය හැකියි. පෘථග්ඡන, සේඛ, අසේඛ යනු එයින් එක් ප්‍රභේදගත කිරීමකි. මෙහි පෘථග්ඡනයා හෙවත් පුහුදුන් මිනිසා යනු ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් කිසි දියුණුවක් ලබා නැති සාමාන්‍ය මිනිසාය. දහමට අනුව සිතන්නට හා හික්මෙන්නට පටන්ගත් පුද්ගලයා සේඛ නම් වේ. සේඛ යන්නෙහි තේරුම ශිෂ්‍යයා ය. හික්මෙන්නාය. මේ කොටසට අයත් වන්නේ,

- (i) සෝතාපත්ති ඵලය සඳහා පිළිවෙතෙහි පිහිටි පුද්ගලයා,
- (ii) සෝතාපන්න ශ්‍රාවකයා,
- (iii) සකදාගාමී ඵලය සඳහා පිළිවෙතෙහි පිහිටි ශ්‍රාවකයා,
- (iv) සකදාගාමී ශ්‍රාවකයා
- (v) අනාගාමී ඵලය සඳහා පිළිවෙතෙහි පිහිටි ශ්‍රාවකයා.
- (vi) අනාගාමී ශ්‍රාවකයා සහ
- (vii) අරහත් ඵලය සඳහා පිළිවෙතෙහි පිහිටි ශ්‍රාවකයා

යන ආර්ය ශ්‍රාවකයින් හත් දෙනාය. රහතන් වහන්සේ හික්මීම හෙවත් පිළිවෙත් පිරීම අවසන් කර සිටිති. ඒ නිසා අසේඛ නමින් හැඳින්වේ. තවදුරටත් හික්මීමට හෙවත් පිළිවෙත් පිරීමට රහතන් වහන්සේට අවශ්‍ය නැති බව එයින් අදහස් වේ. මූලපරියාය සූත්‍රයේ මේ තිදෙනා ලෝකය දෙස බලන දූෂ්ටකෝණ තුන හඳුන්වා දී තිබේ.

එනම්,

1. පෘථග්ඡනයාගේ දූෂ්ටකෝණය
2. සේඛ පුද්ගලයාගේ දූෂ්ටකෝණය සහ
3. රහතන් වහන්සේගේ දූෂ්ටකෝණයයි.

සතර වැනි ව සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේගේ දූෂ්ටකෝණය ගැන ද සඳහන් කර ඇත්ත්, එය රහතන් වහන්සේ ලොව දෙස බලන දූෂ්ටකෝණයමය. වඩා ගැඹුරු හා

ලෝකය පිළිබඳ දූෂ්ටකෝණ තුනකින්

(මූලපරියාය සූත්‍රානුසාරයෙන්)

පරිපූර්ණ බව එහි ඇති විශේෂත්වයයි. I. පෘථග්ඡනයා : පුහුදුන් මිනිසා නූතනෙකි. මෙහි කියැවෙන නූගත් බව, අකුරු නොදන්නා බව නොවේ. විවිධ ශිල්ප ශාස්ත්‍ර ඉගෙන ගෙන නැති බව ද නොවේ. උසස් විභාග සමත් වී නැති බවද නොවේ. එය ආර්ය ධර්මය නොදන්නා බවය. ආර්ය ධර්මයෙහි ශික්ෂණයක් ලබා

නැති බවය. සත්පුරුෂ ධර්මය නොදන්නා බව ය. සත්පුරුෂ ධර්මයෙහි හික්මීමක් නැති බවය. ඒ නිසා මහා උගතුන්, මහපඩ්වරයන්, විද්වතුන්, විශිෂ්ට බුද්ධිමතුන් ද ආර්ය ධර්මයෙහි නොහැසිරෙන්නේ නම් අස්සුතවා පුප්ප්ඡනෝ යනුවෙන් හැඳින්වෙන ලෙස නූගත්තුය. ඒ සියල්ලන්ගේ ම දූෂ්ටකෝණය යි,

මෙහිදී පෘථග්ජනායාගේ දූෂ්ටකෝණය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ. සුත්‍රයෙහි ම එන පරිදි එවැනි පුහුදුන් පුද්ගලයාගේ ලෝක දූෂ්ටකෝණය මෙසේය.

- පඨවිං පඨවිතෝ සංජානාති,
- පඨවිං පඨවිතෝ සංඤ්ඤාතීවා පඨවිං මඤ්ඤාති... පඨවියා මඤ්ඤාති, පඨවිතෝ මඤ්ඤාති.
- පඨවිං මේති මඤ්ඤාති. පඨවිං අභිනන්දති
- තං කිස්ස හේතු? අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි තේරුම

පඨවිය, පඨවිය ලෙස සංජානනය කරයි. (හැඳින ගනියි) පඨවිය, පඨවිය ලෙස හැඳිනගෙන පඨවියයි. මඤ්ඤාතා කරයි. (හඟියි, හැඟීමක් ඇති කර ගනියි)

පඨවියෙහි යයි හඟියි, පඨවියෙන් යයි හඟියි. පඨවිය මගේ යයි හඟියි. පඨවිය ගැන සතුටු වෙයි. එයට හේතුව කුමක්ද? පඨවිය හොඳින් තේරුම් ගෙන නැති නිසා යයි කියමි.

මේ සුත්‍රය පඨවිය ගැන පමණක් නොව සියලු ධර්මයන්ගේ මූලික ආකෘතිය හෙවත් ස්වභාවය ගැන - එනම්, සබ්බධම්මුලපරියාය හැඳින්වීමක් කෙරෙන්නෙකි. මෙහි සියලු ධර්ම යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ පුද්ගලයාට ඇති වන සියලු සිතිවිලි ය. ධම්ම යනු සිතිවිලි ය. මෙහි දී සියලු ධර්මවලින් විසිහතරක් තෝරා ගෙන ඉදිරිපත් කෙරේ. ඒ ඒ අංශ නියෝජනයට එය ප්‍රමාණවත් නිසා විය යුතුය. ඒ විසි හතර නම් වශයෙන් හෝ දැන සිටීම ද ප්‍රයෝජනවත්ය. ඒ මේවාය :

- පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන මාහාභුත සතර (4),
 - භූත, දේව, පජාපති, බ්‍රහ්ම, ආභස්සර, සුභකිණ්ණ, වේහප්ඵල, අභිභූ, ආකාසානඤ්චායතන, විඤ්ඤාණඤ්චායතන, ආකිඤ්චඤ්ඤායතන, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන යන සත්වයන්ගේ ගති (12),
 - දිට්ඨ, සුත, මුත, විඤ්ඤාන යනුවෙන් අද්දැකීම් ලබන ආකාර (4),
 - ඒකත්ත, නානත්ත. සබ්බ යන සංකල්ප (3) හා
 - නිබ්බාන (1) ය.
- මේ එක එකක්, පඨවි ගැන ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයට ම

පෘථග්ජනායා සංජානනය කර (හැඳින ගෙන), මඤ්ඤාතා (= හැඟීම්) ඇති කරගනියි.

සංජානනය යනු ඉන්ද්‍රියයන්ට හසුවන ආකාරයට හැඳින ගැනීම ය. පඨවි යනු පෘථිවියයි පොළොවයි. එනම් තද ගතිය යි. අනෙකුත් මහාභුත ද එසේම ඉන්ද්‍රියයන්ට ගොදුරු වන ආකාරයට ම හැඳින ගනියි. පෘථග්ජනායා මිනිසකු වුවද, දෙවියකු වුවද, පඨවිය හැඳින ගන්නේ එලෙසිනි. සංජානනය යනු හැඳින ගැනීමේ ප්‍රාථමික ආකාරයයි. ඒ නිසා පෘථග්ජනායාට මඤ්ඤාතා හෙවත් හැඟීම් ඇති වේ. මේ මඤ්ඤාතා යනු කෙලෙසුන් සහිතව සිදුවන හැඟීම් ඇති වීමකි. විශේෂයෙන් තණ්හාවෙන්, මානසෙන් වැරදි දූෂ්ටියකින් යුතුව කෙරෙන හැඟීම් උපදවා ගැනීමකි.

පඨවිය ඇතිවන, නැතිවන දෙයකි. එහෙත් කෙලෙස් සහිත සිතට ඒ බව නොපෙනේ. එනිසා පඨවිය තමන් හා සම්බන්ධ කොට සිතා ගනියි. ඒ මෙසේය. පඨවිය මගේ ය යනුවෙනි.

එවිට පඨවියෙන්, පඨවියෙහි, පඨවියට ආදී වශයෙන් සිතිවිලි පහළ වේ. හැඟීම් ඇති වේ. ඒ නිසාම පඨවිය ගැන සතුටක් විඳියි.

එසේ සතුටක් උපදවා ගැනීමට - අභිනන්දනය කිරීමට - හේතුව කුමක්ද? පඨවිය ගැන හරි හැටි දැනීමක් නැතිකමය. එයට අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලේ ඒ නොදැනීම සම්බන්ධයෙනි. පඨවිය ඇති වන, නැතිවන ස්වභාවික අනිත්‍යතා තත්ත්වයක තිබෙන්නකි. එනිසා මගේ කර ගැනීමට නො හැකි යැයි පෘථග්ජනායාට වැටහීමක් නැත. ඒ නිසාය. එසේ මඤ්ඤාතා ඇති වන්නේ.

පඨවිය ගැන පෘථග්ජනායාගේ සංජානනය අනුව සැබවින් පවතින පඨවියක් ඇතැයි - පවතින දෙයක් ඇතැයි - සිතේ. යමක් දෙයක් ලෙස ගතහොත් එය අනිවාර්යයෙන්ම වෙනත් දෙයක් බවට පත්වීම ස්වභාවය යි.

අනිත්‍යතා ස්වභාවය නිසාය. එනම් වෙනස්වීම සියලු දෙයෙහි ස්වභාවය නිසාය. මේ බව සල්ල සූත්‍රයෙහි කියැවෙන්නේ.

"යේන යේනහි මඤ්ඤාන්ති තතෝතං හෝති අඤ්ඤාතා" යම් යම් විධියකින් මඤ්ඤානා කරන් ද ඒ නිසාම එය අන් අයුරකට පත් වේය යනුවෙනි. (සු. නි. 184, ගා. 591) නිවැරදි වැටහීමක් නැති නිසා කෙලෙස්වලින් දූෂිත වූ හැඟීම් ඇතිව ලෝකය දෙස බැලීම පාඨග්ජනයාගේ දූෂිතකෝණයයි.

II. සේඛ - ශ්‍රාවකයාගේ - ලෝක දැක්ම, සේඛ යනුවෙන් හැඳින් වෙන්නේ පුහුදුන් බව ඉක්ම වූ, අර්භත්වයට නොපැමිණි, ඒ අතරතුර නිවන් මගෙහි ගමන් ගන්නා, (මීට පළමු නම් වශයෙන් සඳහන් කරන ලද) ආර්ය ශ්‍රාවකයන් සත් දෙනාය. ඔවුහු පුහුදුනන් මෙන් සංජානන

ක්‍රමයෙන් නොව උසස් දැක්මකින් හෙවත් අභිජානනයෙන් ලොව හැඳින ගනිති. එනිසා මඤ්ඤානා (හැඟීම්) ඇති කර නොගැනීමට උත්සාහවත් වෙති. ඔවුන්ගේ ලෝක දැක්ම සූත්‍රයෙහි සඳහන් වන්නේ මෙලෙසිනි.

- සොබෝ අප්පත්තමානසෝ අනුත්තරං යෝගක්තෝමං පත්තයමානෝ විභරති
- සෝපි පඨවිං පඨවිතෝ අභිජානාති
- පාඨවිං පඨවිතෝ අභිඤ්ඤාය පඨවිං මාමඤ්ඤාදි පඨවිය මාමඤ්ඤා පඨවිතෝ මාමඤ්ඤා
- පඨවිං මේති මාමඤ්ඤා පඨවිං මාභිනන්දි
- තං කිස්ස හේතු? පරිඤ්ඤායාං තස්සාති වදාමි. මෙහි තේරුම
- ශෛක්ෂයා, රහත් බවට

නොපැමිණියේ, අනුත්තර යෝගක්ෂේමය (අර්භත්වය) අපේක්ෂාවෙන් සිටියි.

- හෙතෙම පඨවිය, පඨවිය ලෙස අභිජානනය කරයි. (උසස් නුවණින් දැනන ගනියි)
- පඨවිය, පඨවිය ලෙස අභිඤ්ඤාවෙන් දැනගෙන පඨවිය මඤ්ඤානා නොකරන ලෙස හික්මෙයි. පඨවියෙහි යැයි මඤ්ඤානා නොකරන ලෙස හික්මෙයි. පඨවියෙන් යැයි මඤ්ඤානා නොකරන ලෙස හික්මෙයි.
- පඨවිය මගේ යයි මඤ්ඤානා නොකරන ලෙස හික්මෙයි.
- පඨවිය ගැන සතුටු නොවෙයි.
- එයට හේතුව කිම ? ඔහු තවදුරටත් අවබෝධ කරගත යුතුව ඇති නිසා යැයි කියමි.

පාඨග්ජනයාගේ දැනීම සංජානන මට්ටම වන අතර, සේඛ ශ්‍රාවකයාගේ දැනීම එයට වඩා උසස් වූවකි. අභිජානනයකි. හුදෙක් ඉන්ද්‍රියයන්ට හසුවන අයුරින් හා කෙලෙස් තැවරුණු සිතින් ලබන දැනුමක් නොවේ. එය එහෙත් සම්පූර්ණයෙන් කෙලෙස් බැහැර කර නැති නිසා සම්පූර්ණ නිවැරදි දැනුමක් ද නොවේ. ඔහු තවම හික්මෙන්නෙකි. එනිසා වැරදියට සිතෙන විටම "එසේ සිතන්නට එපා" යැයි තමන්ට ම අවවාද කරගෙන හික්මෙන ස්වභාවයක් ඔහුගේ තිබේ. "මා මඤ්ඤා" යනු "මඤ්ඤානා ඇති කර ගන්නා එපා" යැයි තමන් විසින්ම හික්මීමකි. එසේ දහම් මග තේරුම් ගෙන එහි ඉදිරියට ගමන් කරන්නකු නිසා හෙතෙම "පඨවිය මගේ" යැයි නො සිතයි. තණ්හාවෙන් මානයෙන් දූෂිතියෙන් නොමග ගොස් පඨවියෙහි සතුටට පත් නොවේ. අභිනන්දනය නොකරයි. එහෙත් තවදුරටත් ඔහුට දැනගත යුතු කරුණු තිබේ. ඉදිරියට ද හික්මිය යුතුව තිබේ. පරිඤ්ඤායාං යි කිවේ තවද පිරිසිඳ දැක්මට තිබෙන නිසාය.

මෙසේ සේඛ ශ්‍රාවකයාගේ ලෝක දර්ශනය, රහතන් වහන්සේගේ මෙන් පරිපූර්ණ නොවූවද, පාඨග්ජනයාගේ මෙන් කෙලෙසින් කිලිටි වූ අප්‍රබුද්ධ දැක්මක්ද නොවේ.

III. රහතන් වහන්සේගේ ලෝක දැක්ම - කෙලෙස්වලින් කිසිසේත් කිලිටි නොවූද, පරිපූර්ණ වූද, ප්‍රශස්ත වූ එකකි.

සුත්‍රයෙහි එය මෙලෙස දැක්වේ.

- අරහං බිණාසවෝ

වුසිතවා කතරකරණියෝ
 ඕහිතබාරෝ අනුප්පත්තසදන්ථෝ
 පරික්ඛිණභවසංයෝජනෝ සම්මදඤ්ඤ
 විමුත්තෝ.

ක්ෂීණාශ්‍රව වූ රහතන් වහන්සේ
 බඹසර වැස නිමවා සිටිති. කළ
 යුතු කිස අවසන් කර බර බිම
 තබා සදර්ථයට හෙවත් අරහත්වයට
 පැමිණ, භවබන්ධන බිඳ දමා,
 මැනවින් ලද අවබෝධය ඇතිව
 විමුක්ත ව සිටිති.

- සොපි පඨවිං පඨවිතෝ

අභිජානාති.

- උන්වහන්සේ ද පඨවිය ලෙස

විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන සිටිති.

- පඨවිං පාඨවිතෝ අභිඤ්ඤාස

පඨවිං න මඤ්ඤාති. පඨවියා න
 මඤ්ඤාති. පඨවිතෝ න මඤ්ඤාති
 පඨවිං මෙති න මඤ්ඤාති. පඨවිං
 නාහිනන්දති. තං කිස්ස හේතු?
 පරිච්ඤානං තස්සාති වදාමි.

- පඨවිය, පඨවිය වශයෙන් දැන

පඨවිය මඤ්ඤානා නො කරති.
 පඨවියෙහි යැයි මඤ්ඤානා නොකරති.
 පඨවියෙන් යැයි මඤ්ඤානා
 නොකරති.

පඨවිය මගේ යයි මඤ්ඤානා
 නොකරති. පඨවිය අභිනන්දනය
 නොකරති. එයට හේතුව කිම?
 හෙතෙම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන
 සිටීමයි.

IV. තථාගතවරයන්ගේ ලෝක

දැක්ම ද මෙලෙස ම ය. විශේෂයෙන්
 ඒ ගැන මෙසේ ද කියා ඇත.

පඨවිය අභිනන්දනය නොකිරීමට
 හේතුව, නන්දි (තණ්හාව) දුකට මුල
 යැයි දැන භවය නිසා උපත ද
 උපන්නනුට ජරාමරණ ද වන බව
 මැනවින් දන්නා හෙයිනි. එහෙයින්
 තථාගතයන් වහන්සේ, තණ්හාව
 ක්ෂය කිරීමෙන් විරාගයෙන්
 නිරෝධයෙන් හැර දැමීමෙන්
 දුරලීමෙන් අනුත්තර වූ
 සම්මාසම්බුද්ධත්වය මැනවින්
 අවබෝධ කළ නිසාය.

මේ සුත්‍රය දේශනා කරන ලද්දේ
 වේදය හොඳින් දැන මානයෙන්
 මන්ව සිටි පැවිදි පිරිසක් අරභයා
 ය. ඒ අවස්ථාවේ දී එම පිරිසට
 මේ දහම වටහා ගැනීමට නොහැකි
 වූ බවත් ඒ නිසා ඔවුන් සතුටට
 පත් නොවුණ බවත් අටුවාවෙහි
 කියැවේ. පසු අවස්ථාවක වෙනත්
 දේශනයකට සවන් දී ඔවුහු දහම
 අවබෝධ කරගත්හ.

(මූලපරියාය සුත්‍රය මෙලෙස
 ඉදිරිපත් කරනුයේ පහත සඳහන්
 ලිපි ලේඛන ඇසුරු කරගෙනය. 1.
 අතිපූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද
 හිමිපාණන්ගේ නිවනේ නිවීම
 (පිටු 263 - 282) 2. මහාවාර්ය ජී.
 ඩී. ප්‍රේමසිරි මහතා බෞද්ධ විශ්ව
 කෝෂයේ පළකළ ලිපිය (EB. 7.1,
 52-58) MULAPARIYAYASUTTA
 මූලාශ්‍රය. මනි. 1, 1-18, මූලපරියාය
 සුත්‍රය සහ මනි. අට්ඨකථාව -

පපඤ්චසුද්දති. 1-58 පිටු)

ලෝකය දැක හඳුනා
 ගැනීමේ දී පුද්ගලයාගේ පරිණතිය
 අනුව මට්ටම් කිහිපයක් ඇති බව
 මේ සුත්‍රයෙන් අවධාරණය කර තිබේ.

i. පාඨන්ජනායාට ඇත්තේ
 සංජානන මට්ටමය. ඔහු ඉන්ද්‍රියවලට
 ලැබෙන අරමුණු දැනගන්නේ
 තණ්හා, මාන, දිට්ඨි යන කෙලෙස්
 සහිතවය. එනිසා ඒ දැනීම වරද
 සහගතය. "මගේ", "මම", "ආත්මය"
 යන හැඟීම් හෙවත් මඤ්ඤානා ඇති
 වන්නේ එනිසාය.

ii. පුහුදුන් බව ඉක්ම වූ ආර්ය
 ශ්‍රාවකත්වයට පත් වූ ඔහුගේ
 දැනගැනීම අභිජානන මට්ටමය.
 එහෙත් සම්පූර්ණ දැනුම නම් වූ
 පරිඤ්ඤා මට්ටමට තවම ඔහු පැමිණ
 නොසිටියි. කෙලෙස් සහිතව
 යමක් හැඳින ගන්නා විට ම එහි
 වරද ඔහු දකියි. එනිසා තෙමේම
 ඒ වරද නිවැරදි කර ගනියි. සේබ
 පුද්ගලයා මෙසේ තෙමේම සංවරයට
 පත්වන්නෙකි.

iii. රහතන් වහන්සේ සියලු
 කෙලෙස් සපුරා බැහැර කර සිටින
 උත්තමයාය. අසේබය. තවදුරටත්
 සංවර වීමට අවශ්‍යතාවක් නැත.
 දැනුම පරිපූර්ණය.

iv. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 ශාස්තෘවරයාණෝය පළමුව
 පරිපූර්ණ අවබෝධය ලබා සිටිති.
 ශ්‍රාකයන් වෙත ලබාදී ඇත්තේ ඒ
 අවබෝධයයි.

පුහුදුන් බව ඉක්මවා ආර්ය භාවය
 ලබාගැනීම සඳහා මේ අවබෝධය
 තමන් තුළ ඇති කරගත යුතුය. ඒ
 කරුණ අවධාරණය කරන නිසා මේ
 සුත්‍රය ඉතාම වැදගත් දේශනයක්
 වෙයි.

ශ්‍රී භාෂාවෙහි ව්‍යවහාරවන 'සුඛ' ශබ්දය නාම පදයක් වශයෙන් 'සන්තුෂ්ඨිය' 'කායික සුවය' 'පරමානන්දය' 'ප්‍රමෝදය' ආදී අර්ථයන්හිදී නාම විශේෂණ පදයක් වශයෙන් 'පරමානන්ද' 'ප්‍රසන්න' ආදී අර්ථයන්හිදී යෙදේ.

සුඛාස්වාදයේ ප්‍රභේද ද්වයක් පවත්නේය. මෙයින් එකක් අත්විදිය හැකි අර්ථයෙන් 'වේදයික සුඛය' නමින්ද අනෙක අත්විදිය නොහැකි යන අර්ථයෙන් 'අවේදයික සුඛය' නමින්ද පිළිවෙලින් ව්‍යවහාර වේ. අවේදයික සුඛය සාක්ෂාත් කරගත හැක්කේ පුද්ගලයෙකුගේ සන්තානගත සකල ක්ලේශයන් මූලෝත්පාටනය කරගැනීමෙන් පසුවය. ක්ලේශයන් මූලෝත්පාටනය නොවී පවත්නා තාක් කල් සියලුම සුඛ වේදනා වෙනස්වන සුළුය. වේදයික සුඛය සදාකාලිකවම විපර්යාසයට භාජනව පවත්නා බැවින් එය පහත් ගණයේ සුඛයක් වශයෙන් සැලකේ. අවේදයික

සුඛාස්වාදය පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්පය

සුඛය හේතේපොල ගුණරතන හිමි

සුඛය විපර්යාසයන්ට භාජනය නොවී ස්ථාවරව පවත්නා හෙයින් තත්ත්වයෙන් උසස් ගණයේ සුඛයක් වශයෙන් සැලකේ. මෙම සුඛ යුගලයෙන් පළමුව සඳහන් වේදයික සුඛයෙහි ස්වභාවය ලබාගැනීම සඳහා 'වේදනා' ව පිළිබඳව බෞද්ධ ධර්මානුකූල

විශ්ලේෂණය සම්බන්ධයෙන් මූලික විමර්ශනයක් අවශ්‍යය. වේදනාව වූ කල් සියලුම චිත්තයන් සමග යෙදෙන සබ්බචිත්ත ගණයට ඇතුළත්වන වෛතසික ධර්මයක් වේ. චිත්තයක් ලැබීමේ ස්වභාවය අන්දැකීමේ කාර්යයක් මෙන්ම වෛතසිකයන්ගේ සන්තර්පණය ප්‍රදර්ශනය වීමද මෙම සුඛයේ ලක්ෂණයක් වශයෙන් දැක්විය හැකිය.

එය අවශ්‍යයෙන්ම ස්පර්ශයේ අනුසාරයෙන් ජනිත වන්නකි. ස්පර්ශය වූ කල් අරමුණ, ඉන්ද්‍රිය හා අනුකූල චිත්තය ඒකරාශී වීමෙන් හටගන්නා ධර්මතාවයකි. මෙම සාධකත්‍රය රාශිභූත වූ විට වේදනාව උත්පාදනය වේ. ස්පර්ශය විග්‍රහ කිරීමේදී එය ෂඩ ඉන්ද්‍රියයන් ඇසුරෙන් උත්පාදනය වන හෙයින්ද, ප්‍රභේද සයකින් සමන්විත වන අතර, වේදනාවද ෂඩ ප්‍රභේදය ස්පර්ශයෙන් නිෂ්පන්න වන හෙයින්ද ප්‍රභේද සයකින් සමන්විත වේ.

වක්ඛු ස්පර්ශයෙන් උපදනා වක්ඛු වේදනාවක් ඇත. සෝත ස්පර්ශයෙන් උපදනා ශ්‍රෝත වේදනාවක් ඇත. මේ අයුරින් ඝාන වේදනාවක්ද, ජීව්හා වේදනාවක්ද, කාය වේදනාවක්ද, මනෝ වේදනාවක්ද පවත්නේය.

වේදනාව එහි වින්දනීය ස්වභාවය අනුව ත්‍රිවිධ හෝ පංචවිධ වන්නේය. මෙහි ත්‍රිවිධ වේදනා බෙදීම අනුව සුඛ වේදනා, දුක්ඛ වේදනා හා එකභෙදා දුක්ඛ හෝ සුඛ නොවන අදුක්ඛ මසුක වේදනා යනුවෙන් වර්ගීකරණය කළ හැකිය. සුඛ වේදනාව කායික සුඛය හෝ සුඛය වශයෙන්ද මානසික සුඛය සෝමනස්ස වශයෙන්ද වර්ගීකරණය කළ හැකිය. දුක්ඛ වේදනාවද කායික දුක්ඛය නොහොත් දුක්ඛ වශයෙන්ද, මානසික දුක්ඛය නොහොත් දෝමනස්සය වශයෙන්ද වෙන්කොට දැක්විය හැකිය. මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමයේදී උදාසීන වේදනාව උපේක්ෂාව වශයෙන් හැඳින්වේ.

මෙම අනුසාරයෙන් දැක්වෙන පංච ප්‍රභේද වර්ගීකරණයේදී මෙම පංච වේදනාවන් මෙසේ හඳුන්වාදිය හැකිය. එනම් සුඛය, සෝමනස්සය, දුක්ඛය, දෝමනස්ස හා උපේක්ෂාව යනුවෙනි. අභිධර්මය අනුව සුඛය හා දුක්ඛය පවතින්නේ මනෝ විඥනය ආශ්‍රයෙනි. උපේක්ෂාව පවතින්නේ කාය හා මනෝ විඥනයන් හා ඉතිරි වේදනා විඥන සතර ඇසුරෙනි.

දිනක් අග්‍රශ්‍රාවක සාරිපුත්‍ර මහරහතන් වහන්සේ ස්වකීය සභායක භික්ෂූන් වහන්සේලා අමතා මෙසේ වදාරන සේක. "භික්ෂූන් වහන්ස, මෙම පස්වැදූරුම් වූ ඉන්ද්‍රිය තෘෂ්ණාවන් ඇත්තේය. ඒවා කවරේද? ඇසෙන් ගෝචර කරගන්නා රූප ඒවා ආකර්ෂණීය වූත්, සුඛදායක වූත්, සුන්දර වූත්, කාමාසාවන් සමග ආසක්ත වූත් රූපයෝය. ශ්‍රෝත ඉන්ද්‍රියයෝ ලබාගන්නා ශබ්ද, ඝාන ඉන්ද්‍රියයෙන් ලබාගන්නා ගන්ධය, ජීව්හා ඉන්ද්‍රියයෝ ලබාගන්නා රස, කාය ඉන්ද්‍රියයෙන් ලබාගන්නා ස්පර්ශය වේ. මෙම ඉන්ද්‍රිය පාදක තෘෂ්ණාවන් ඇසුරෙන් ජනිත වන්නාවූ සුඛය ඉන්ද්‍රිය සුඛය වේ.

ඉන්ද්‍රිය පාදක සන්තුෂ්ඨීය සුඛය යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ නම් පරිපූර්ණ ඉන්ද්‍රිය සංයුතියකින් යුක්තව උත්පත්තිය ලැබීම සුඛ සම්පන්නයක් වන්නේය. මක්නිසාද, පුද්ගලයෙකුට

තමාගේ ඉන්ද්‍රිය උත්තේජනයන් තුළින් උසස් මට්ටමේ ඉන්ද්‍රිය සුඛාස්වාදයක් ලබාගතහැකි බැවිනි. කිසියම් පුද්ගලයෙකුට විශාල වස්තු සම්භාරයක් තමා සතුව පවත්නේ යයි සිතමින් සුඛාස්වාදයක් ලැබිය හැකිය.

මක්නිසාද, විශාල ධන සම්භාරයක් තමා සතුව ඇතැයි සිතාගැනීමට හැකිවීම ඔහුට සුඛාස්වාදයක් ලබාදෙන බැවිනි. මෙම ස්වාමීන්වය පිළිබඳ හැඟීම, එනම් අත්පී සුඛය ඔහුගේ සුඛය වන නිසාය. තමා සතු වස්තුව රිසි පරිදි භුක්ති විඳිමින් හෝ ඥාතීන් හා මිත්‍රයින් සමග බෙදාගනිමින් හෝ තමාට රිසි පරිදි පුණ්‍ය කටයුතුවලට පරිත්‍යාග කරමින් හෝ ඔහුට සුඛාස්වාදයෙන් ජීවත්විය හැකිය. නොඑසේනම් ඔහුට තම වස්තුව ස්වකීය පවුලේ සාමාජිකයින් සමග භුක්ති විඳිය හැකිය. (හෝ සුඛය) තමා ධනය ධාර්මිකව උපයා ගත්තේ යයි ඔහුට සතුටු විය හැකිය. (අනවජ්ජ සුඛය) තමා කිසිවෙකුට ණය ගැත්තෙකු නොවේ යයි සතුටු විය හැකිය. (අණන සුඛය)

මෙම හේතූන් පාදක කොටගෙන ඇතැමුන් විසින් සුඛාස්වාදය කිසියම් අභිප්‍රායක් සන්තර්පණය කරගැනීමක් වශයෙන් විග්‍රහ කොට ඇත. ඔබ ප්‍රාර්ථනා කළ අභිප්‍රායයන් සඵල වූයේ නම් ඔබ ප්‍රීතිමත් වූ බව පැවසිය හැකිය. සුඛාස්වාදය පිළිබඳ මෙම විග්‍රහය විමංශනය කරමින් ඔබට ප්‍රීතිය උදාකරගත හැකිවන සේ විවිධ කාර්යයන් ඉටුකරගැනීමට යොමුවනු

ඇත. ඔබ විසින් ඔබේ ජීවිතය ප්‍රීතිමත් කරගැනීමට හෝ ඔබේ පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ හෝ ඔබගේ මිත්‍රයින්ගේ හෝ ඔබේ ඥාතීවරුන්ගේ ජීවිත ප්‍රීතිමත් කිරීමට හෝ ඇතැම්විට ඔබගේ දේශයට ප්‍රීතිය උදාකරදීමට හෝ ඔබ ඔබගේ සම්පූර්ණ කාලයන් ඔබ සතු මුදල් සම්භාරයන්, ඔබගේ කුසලතා කදම්බයන් ඔබ සතු අවස්ථාවන් සමූහයන් වැය කරනු ඇත.

ආශාවන් ජනිත කරගැනීමට පවත්නා විචල්‍යයන් සමූහය සලකා බලනහොත් සුඛාස්වාදය පිළිබඳව ඥාතීන් දක්වන ලද විග්‍රහය ප්‍රමාණවත් නොවේ. නැසෙන සුළු වූ හෝ පරිවර්තනය වූ හෝ අස්ථිර වූ හෝ ඔබේ ග්‍රහණයෙන් මිදී යා හැකි වන්නාවූ හෝ කිසියම් වස්තුවක් ඇත්නම් එය ලබාගැනීම එය නොලබා සිටිනවාට වඩා දුක්ඛදායක වනු ඇත. නො එසේනම් ඔබේ කාලයන් කාය ශක්තියන් වින්ත ශක්තියන් ආරක්ෂා කරගැනීමට ඔබේ කායික සෞඛ්‍යය පවා කැප කිරීමට සිදුවුවහොත් එය ලබාගැනීමෙන් සන්තුෂ්ඨීයට වැඩියෙන් අසන්තුෂ්ඨීයක් උද්ගතවනු ඇත.

සාමාන්‍යයෙන් සන්තුෂ්ඨීය ලබා ගැනීමේ මූලාශ්‍රය ඇතැමෙකු වරදවා අර්ථකථනය කිරීමේ ප්‍රවනතාවයක් ඇත. තමන්ගේ අතෘප්තිකර ආශාවන් තෘප්තිමත් කරගැනීමෙන් සන්තුෂ්ඨීය ලඟාකරගැනීමට හැකි බව ඔව්හු සලකති.

තමන්ගේ ඉච්ඡාවන් සන්තර්පනය කරගැනීම සඳහා ඔවුන් හමුවේ තිබෙන මාර්ග, කාලය හා අවකාශය අනුව සීමිත බව ඔවුහු අවබෝධ කරගෙන නොමැත. කාලය අනුව සීමිත වූ මාර්ග ඔස්සේ කිසිවෙකු අභ්‍යන්තර ආශාවන් පරාසයක් තෘප්තිමත් කරගෙන සන්තුෂ්ඨිය ලබාගැනීමට යමෙක් උත්සාහ දරන්නේ නම් ඔහු සකුට පවත්නා සන්තුෂ්ඨි ප්‍රමාණයද විනාශ කරගැනීමෙන් අපේක්ෂා භංගත්වයට පත්වේ.

මනස සත්‍ය වශයෙන්ම සන්තුෂ්ඨිය ලබා දෙන්නේද ? ඇත්ත වශයෙන්ම නැත. දුක්ඛිත ජීවිත ගතකරන ධනවත් පුද්ගලයින් රාශියක් ලොව ඇත. අධ්‍යාපනය සන්තුෂ්ඨිය උදාකරන්නේද? ප්‍රදර්ශනය වන පරිදි එසේ නොවේ. නූගත් පුද්ගලයින්ට වඩා සංඛ්‍යා වශයෙන් ශෝකයෙන් ජීවිත බොහෝ උගතුන් ලොව ඇත. මෙයින් අදහස් වන්නේ දිළින්දන්, නූගත් පුද්ගලයින් හා ධනවතුන් උගතුන්ටත් වඩා ප්‍රීතිමත් ජීවිත ගතකරන බවද? නැත. ඇත්ත වශයෙන්ම නැත. කිසියම් පුද්ගලයෙකුට තමා සරාගීව ප්‍රේම කරන අයෙකු සමග විවාහ වීමට ලැබීම සන්තුෂ්ඨිය ලබාදෙන සිද්ධියක්ද? ඒත් නැත. විවාහයක් නීතියෙන් අවසන්වීම පුද්ගලයෙකුට සන්තුෂ්ඨිය ළඟාකර දෙන්නේද? දර්ශනය වන පරිදි නැත. අවිවාහකව ජීවත්වීම සන්තුෂ්ඨිය ළඟාකර දෙන්නේද? ඇත්තෙන්ම නැත.

සතුරන්ගෙන් පළිගැනීමෙන් සන්තුෂ්ඨිය උදාවේයයි ඇතැමුන්ගේ විශ්වාසයක් ඇත. පළිගැනීම කිසි දිනෙක කිසිවෙකුට සන්තුට්ඨියක් උදාකරන්නේ නැත. ඇත්ත වශයෙන්ම ඇසට ඇසක් හා දතට දතක් ඉල්වා සිටීම යනුවෙන් සංක්ෂේපයෙන් දක්වා තිබෙන පළිගැනීමේ ක්‍රියාව සැමදෙනාම දෝමනස්සයට පත්කරවන ක්‍රියාවකි. අපගේ සිත් තුළ සන්තුෂ්ඨිය ජනිත වන්නේ ක්‍රෝධය වර්ධනය කිරීමෙන් නොවේ සමනය කිරීමෙනි. දිනන තැනැත් පරිදින්නන් තුළ වෛරය ඇති කරයි. පැරදුන තැනැත්තෝ දුකසේ වෙසෙති. සන්සුන් සිතැත්තා දිනුම් පැරදුම් හැර සැපසේ කල්ගෙවයි. (ධම්ම පද 200) වෛරී මිනිසුන් මැද අවෛරීව විසීම

සැපතකි (ධම්ම පද 197) කිසියම් පුද්ගලයෙකු ප්‍රාණ ඝාතයෙන්, අදත්තා දානයෙන් - කාම මිත්‍යාවාරයෙන්, මුසාවාදයෙන් හා සුරාපානයෙන්, මුලාවෙන් හා ප්‍රමාදී භාවයෙන් ප්‍රීතිමත් වීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම් ඔහු සත්‍ය වශයෙන්ම ප්‍රීතිමත් වන්නේද? ඇත්තෙන්ම නැත. මක්නිසාද ඔහුගේ චින්තනය තමා කරන ක්‍රියාවෙන් ව්‍යාකූලත්වයට පත්වන්නේය. මක්නිසාද ඔහුගේ චින්තනය ඔහු කරන ක්‍රියාවෙන් ව්‍යාකූලත්වයට පත්වන නිසාය. දේව්‍යයෙන්, ලෝභයෙන් හා මෝහයෙන්ද මානසික ව්‍යාකූලත්වයෙන්ද යුක්තවූ පුද්ගලයෙකු ප්‍රීති ප්‍රමෝදයට පත්වන්නේ කෙසේද? කිසියම් පුද්ගලයෙකු ඝාතනය කරන්නෙකු ප්‍රීතියට පත්වන්නේ කෙසේද ? දුක්ඛයන් - දෝමනස්සයන් හේතු ප්‍රත්‍යානුසාරයෙන් සිදුවන ආකාරය පෙන්වා දෙමින් බුදුන් වහන්සේ මහා නිදාන සූත්‍රයේදී මෙසේ දේශනා කරන සේක. "මේ අයුරින් ආනන්ද, වේදනාව ප්‍රත්‍යය කොටගෙන තෘෂ්ණාව උපදී. තෘෂ්ණාව ප්‍රත්‍යය කොට අනුසරණය

උපදී. අනුසරණය ප්‍රත්‍යය කොට ලාභය උපදී. ලාභය ප්‍රත්‍යය කොට ලාභ පරායත්තය උපදී. ලාභ පරායත්තය ප්‍රත්‍යය කොට රාගය උපදී. රාගය ප්‍රත්‍යය කොට අනුරාගය උපදී. අනුරාගය ප්‍රත්‍යය කොට ලෝභය උපදී. ලෝභය ප්‍රත්‍යය කොට මාත්සර්යය උපදී. මාත්සර්යය ප්‍රත්‍යය කොට ආරක්ෂණය උපදී. ආරක්ෂණය ප්‍රත්‍යය කොට විවිධ අකුසලධර්ම උපදී. එනම්, අවි මුගුරු ගැනීම, ගැටුම් හට ගැනීම, මතභේද, ගර්භාත්මක ප්‍රකාශ, කේලාම් හා මුසාවාද ප්‍රකාශනය ආදී පාප ක්‍රියා හටගනී." මේ අනුසාරයෙන් මෙම අනුක්‍රමය ප්‍රතිවර්තනය කොට දක්වන්නේ නම් සුඛය සාක්ෂාත් කරගත හැක්කේ තෘෂ්ණාව පරිපූර්ණව මූලෝත්පාටනය කිරීමෙන් බවත්, යථාර්ථවත්ව ස්ථාවරව පවතින්නේ තෘෂ්ණාව සම්පූර්ණයෙන්ම විනිවිදකර අවස්ථාවන්හිදී පමණක් බවත් මෙයින් නොව ස්ථාවර වේ. පුද්ගලයෙකු යථාර්ථවත් තුෂ්ඨිය ලබනුයේ කාමශාවන් අත්හැරීමෙන් විනා ඒවා ළඟාකර ගැනීමෙන් නොවේ.

"මද සැපක් හැර දැමීමෙන් මහත් සැපක් ලැබෙනු දක්නේ නම් නුවණැත්තේ ඒ මහ සැපය බලාපොරොත්තු වන්නේ මදසැපය අත්හරින්නේය" (ධම්ම පද 290)

"යම් බඳු අපට පරිබෝධයක් නැද්ද, එසේ වූ අපි ඉතා සුවසේ ජීවත් වෙමු. ආහස්වර බුන්මයන් සේ සමාපත්තියෙන් ඇතිවූ ප්‍රීතිය වළඳන්නේ වෙමු" (ධම්ම පද 200)

පුද්ගලයෙක් ඥානවන්තයින්ගේ ඇසුරෙන් හා මුග්ධයින්ගේ වර්ණයෙන් සුඛය ආස්වාදනය කරයි.

"ආර්යයන් දැක්ම යහපතකි. ඔවුන් හා එක්ව විසීම හැම කල්හිම සැපයි. බාලයන් නොදැක්මත් නිතරම සැපතක් වන්නේය" (ධ.ප. 206)

පුද්ගලයෙකුගේ අත්දැකීමට යොමුවන සකල දුක්ඛයක්ම පැමිණෙන්නේ මුග්ධයන්ගෙන් විනා ප්‍රඥවන්තයින්ගෙන් නොවේ. එබැවින් අප ශීල සම්පත්තියෙන්, සමාධි සම්පත්තියෙන් හා ප්‍රඥ සම්පත්තියෙන් හීන වූ පුද්ගලයින් ඇසුරු කිරීමෙන් වැලකිය යුතුය. මේ අනුසාරයෙන්ම අප කුපිතවූ හස්තියෙකුටද, මුරණ්ඩු වූ අශ්වයෙකුටද, උමතු වූ වෘෂභයෙකුට හෝ සර්පයෙකුට සමීප නොවිය යුතුය. බුද්ධිමත් පුද්ගලයෙකු මේ පුද්ගලයින් හා සත්වයින් වර්ජනය කරන්නාසේම ආශ්‍රයට නොසුදුසු පුද්ගලයින්ද වර්ජනය කරන්නේය.

තෘගුගීර්ණය අප ප්‍රීතිමත් කරයි. දානය හේතුකොටගෙන ප්‍රීති ප්‍රමෝදයට පත්වන්නේ දායකයා විනා ප්‍රතිග්‍රාහකයා නොවේ. දායකයා අනුග්‍රාහකත්වයෙන් බැඳීමකට පත්වේ. වෙනත් අයකුට අනුග්‍රාහකත්වයෙන් බැඳුණු පුද්ගලයා සන්තාපයට පත් වුවෙකි. බුදුන් වහන්සේ තෘෂ්ණාව ණයගැති භාවයට සමාන කළේ මේ නිසාය. කිසියම් පුද්ගලයෙකුගෙන් අප ණයක් ලබාගත්විට එම ණය ගෙවා අවසන් වනතුරු අපට සැනසුමක් නොමැත. තමන් සතු වස්තුවක් යොදවා ධනයක් පරිත්‍යාග කරන්නෙකු අත්කිසි පුද්ගලයෙකුට ණයගැති නොවන්නේය. එබැවින් හෙතෙම සන්තුෂ්ඨියෙන් පසුවෙයි. "පින්කළ තැනැත්තේ මෙලොවද සතුටු වෙයි. පරලොවද සතුටු වේ. දෙලොවෙහිම සතුටු වේ. හේ තමාගේ ශුද්ධ කර්මය සලකා සතුටු වෙයි. පරලොවිහි බෙහෙවින් සතුටු

වෙයි." (ධ. ප. 16) බුදුන් වහන්සේ කාම සුඛය සැබෑ සුඛයක් වශයෙන් කිසි දිනෙක නොපැසසු සේක. ඒ වෙනුවට උන්වහන්සේ දේශනා කළ සේක් - පුද්ගලයෙකු සුඛය කෙබඳු දැයි විනිශ්චය කරගැනීමට ඥානය ලබාගත යුතුය. සුඛය කෙබඳුදැයි ඥානය ලබාගන්නේ අනතුරුව තමාගේ අභ්‍යන්තරික සුඛය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට අධිෂ්ඨාන කළ යුතුය.

කිසිදු ව්‍යාතිරේඛයකින් තොරව අප සෑම දෙනා තුළම සන්තුෂ්ඨියේ බීජය පවතින්නේය. කෙසේ වුවද එම සන්තුෂ්ඨිය අපගේ ද්වේශය, ඊර්ෂ්‍යාව, ආතතිය, විත්ත ජීඩාව ආදී සෘණාත්මක මානසික සංකල්පයන්ට යටපත්ව පවතින්නේය. සන්තුෂ්ඨියේ බීජය සොයා ගැනීමට නම් අප සන්තුෂ්ඨියේ බීජය මුලිනුපුටා දමා

තෘගුගීර්ණය අප ප්‍රීතිමත් කරයි. දානය හේතුකොටගෙන ප්‍රීති ප්‍රමෝදයට පත්වන්නේ දායකයා විනා ප්‍රතිග්‍රාහකයා නොවේ. දායකයා අනුග්‍රාහකත්වයෙන් බැඳීමකට පත්වේ. වෙනත් අයකුට අනුග්‍රාහකත්වයෙන් බැඳුණු පුද්ගලයා සන්තාපයට පත් වුවෙකි. බුදුන් වහන්සේ තෘෂ්ණාව ණයගැති භාවයට සමාන කළේ මේ නිසාය.

සන්තුෂ්ඨියේ බීජය පෝෂණය කොට වර්ධනය කළ යුතුය. අපගේ සන්තුෂ්ඨි ලේඛනය කොපමණ දීර්ඝ වුවද එය අනිවාර්යයෙන්ම අවශ්‍ය වන්නාවූ අංගය එකතුකොට බුද්ධිමත්ව ක්‍රියාත්මක නොකරන්නේනම් අපගේ අසන්තුෂ්ඨිය අපහීනව පවත්නා අතර, අපට සන්තුෂ්ඨිය ලගාකරගත නොහැකිව තවදුරටත් ශෝක බර්තව පැවතීමට සිදුවනු ඇත. ඒ සඳහා අවශ්‍ය අංගයන් අතරින් ප්‍රමුඛතා ලේඛනයේ මූලටම ඇත්තේ ඔබේ මනස පවිත්‍ර කරගැනීමය. මේ සම්බන්ධයෙන් බුද්ධ දේශනාව මෙපරිදිය.

සියළු දහමට සිත පෙරටුවේ සිතම මුල්වේ - සිතින් සිදුවේ

පහන් සිතකින් යමක් කීවොත් පහන් සිතකින් යමක් කළහොත් සැපත ඔහු අනුවම ඇදෙන්නේ අත් නොහැර එන සෙවනැල්ල සේ (ධ.ප. 2)

සුඛය නියත වශයෙන් ජනිත වන්නේ මනස ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධ වූ සාධකයන්ගෙන් විනිර්මුක්ත වූ විටය. සුඛය ජනිත කරවන මූලාශ්‍රය වන්නේ පවිත්‍ර වූ මනස විනා අපවිත්‍ර මනස නොවේ. පවිත්‍ර මනසකින් මෙහෙයවනු ලැබ යහපත් ක්‍රියාවන් පුන පුනා සිදුකරන්නේ නම් එය සුඛයේ මූලාශ්‍රය වේ.

කරන පින් නැවතත් කළයුතු එහි ඇලිය යුතු පින්රැස් කරනු නම්

එය සැපතටම මුලවේ (ධ. ප. 118)

කිසියම් අයෙකු තමාගේ මනස පවිත්‍ර කරගන්නේ කෙසේද ? මේ සම්බන්ධයෙන් බුදුන් වහන්සේ පනවා තිබෙන සැලැස්ම අනුව අවස්ථා ත්‍රිවිධය. එනම් සීලය - සමාධිය හා ප්‍රඥාව වශයෙනි. මෙම මූලික ප්‍රතිඥාවන්ගෙන් ඉවත්ව ඔබ කුමන හෝ කාර්යයක නිරත වුවද ඔබට අත්විඳීමට ලැබෙනුයේ සුඛය නොව ඊට ඉඳුරා ප්‍රතිවිරුද්ධ දුක්ඛය ය. ඔබ කිසි දිනෙක ලෝභ පරවශ හෝ ද්වේශ පරවශ හෝ මෝහ පරවශ හෝ සිතක සුඛය නොදකිනු ඇත. මක්නිසාද මෙම ධර්මයන් සන්තාපයේ, වේදනාවේ හා දුක්ඛයේ මූලයන් වන හෙයිනි.

සුඛයේ පදනම වන්නේ ශීලවන්ත ප්‍රතිපදාවන් ප්‍රගුණ කිරීමයි. මෙයින් ධවනිත වන්නේ සුඛය ජනිතවන්නේ ශුද්ධවන්ත ජීවිතයකින් බව විනා අධාර්මික ජීවිතයක් ගත කිරීමෙන් නොවන බවය.

එබැවින් කාම සුඛාස්වාදනයේ ආදීනවයන් අවලෝඛනය කරමින් හුදෙක් දායක අනුග්‍රහයෙන් දිවිගෙවන පැවිදි භික්ෂුවක් සිටිනැයි සිතමු. උන්වහන්සේ සල්ලහුක වූත් සුළු දෙයින් තෘප්තිමත් වන හුදෙකලා උට්ඨානවත් නිත්‍යවූ සතිමත් වූ, සියලු කෙළෙසුන්ගෙන් මිදීමට කැපවන ප්‍රතිපත්ති පුරන්නෙක් වේ. හෙතෙම සත්‍ය වශයෙන්ම උත්කෘෂ්ඨ වූ සුඛයක් ආස්වාදනය කරයි. මෙම ප්‍රතිපදාව ඔහුට ධර්මාවබෝධය ලබාදීමෙන් අනතුරුව ආශාවන්ට ඔහු බැඳීම,

ලාභාපේක්ෂාව, තීරණ ගැනීම, ඉවිභාව, කාමය, ආසක්තිය, ලෝභය, මාත්ස්‍යය, විවිධ දුෂ්ඨ ආකල්පයන් ආරක්ෂා කිරීම, අන්‍යයන් අවි මුගුරු ගැනීමට පෙළඹවීම, කළහ හටගැනවීම, කේලාමි කීම, මුසා භාෂණය ආදී අනේකවිධ පාපක්‍රියාවන් අත්හැරීමට ප්‍රේරනය කරයි. මෙම ප්‍රතිපදාව නිත්‍ය වශයෙන් අතිවිශාල අපරිමිත ප්‍රමාණයේ සන්තුෂ්ඨියක් උදාකරයි.

සන්තුෂ්ඨිය වර්ධනය කරගැනීමේ ඊළඟ අවස්ථාව වනුයේ සමාධියයි. භාවනානුයෝගියෙකුගේ ප්‍රහර්ෂය විස්තර කරමින් බුදුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක.

"කිසියම් හික්ෂුවක් අති උද්යෝගයෙන් භාවනාවෙහි යෙදී තෘෂ්ණාව මර්ධනය කිරීමෙන් අනතුරුව තමාගේ ණය තුරුස් බේරා නිදහස් වූ පුද්ගලයෙකු ලබන සන්තුෂ්ඨියට සමාන සන්තුෂ්ඨියක් ලබයි. ද්වේෂයෙන් මුක්තිය ලබන ඔහු රෝගාබාධයකින් සුවය ලබන්නෙකු ලබන තෘප්තියට සමාන තෘප්තියක්ද ලබයි. නිද්‍රාශීලීත්වයෙන් හා නිදිබර ගතියෙන් නිදහස්වන ඔහු බන්ධනාගාරයකින් නිදහස් වූවෙකු ලබන සැනසීමට සමාන සැනසීමක් ලබයි. අවිචේකිත්වයෙන් හා චිත්ත ජීවාවෙන් නිදහස් වන ඔහු වහල්භාවයෙන් නිදහස් වූවෙකු මෙන් ප්‍රමෝදයට පත්වෙයි. සංකාවෙන් විනිර්මුක්ත වන ඔහු නිරුපද්‍රිතව කාන්තාරයක් තරණය කරන්නෙකු ලබන ප්‍රීතියට සමාන ප්‍රීතියක්

ලබයි. පංච නිවරණ ධර්මයන් තමා හැරගිය බව අවබෝධ කරගන්නා ඔහු ප්‍රහර්ෂය ලබයි. ඔහුගේ සන්තානයේ ප්‍රමෝදයෙන් ප්‍රහර්ෂය උපදියි. ඔහුගේ සන්තානයේ හටගත් ප්‍රහර්ෂයෙන් ඔහුගේ ශරීරය තුළ ප්‍රශක්ති ජනනය සිදුවේ. ප්‍රශක්ති ජනනයෙන් ඔහු උද්දාමයට පත්වේ. උද්දාමය සමග ඔහුගේ චිත්තය ඒකාග්‍රතාවයට පත්වේ. ඒකාග්‍රතාවයට පත්වූ මනසෙහි සන්තුෂ්ඨිය හේතු ප්‍රත්‍යයන් අනුසාරයෙන් ජනිත වූවකි.

බුදුන් වහන්සේ උපනිසා සූත්‍රයේදී මෙසේ දේශනා කරන සේක.

"ප්‍රමෝදය ප්‍රීතිය උපදවන ප්‍රත්‍යය වේ. ප්‍රීතිය පස්සද්ධිය උපදවන ප්‍රත්‍යය වේ. පස්සද්ධිය සුඛය උපදවන ප්‍රත්‍යය වේ. සුඛය සමාධිය උපදවන ප්‍රත්‍යය වේ.

සමාධිය යනු ක්ලේශයන්ගේ ව්‍යුපසවනයෙන් උපදින ශාන්ත භාවය වන්නේය. මෙම ශාන්ත භාවය යොමු කරවන සුඛය සමාධියෙන් පරිණත භාවයට පත්වේ. සුඛය බලසම්පන්න වූ විට එය උද්ධවිෂ් කුක්කුච්ඡය වර්දනය කිරීමේ ශක්තිය ලබයි. චිත්ත ජීවාව ජනිත කරවමින් අසන්තුෂ්ඨිය උපදවන්නේ මෙම උද්ධවිෂ් කුක්කුච්ඡයයි.

සාමාන්‍ය පුද්ගලයා බොහෝවිට සංක්ෂේභය ප්‍රීතියට සමාන කිරීමට පෙළඹේ. එනමුත් මෙම වෛතසික ස්වභාවයන් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් ඉඳුරා ප්‍රතිවිරුද්ධ ධර්මතාවයන් වන හෙයින් ප්‍රීතියත් සංක්ෂේභයත් එකම මනසක එකම මොහොතක

නොපවතී. සංක්ෂේභයට පත්වූ පුද්ගලයාගේ වර්යාව ප්‍රීතියට පත්වූ පුද්ගලයාගේ වර්යාවට ඉඳුරා වෙනස්ය. කිසියම් පුද්ගලයෙකු සංක්ෂේභයට පත්වූවිට ඔහු ස්වකීය සංක්ෂේභය මදසිනාවෙන් හෝ විවෘත සිනාවෙන්, සිවිරුහං බැමෙන්, ගායනයෙන්, නර්තනයෙන්, වුම්බනයෙන් ආලිංගනයෙන් ධාවනයෙන්, හැඬීමෙන් හෝ සාමාන්‍ය අවස්ථාවකදී ප්‍රකාශ නොකරන වදන් ප්‍රකාශ කරමින් පුද්ගලයා කිරීමට යොමුවේ.

යථාර්ථවත් ප්‍රීතිය උදාවූවිට කෙසේ හෝ කිසියම් පුද්ගලයෙකු කිසිවක් වචන මාර්ගයෙන් හෝ කායික සංඥ අනුසාරයෙන් ප්‍රකාශ නොකරමින් නිශ්චලව, සාමකාමීව, සන්සුන් ස්වභාවයෙන් ශාන්ත භාවයෙන් නිශ්චලව සිටියි. පුද්ගලයා සමාධිය කරා යොමු කරවන සැබෑ ප්‍රීතිය මෙය වේ. මනස සැබෑ ප්‍රීතියට යොමුකරවන්නේ සංක්ෂේභය නොව එහි ප්‍රතිවිරුද්ධ ධර්මතාවයය. සමාධිගතවූ සිත චිත්තය තුළ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් ශාන්ත භාවය උත්පාදනය කරන හෙයින් මානසික වික්ෂේභයෙන් ප්‍රකාශ නොකර නිත්‍ය වශයෙන් ප්‍රීතිමත් පුද්ගලයා සත්‍යය එහි යථා ස්වරූපයෙන් දර්ශනය කරයි.

සියලුම ප්‍රත්‍යෝග්‍යත්පන්න ධර්මයන් සදාකාලික විපරිනාමීය ස්වරූපයෙන් පවත්නා බව අවබෝධ කරගැනීම බුදුන් වහන්සේ පෙන්වා දී ඇති සුඛය සාක්ෂාත් කරගැනීමේ ක්‍රමවේදයේ තුන්වන අවදිය වන ප්‍රඥාව වේ.

සත්‍ය පරමාර්ථ වශයෙන් අවබෝධ කරගැනීම සුඛය පිළිබඳව ගම්භීරකම, ස්වභාවය අවබෝධ කරගැනීමේ ශක්තිය ලබාදෙයි.

අපට ප්‍රීති ප්‍රමෝදය ලබා දෙන්නේ සත්‍ය අවබෝධ වීම විණා සත්‍යය පිළිබඳව අවබෝධය නොවේ. ජීවිතය පිළිබඳව සත්‍යය අත්විඳීම අනපේක්ෂිතව සිදුවන්නක් නොව අප නොදනිතත් අපගේ ජීවිතයේ ගතවෙන සෑම නිමේෂයකදීම සිදුවන්නකි. අපගේ ප්‍රඥාව සත්‍යය පිළිගැනීමට ප්‍රමාණවත් අයුරින් ශක්තිමත් නොවන නිසා අපි එය නොදකිමින් හෝ එයින් ඇත්වීමට තැත්කරමින් පසුවෙමු. කෙසේ නමුත් එය අපට විශ්මයජනක අයුරින් දර්ශනය වේ. අප එයින් ඇත්වීමට කොපමණ තැත්කළත් එය සෑම කල්හිම අප පසුපස පැමිණේ. ප්‍රඥවන්තයෝ, කෙසේ වතුද සියලු සංස්කාර ධර්මයන් අනිත්‍ය බව ප්‍රත්‍යාවේක්ෂ කරමින් පසුවීමට ප්‍රිය කරන මෙම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය අත්කරගන්නා ප්‍රීතිය බුදුන්වහන්සේ නිර්මාණය පිළිබඳව ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාවට සමාන කරන සේක.

පස්කඳු උපතද එහිම විනාසය නුවණින් සලකා බලන තැනැත්තන් ප්‍රීති ප්‍රමෝදය ලබා සතුටු වේ නුවණැතියන් හට එයම අමා වේ. (ධ.ප. 374)

මහා සාගරය කොතරම් පෘථුල වුවද සෑමතන්හිම සාගර ජලය එකම ලවණ රසයක් දරන්නේ යම් සේද මගේ ධර්ම විනයෙහි ද පැතිර පවත්නේ එකම රසයකි. එනම් විමුක්ති රසය වේ. කිසියම් පුද්ගලයෙකු සකලවිධ බන්ධනයන්ගෙන් මිදී විනිර්මුක්ති රසය අත්විඳින විට හෙතෙම සැබෑ සුඛය එනම් උපසම සුඛය අත්විඳියි. සාමය ළඟාකරදෙන්නේ මෙම සුඛයයි.

තවද බුදුන් වහන්සේ මෙමත්‍රිය ප්‍රගුණ කිරීමෙන්ද, සුඛය වර්ධනය කරගැනීමෙන් අතිශය ප්‍රායෝගික ක්‍රමවේදයක් පනවා වදාරා ඇත. මෙමත්‍රිය ප්‍රගුණ කරන්නෙකු මෙසේ ප්‍රාර්ථනය කළ යුතුය.

"සියලු සත්වයෝ සැපවත්ව සුරක්ෂිත වෙත්වා. සියලු සත්වයින්ගේ සිත් ප්‍රමුද්ධ වේවා. කවර තත්වයේ ප්‍රාණීන් වුවද කිසිදු ව්‍යාතිරේකයකින් තොරව දුර්වල වූද, ශක්තිමත් වූද,

දීර්ඝ වූද, මධ්‍ය ප්‍රමාණයේ වූද, සුක්ෂම වූද, මහත් වූද, දශගමන වූද අදශගමන වූද, සමීපයේ ජීවත්වන්නා වූද, දුර ජීවත්වන්නාවූද, හවය ලැබුවෝද, හවය ලබන්නෝද, සියල්ලෝම සුවපත් සිත් ඇත්තෝ වෙත්වා යි ප්‍රාර්ථනය කළ යුතුය. කිසිවෙක් අන්‍යයෙකු නොරවටා කිසිවෙක් කිසිවෙකුට නින්දා නොකෙරේවා - ක්‍රෝධයෙන් හෝ ද්වේශයෙන් කිසිවෙකුට හිංසාවක් නොකෙරේවා.

මවක තමාගේ එකම දරුවා රක්තේ යම්සේද, එම අයුරින් සියලු සත්වයින් වෙත මෙන් සිත පැතිරේවා. ආකාශයේ ඉහලින් පහලින් හෝ ඉදිරිපසින් වේවා කිසිවෙකු ද්වේශයෙන් හෝ විරෝධයෙන් නොසලකන්නවා සිටිමින් හෝ හිඳිමින්, සයනය කරමින් හෝ අවධියෙන් හෝ ඔහු සතිය වර්ධනය කරගත යුතුය. මෙය සත්‍ය වශයෙන් මෙලොවදී නොකරන දිව්‍යමය ජීවිතයකි. මිථ්‍යා විශ්වාසයන්ට ගොදුරු නොවී සැබෑ දෂ්ඨියෙන් යුක්තව කාමාශාවන් දුරකොට නැවත මිනිස් දිවියක උපත නොලබමිවායි ප්‍රාර්ථනය කළ යුත්තේය. (කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය)

මෙමත්‍රිය වූ කලී සෑම පුද්ගලයෙකුගේ මනස තුළ මුල් බැසගෙන තිබෙන සර්ව භෞතික චිත්ත වේගයකි. මෙය ඔවුන්ගේ අකුසල වෛතසිකයන්ට යටවී පවත්නා හෙයින් ජනයාගෙන් බහුතරයක් මෙම හැඟීම ඔවුන්ගේ සිත් තුළ පවත්නා බව නොදනිති. හැරුත්, භීතිය, සන්ත්‍රාසය, ආතතිය, චිත්තසන්නාපය ආදී ආවේගයන් විසින් මෙය අභිභවනය කොට ඇත්තේය. මෙම ආවේගයන් ඉවත්කරගත් විට මෙම චිත්ත ස්වභාවය ප්‍රකාශයට පත්වේ. මෙමත්‍රිය, කරුණාව, මුදිතාව, උපෙක්ෂාව ආදී සියල්ලම සුඛයේ මූලාශ්‍ර වන්නේය. ද්වේශය මනසින් ඉවත් කළ විට මෙමත්‍රිය නිදහසේ වර්ධනය වේ. එහෙයින් මෙමත්‍රිය පුරුදු කරන්නා සදාකාලීනිම නියත සුඛය අත්විඳියි.

කෙසේ වුවද අනුත්තරාණිය සුඛය නම් නිර්වාණ සුඛයය. මෙය වේදයික සුඛයක් නොවේ. "වේදනාව තුරන්වීම සුඛයේ උපත වේ" යැයි සාරපුත්ත තෙරුන් වහන්සේ දේශනා කොට ඇත්තේය. වේදනාවෙන් ජනිත සුඛය

දුක්ඛයට පරිවර්තනය විය හැකිය. සුඛය සංවේගයට පරිවර්තනය වුවහොත් අප අත්විඳින්නේ දුක්ඛය ය. සැබෑ සුඛය වූ කලී දුක්ඛය තුරන් කිරීමෙන් ලබාගන්නා සුඛය වේ. දුක්ඛය තුරන් කිරීම සඳහා දුක්ඛයේ හේතුව සාකලයයෙන්ම තුරන් කළ යුතු වන්නේය. දුක්ඛයේ හේතුව සාකලයයෙන්ම තුරන් කිරීමෙන් සදාකාලික සුවය සාක්ෂාත් කරගතහැකි වන්නේය.

(2013 නොවැම්බර් ද බුද්ධිසීටි කලාපයේ පළවූ ඉංග්‍රීසි ලිපියක සිංහල අනුවාදය)

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය විසින් පාලනය කරනු ලබන කොළඹ 02, ශ්‍රීමත් ජේම්ස් පිරිස් මාවතේ අංක 177 හි පිහිටුවා ඇති "ගාමිණී මාතා වැඩිහිටි නිවාසයේ" වැඩිහිටියන් සඳහා පුරප්පාඩු කිහිපයක් ඇති අතර, වයස අවුරුදු 60ට වැඩි අය සඳහා පිරිමි වැඩිහිටියන්ට එයට ඇතුළත් විය හැකිය. වැඩි විස්තර සඳහා එහි කළමනාකාරිනි අමතන්න - (දු.අංක - 011-2434792)

සමස්ත ලෝක වාසී බෞද්ධ ජනතාවගේ අති උතුම් මාසය වනුයේ වෙසක් මාසය හෙවත් මැයි මාසයයි. මෙම උතුම් මාසය සැමරීමට සුදානම් වෙමින් සිටින අවස්ථාවේදී කතෝලික ආගමට අයත් දේවස්ථාන කිහිපයකට එල්ල වූ ප්‍රහාර හේතුවෙන් එහි ආගමික වතාවන්හි යෙදීසිටි බැතිමතුන් විශාල පිරිසකට ජීවිත අභිමිච්චි සෙසු පිරිසකට තුවාල සිදුවීමත් හා සිද්ධස්ථාන වලට අලාභහානි සිදුවීමත්, අවිනිංසවාදී ආගමක් වන බෞද්ධාගම අදහන ජනතාවගේ සංවේගයට හේතුවකි. මෙම අහභූරු හේතුවෙන් විපතට පත් දේශීය හා විදේශීය සහෝදර ජනතාවට "කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ" සංවේගය "ද බුද්ධිසීටි" සඟරාව ඔස්සේ මෙසේ පලකරමු.

වර්තමාන මොහොත විශ්මයජනකය

ඔස්ට්‍රේලියා වාසී
පූජ්‍ය හොරොව්වොනානේ
සන්තීන්ද්‍රිය හිමි

ආදින් ශතවර්ෂ විසි හයකට පූර්වයේ දිනක දෙව් මිනිසුන්ට ශාස්තෘ වූ අසමසම වූ ලෝකෝත්තර වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ අභිමුඛයට පැමිණි කිසියම් පුද්ගලයෙකු විසින් උන්වහන්සේට මෙබඳු පැණයක් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේය.

"භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුන්මවාරි ජීවිත ගතකරමින් එක් ආහාර වේලක් වළඳීමින් වනයේ ශාන්ත

පරිසරයේ දවසරිත හික්ෂුන් වහන්සේලා ශාන්ත ඉරියව් ඇති සේක. ප්‍රසන්න වූ කායික ස්වරූප ඇත්තෝ වන සේක. මේ අයුරින් උන්වහන්සේලා ප්‍රසන්න ස්වරූපී වීමට හේතු කවරේදැයි"වදාරන සේක්වා. මෙම පැණයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් අතිශයින් පැහැදිලි වූත්, ගම්හිර අර්ථ සම්පන්න වූත්, පිළිතුරක් සපයමින් බුදුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක. "ගැහැවිය උන්වහන්සේලා අතීතය සිහිකර සෝක නොකරති. අනාගතය පිළිබඳව අධික ආශාවන්ගෙන් නොපෙළෙති. වර්තමානයේ පවත්නා තත්වයෙන් සැනසෙමින් පසුවෙති. ඒ හේතු කොටගෙන උන්වහන්සේ ගේ රූපශෝභාව ප්‍රසන්නය. ශාන්තිය" අතීතය පිළිබඳව ශෝක වීමෙන්ද,

අනාගතය පිළිබඳව අපේක්ෂාවන් ජනිත කරවමින්ද පසුවෙමින් මුග්ධ පුරුෂයෝ සිඳ දමන ලද තණ පඳුරු වියළී යන්නාක් මෙන් ක්ෂය වී දිරාපත් වන්නාහ.

මනුෂ්‍ය චිත්තනයේ ස්වභාවය වූකලී නිරන්තරයෙන්ම සංසරණය වෙමින් පැවතීමය. මෙම ප්‍රායෝගික ගවේෂණ සීමාව ඉක්මවන්නා වූත් අනවබෝධය වූත් ප්‍රභංගය වචනයෙන් විග්‍රහ කළ නොහැක්කකි.

තවත් අවස්ථාවකදී ද බුදුන් වහන්සේ මේ අයුරින් වදාරා ඇත. "මහණෙනි, මිනිස් චිත්තයට සමාන වේගයකින් පරිවර්තනය වන අන්කිසි වස්තුවක් මම නොදනිමි. මෙම පරිවර්තන ක්‍රියාවලියෙහි වේගය නිරූපණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් උපමාවක් සෙවීම පවා උභවය."

බුදුන් වහන්සේගේ දේශනාව පරිදි සතිපට්ඨානය නොහොත් විත්ත සමාධිය වූ කලී මනුෂ්‍යයින්ට ස්වකීය සංවලනශීලී විත්තය ශික්ෂණය කිරීමටත්, දමනය කිරීමටත් උපයෝගීවන පරමොක්ෂකෘතිය වූ විශිෂ්ට වූත්, ක්‍රමවේදයකි. සතිපට්ඨාන පරිචයට අනාගත නොවී ද, එම ශික්ෂණයෙහි නොයෙදීමද, හේතුකොට ගෙන මෙලෝ වැසි ජනසමූහයා විසඳුගත නොහැකි සට්ඨන සමූහයකටත්, මානසික ආසාත්‍යයන්ටත් හයානක අයුරින් භාජනය වී ඇත. මෙම ජීවාවන් හේතුකොට ගෙන බාහිර බලපෑම්වලින් තොරව කේවල වශයෙන් මිනිසාට ව්‍යසනයන් හා සන්තාපයන් සිදුකොට ඇත. කෲර වූත් මිලේච්ඡ වූත් ඇතැම් පුද්ගලයින් විසින් අහිංසක බෙලහීන පුද්ගලයින් මානසික තිගැස්සීම්වලට භාජනය කළ අවස්ථා වාර්තා ගත වී ඇත. අපට දිනපතාම වාගේ අසන්නට දකින්නට ලැබෙන්නේ අතිශයින් කම්පා සහගත වූත් සිතා ගැනීමට පවා අසීරුවූත් සිද්ධීන්ය.

සතිපට්ඨාන ප්‍රතිපදාව අපට අපගේ අභ්‍යන්තරය විමර්ශනය කිරීමටත්, අපගේ විත්තසන්තානයන්හි සැබෑ ස්වරූපයත්, ඒවායේ සුවිශේෂී ස්වභාවයත් අවබෝධකර ගැනීමට උපකාරී

වෙයි. ශික්ෂණය නොකරන ලද්දාවූත්, දමනය නොකරන ලද්දාවූත්, විත්තයන්ට මෙන්ම, සවිචාරිත්‍රයන්ට අනුගත නොවූත් සවිචාරිත්‍රයන්ගෙන් පෝෂණය නොවූවා වූත් පුද්ගලයින්ටද, ආත්ම කේන්ද්‍රීය ප්‍රවණතාවයන්ගෙන් මත් වූ පුද්ගලයින්ටද, කෲර ක්‍රියාවන් සිදුකිරීමටත්, ජනතාව මානසික ක්ෂතියට පත්කිරීමටත් පහසුවෙන් කළ හැකිය. ශික්ෂණයට භාජනය නොකරන ලද භීලෑ නොකරන ලද මනසෙහි සත්‍යවාචී ස්වභාවය මෙයයි. මනස සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි කිරීමේදී බුදුන් වහන්සේ වරක් මෙසේ වදාරා ඇත.

"මහණෙනි, මිනිසාගේ මනස පූර්ව ස්වභාවයෙන් නොකිලිටිය. එනමුත් බැහැරින් පැමිණෙන ක්ලේෂයන්ගෙන් එහි පාරිශුද්ධිය වැනසී ක්ලිෂ්ඨ වී ඇත."

ඒ මහා ශාස්තෘවරයාණෝ මෙම සත්‍යය තවදුරටත් අතිශයින්ම විචිත්‍රාකාරයෙන් හා දීප්තිමත් භාවයෙන් මෙසේ උච්ඡාස්ථානයට පත්කොට ඇත.

"මහණෙනි, පුද්ගලයාගේ මනස තරම් මනා ශික්ෂණයට භාජනය නොකරන ලද විටත්, ආරක්ෂා නොකරන ලද විටත් මනාව අවරෝධනය නොකරන ලද විටත් පාලනය නොකරන ලද විටත් මෙපමණ හානියක් සිදුකරන වෙන යම් ධර්මයක් මම

නොදකිමි".

මනසෙහි හානිකර පක්ෂය පමණක් නොව සාධනීය ක්‍රියාවලියක් බුදුන්වහන්සේ විසින් ඉතා පැහැදිලි අයුරින් මෙසේ පෙන්වා වදාරා ඇත. "මහණෙනි" මනාව ශික්ෂණය කරන ලද විටත්, ආරක්ෂා කරන ලද විටත් පාලනය කරන ලද විටත් පුද්ගලයාගේ මනසට සමාන වූ අන්තිසි බලයක් මම නොදකිමි."

වර්තමානයේදී අප දකින්නේ ලෝකයේ විශේෂයෙන්ම බටහිර දේශයන්හි බොහෝ විද්‍යුත්, ප්‍රමුඛ පෙළේ විද්වත් වෘත්තිකයින්, විශේෂ ශ්‍රේෂ්ඨ හා ප්‍රායෝගික වෘත්තිකයින් පුද්ගලයින්ට බලපාන අතිදුතාවය, නිද්‍රාශීලීත්ව හීනතාවය, දුඃසාධ්‍ය ක්ලාන්තය, නිරන්තර ආසාදන භාජනය වීම, අසහනය, ආසාදනය, ආදී විවිධ සුලභ කායික ව්‍යාධීන්ට ප්‍රතිකාර වශයෙන් සතිපට්ඨාන ප්‍රගුණ කිරීම නිර්දේශ කර තිබීමය.

එනමුත් අවාසනාවන්ත සිද්ධියක් වන්නේ මෙම උදාර ආගම ජන්මදායාද කොට උපත ලැබුවන්ද මෙම ආගම ධර්මයේ උදාරත්වය හුවා දක්වමින් උත්කර්ෂයෙන් වර්ණනා කරන්නන්ද මෙම උදාර ප්‍රතිපදාව ඔවුන්ගේ ජීවිතවලදී ප්‍රායෝගිකව උපයෝගී කර නොගැනීමය. කෲර අධම ක්‍රියාකාරීන් විසින් සිදුකරන ලද විස්තර කළ නොහැකි උද්වේගකාරී වේදානාවන්ද දරුණු මනෝඝාතයන්ද අත්විඳි පුද්ගලයින් බොහෝ පිරිසක් මට හමු වූ අතර, ඔවුන්ට උපදෙස් දීමට මට අවස්තාව ලැබිණ.

ඔවුන් අතුරෙන් බහුතර පිරිසකට ඔවුන්ගේ කෝපය මැඩ පවත්වා ගැනීමටත් හැකියාව නොතිබූ බවත්, ඔවුන්ට ඉවසීමේ ශක්තිය නොතිබූ බවත්, ඒ හේතු කොටගෙන ඔවුන් කෘෂ්ණත්වයට පෙළඹුණු බවත් නොහික්මුණු තත්ත්වයට පත් වූ බවත් ක්ෂණික කෝප වීමේ දුර්වලතාවයට භාජනය වූවන් වූ බවත් මට පසුව දැන ගැනීමට ලැබිණ. මනෝ විද්‍යානුකූලව විග්‍රහ කරනහොත් ඔව්හු තම තමන්ගේම ක්ලේෂ යන්ගේ හා පාඪී චේතනාවන්ගේ උපහටයින් එනම් ජීවිතයින් බවට පත්වන්නෝය. බුදුන් වහන්සේ විසින් තමන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක පිරිසට තමතමන්ගේ චිත්ත ධාරාවන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි විමසිලිමත්ව හා ප්‍රවේසම්කාරීව සිටීමට අනුශාසනා කොට වදාළේ මෙම නිසාය.

සාතිමත්භාවය වූ කලී සෑම පුද්ගලයෙකුගේම චිත්තධාරාවන් මෙහෙයවන මනාව පුහුණු කරවන ලද ආරක්ෂක නිලධාරියෙකුගේ ස්වභාවය උසුලන්නේ මෙම නිසාය. මෙය හුදෙක් කායිකමය වූ ව්‍යායාමයක් නොවන්නේය. මේ සඳහා කිසියම් පුද්ගලයෙකු නිශ්චලව හිඳගනිමින් අඛණ්ඩ ඉරියව්වක පිහිටා සිටීම අවශ්‍ය නොවේ. සාතිමත්භාවය සාක්ෂාත්කර ගැනීමේ අරමුණු සිතින් දරාගෙන ඊට කැපවීමෙන් පිහිටුවා ගැනීම සඳහා තමන්ගේ කාලයන් ශ්‍රමයන්, යොදවන නමුත් අවාසනාවකට මෙන් ඔවුන්ගෙන් බහුතරයක් මානසික සුවතාවයන්, මනෝමය සුඛිභාවයන් නොසලකා හරින බව පෙනේ.

ඇතැමුන් සලකන්නේ මනෝ විකිත්සක ආරෝග්‍යශාලාවල රෝගීන් පමණක් මානසික ගිලන්ව සිටින බව වුවද, සත්‍ය තත්ත්වය එය නොවේ. යමෙකුට තමන්ගේ කේන්ද්‍රය, ඊර්ෂ්‍යාව, තෘෂ්ණාව හා ද්වේශය පාලනය කරගත නොහැකි නම් එබඳු පුද්ගලයෝ මනෝ විකිත්සක ආරෝග්‍යශාලාවල ප්‍රතිකාර ලබන මානසික රෝගීන්ට වඩා හයානක පුද්ගලයෝ වන්නාහ. තමන්ගේ ධනයෙන් ආධ්‍යතාවය, දේශපාලන නායකත්වය, ශාස්ත්‍රාලයීය ප්‍රතිලාභ, ධනය, සමාජ තත්ත්වය, කායික නිරෝගීතාවය, හීනමානය හා ආත්මෝපකර්ෂණය පදනම් කරගෙන

උද්ධවිච්ඡතාවයට පත්ව සිටින්නෝ අතිශයින් අසාධ්‍ය රෝගීහුය. ප්‍රායෝගික මනෝවිද්‍යා පර්යේෂකයින් සුළු සංඛ්‍යාවක් මනෝවිකිත්සා වෛද්‍යවරු කිහිප දෙනෙක්ද මා වෙත දන්වා ඇත්තේ මානසික රෝගීන්ගේ සත්‍ය වූ රෝගී ස්වභාවයන් නිගමනය කර ගැනීමට බාධාවක්ව පවත්නේ ඔවුන් සමහරෙකු තමන්ගේ ආබාධ පිළිබඳව සත්‍ය තොරතුරු ලබාදීමට මැලිවීමය. මීට සරල උදාහරණයක් වශයෙන් ඔවුන් සඳහන් කළේ අඹු සැමියන් අතර පවත්නා ගෘහස්ත හිංසනයන්ය. බොහෝ අපරාධකරුවන් සාන්තුචරයින් වශයෙන් කතා කරන අතර, යථාර්ථය සැඟවී පවත්නා බව ඔවුහු පැවසූහ.

බොහෝ දෙනෙකු මනෝගිලාන වන්නේත් මානසික ආතතියට පත්වන්නේත් සාතිමත් භාවයෙන් තොරවීම නිසාය. කිසියම් පුද්ගලයෙකු සාතිමත් වන විට හෙතෙම වර්තමානයේ ජීවත්වෙයි. ඒ අතරම සන්නාපය ජනිත කරවන අතීතාවර්ජනයෙහි නොයෙදෙයි. සාතිමත් භාවය වූ කලී විවේචනයෙන් තොර වූ නිරීක්ෂණය පිළිබඳව වන බැවින් පුද්ගලයාගේ කාරුණිකත්වය වර්ධනය කරයි.

සාතිමත්භාවය වූකලී අප පහසුවන්නේ කොහිද? අප කරමින් සිටින්නේ කුමක්ද යන්න පිළිබඳව අවබෝධයෙන් සිටිමින් වර්තමානයේ ජීවත් වීමයි. අප අවට සිදුවන සිදුවීම් කෙරෙහි සීමාන්තිකව ප්‍රතික්‍රියා

දැක්වීම නොවේ. **සාතිමත්භාවය** වූකලී අප වාසය කරන්නේ කොහිද? අප යෙදී සිටින්නේ කෙබඳු කාර්යයකද? ආදී කරුණු පිළිබඳව සීමාන්තිකව ප්‍රතික්‍රියාශීලී නොවී දැනුවත් වී සිටිමින් වර්තමානයේ ජීවත් වීමට පවත්නා මූලික මානුෂීය ශක්තාවයය. අප අපගේ චිත්තයට රිසි පරිදි සැරිසැරීමට ඉඩ හැරියහොත් එය වර්තමානයෙන් අතීතයට හෝ අනාගතයට සංක්‍රමණය විය හැකිය.

සංක්ෂේපයෙන් සඳහන් කළ හොත් අප වර්තමාන මොහොතේ දිවි ගෙවන්නේ ඉතා විරල වශයෙනි.

සාතිමත්භාවයේ සාධනීය ප්‍රතිඵල පිළිබඳව පර්යේෂණ රාශියක් සිදුකොට ඇත. ඒවායේ ප්‍රතිඵල මෙපරිදිය.

1. සාතිමත්භාවය මානසික අවපාතය හීන කරයි.
2. " - අභිදාතාවය, කුසීතභාවය ක්ෂය කරයි.
3. " - ආතතිය, අසහනය, ඇතුළු විනාශකාරී ආවේගයන් විනාශ කරයි.
4. " - කායික වේදනාව ක්ෂය කිරීම සඳහාද ප්‍රතිඵල දායකය.
5. " - ධාරන ශක්තිය තීව්‍රකරයි, අවධානශීලිත්වය මුඛහත් කරයි.
6. " - චිත්තවේගීය හා සමාජයීය බුද්ධිමත්භාවය වර්ධනය කරමින් සානුකම්පිකත්වය මුඛහත් කරයි.
7. " - කායික නිරෝගීතාවය රෝග ප්‍රතිශක්තිය වර්ධනය කරයි.
8. " - ඔබේ සිත නාහිගත කිරීමේ ප්‍රවණතාවය තීව්‍රකරයි.
9. " - ඔබේ ආත්ම ශක්තිය, ආත්ම විශ්වාසය හා චිත්තවේගයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වර්ධනය කරයි.
10. " - විවිධ ප්‍රවනතාවයන්ට ඇඹිබැහි වීමේ ප්‍රවනතාවය හීන කරයි.

කිසියම් පුද්ගලයෙකු අවංක නිර්ව්‍යාජ කැපවීමෙන් සාතිමත්භාවය වර්ධනය කරගන්නේ නම් මෙම ප්‍රතිලාභයන් අත්කර ගැනීමට සමත් වන්නේය.

(2018 මැයි 29 දින ඩේලි මිරර් පත්‍රයේ පළවූ ඉංග්‍රීසි ලිපියක අනුවාදයකි)

බොහෝ දෙනෙකු මනෝගිලාන වන්නේත් මානසික ආතතියට පත්වන්නේත් සාතිමත් භාවයෙන් තොරවීම නිසාය. කිසියම් පුද්ගලයෙකු සාතිමත් වන විට හෙතෙම වර්තමානයේ ජීවත්වෙයි. ඒ අතරම සන්නාපය ජනිත කරවන අතීතාවර්ජනයෙහි නොයෙදෙයි.

බුදුන් වදාළ විශ්ව සම්මත න්‍යාය

මෙයට සියවස් විසිහයකට පමණ පෙරාතුව වෙසක් මස පුන් පොහෝ දිනයකදී සිදුවූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ලොව්තුරා බුද්ධත්වයට පත්වීමත් සමග මුළුමහත් ලෝකධාතුවට ප්‍රඥව උදා වීමෙන් ලෝක ඉතිහාසයේ සිදුවූ විශිෂ්ටතම සිද්ධිය සිදුවිය. ඒ මහා ප්‍රඥවන්තයාණන් විසින් අවබෝධකොටගෙන ලෝකයට දේශනා කරන ලද ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්මය හේතුකොටගෙන අපරිමිත කාලයක් අවිද්‍යාන්ධකාරයේ නිමග්නව සිටි අසංඛ්‍ය සංඛ්‍යාත ජනතාවට එම ප්‍රඥලෝකයෙන් කාරුණිකවූ ආශ්වාදයක් උදාවිය.

ලෝකයට මෙතෙක් අවබෝධකොටගෙන නොහැකිව තිබූ හා ආධ්‍යාත්මික ධර්මයන් අතර පවත්නා බන්ධනය හා සාන්ද්‍රෂ්ඨික තෘෂ්ණාව ක්ෂය කිරීමේ මාර්ගය මෙම ප්‍රඥලෝකයත් සමග ජනතාවට ප්‍රත්‍යක්ෂ විය. තිලෝගුරු බුදුපියාණන් වහන්සේ විසින් ලෝකයා හමුවේ ප්‍රකාශ කොට දක්වන ලද එම ධර්මය හේතුකොටගෙන මේ දක්වා මනුෂ්‍යයාට අභිරහස ප්‍රභවයක් වශයෙන් පැවති ආගම් ධර්මයන්හි

මුඛ්‍ය ප්‍රතිෂ්ඨාවක් වූ කර්මය පිළිබඳ යථා ස්වභාවය ලෝකය හමුවේ අනාවරණය විය. මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්මය බෞද්ධ පෙළදහම් කෝෂ්ඨාගාරය වන ත්‍රිපිටකයේ මනාව විස්තරවී ඇත. මෙම ධර්මය තුළින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කිසියම් පුද්ගලයෙකුගේ චිත්තය තුළ ජනිත වන ඔහුගේ ඉරණම නිගමනය කෙරෙන කුසල හා අකුසල චේතනාවන්ගේ ස්වභාවයද ඒවා ස්වගාමීව පවත්නාවූ වෛතසික ධර්මයන් ද මනාව පෙන්වා දී ඇත.

කුසල චේතනාවන්ගෙන් පරව මානසිකව, වාචසිකව හෝ කායිකව සිදුවන කුසල ක්‍රියාවන් සුබදායක ප්‍රතිඵල ජනනය කරන බවත් එසේම අකුසල චේතනාවන්ගෙන් පරව සිදුවන අකුසල ක්‍රියාවන් දුක්ඛදායක ප්‍රතිඵල ජනනය කරන බවත් තථාගතයන් වහන්සේ පෙන්වා වදාරා ඇත. මෙම න්‍යාය කාලයේ සීමාවන් ඉක්මන අනභිභවනීය ධර්මයන් වන අතර එය සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේද ඇතුළු මුළු ජීව ලෝකයට එකසේ බලපාන ධර්මයක් වන්නේය.

මෙම න්‍යායේ බලපෑමෙන් ගැලවීමේ හැකියාවක්

අන්තරීක්ෂයෙහිවත් සමුද්‍ර මධ්‍යයෙහිවත්, පර්වත විවරයකදිවත්, පිවිසීමෙන් සාක්ෂාත් කරගත නොහැකි බව සූත්‍ර ධර්මයන්හි සඳහන් වී ඇත. මෙලොව ජීවිත් අතරින් අනභිභවනීය බලවතාවටත් මෙම න්‍යායෙන් ගැලවිය නොහැක්කේය.

තත්ත්වය එසේ වුවද මෙම න්‍යාය නොපිළිගන්නා බොහෝ පිරිස් සිටියහ. ඔවුහු කිසිදු ක්‍රියාවක් හේතුකොටගෙන කර්ම විපාකයක් නොසිදුවන බව ප්‍රකාශ කළ බුදුන් දවස දඹදිව විසූවෝ මක්බලී ගෝසාලයන්ට වෙනස් වූ අය නොවූහ. මක්බලී ගෝසාලගේ මතය වූයේ ගංගානදී තීරය ඔස්සේ යමින් තමාට හමුවන සෑම පුද්ගලයකුටම පහර දී අංගවිකල කරමින් - ඝාතනය කරමින් - පුද්ගලයකුට වුවද එම ක්‍රියාවන් හේතුකොටගෙන කිසිදු කර්මයක් උද්ගත නොවන බවය.

බුදුන් වහන්සේ විසින් සාරිපුත්‍ර මහා ස්ථවිරයන්වහන්සේ ප්‍රමුඛ පිරිසට දේශනා කරන ලද අභිධර්මයට අනුව පුද්ගලයෙකු දකින කිසියම් අප්‍රසන්න දර්ශනයක් වුවද ඔහුගේ පූර්ව කර්මයක විපාකයක්

විය හැකි බවත් ඒ හේතුකොටගෙන කිසියම් උද්වේගයක් හටගතහොත් එම විපාකය තවත් තිවු විය හැකි බවත් අතිරේක විපාකයන්ට ද මුහුණ පෑමට සිදුවිය හැකි බවත් පැවසේ. නමුත් මනාව ශික්ෂණය කරගන්නා ලද චිත්තයක් සතු පුද්ගලයකුට එබඳු දර්ශනයක් විදර්ශනා භාවනාවකට ප්‍රස්තුතයක් බවට හරවාගෙන ඒ අනුව අනිත්‍ය, දුක්ඛ -අනාත්ම ආදී සනාතන ධර්මයන්ද සාංසාරික පැවැත්ම ඉක්මවන විමුක්තියද, පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබාගැනීමට උපයෝගී කරගත හැකිය. මෙම සිද්ධීන් අනුසාරයෙන් ගම්‍ය වනුයේ බුදුන් වහන්සේ පිළිබඳව හෝ ලෝකෝත්තර ශ්‍රී සද්ධර්මය පිළිබඳව හෝ ශ්‍රද්ධා භක්තිය ජනිත කරගැනීමෙන් යහපත් ප්‍රතිඵල ජනිතවන බවය. මෙම ධර්මතාවය මනුෂ්‍ය ප්‍රජාව වෙත පමණක් නොව තිරිසන් ප්‍රානීන්ටද බලපා හැකි බවත් සෑම උද්සනකම බුදුන්වහන්සේ දැකීමෙන් ශක්තියක් ලබාගත් පක්ෂියකු පිළිබඳ කථා පුවතක්ද මහාමංගල සූත්‍ර අටුවාවෙහි සඳහන් වේ.

කර්මයේ බලපෑම කොපමණ බලවත්ද යත් ලෝකෝත්තරවූ බුදුන්වහන්සේ පවා ඊට අවනත වූ බැව් ප්‍රකටය. බුදුන්වහන්සේට බුද්ධත්වයෙන් පසුවත් අත්විඳීමට ශේෂව පැවති පිලෝතික කර්ම නමින් හැඳින්වූ කර්ම විශේෂයන් දෙළසක් බුද්ධ වර්තයේදී හමුවේ. බෝධිසත්ව ජීවිතයේදී සිද්ධාර්ථ තාපසයන්ට සය වසක් පුරා විඳීමට සිදුවූ දුෂ්කර ක්‍රියා ජීවිතයද, බුද්ධත්වයෙන් පසුව වරින් වර විඳීමට සිදුවූ කායික වේදනාවන්ද, දෙව්දත් තෙරුන් ගල් පෙරළීමෙන් සිදුවූ කායික වේදනාවද, වේලුව ග්‍රාමයේදී හටගත් ව්‍යාධියද, මෙම පිලෝතික කර්මයන්වලදී මේ වශයෙන් ධර්මයෙහි දැක්වේ. තමන් බුදුන්වහන්සේ විසින් ගැබ් ගැන්වූ බවට චෝදනා කරමින් ගර්භාවට ලක්කිරීම පවා බුදුන්වහන්සේ වෙත ශේෂ වී තිබූ පිලෝතික කර්මයක එක් අනුවේදනීය අවස්ථාවක් වශයෙන් දක්වා තිබේ. එම චෝදනාව පිළිබඳ යථා තත්ත්වය දන්නේ තමන් වහන්සේ හා ඇය පමණක් බව පැවසීම මෙම ස්වභාවය තවත් තිවු කරයි. අවසානයේ ඇය බඳ රඳවාගෙන පැමිණි දැව අනුරූපය බිම පතිතවූ කල්හි ඇයගේ අභුත

චෝදනාව නිරාවරණය විය. රැස්ව සිටි පිරිස විසින් ඇය පළවාහරිනු ලැබුවාය. අනතුරුව බුදුන් වහන්සේද මෙම අත්දැකීම තමන් වහන්සේ පූර්ව භවයකදී පසේ බුදුන් වහන්සේ කෙනෙකුන්ට කළ අපහාසයකට විපාකයක් බවද වදාරා කර්මයේ ස්වභාවය ශ්‍රාවක පිරිසට තේරුම්කර දුන් සේක.

මෙම සිද්ධියෙන් පරාජිතවූ නිර්ථකයෝ බුදුන් වහන්සේට පරිභව කිරීමට තවත් උපක්‍රමයක් යෙදූහ. සුන්දරී නම් පරිබ්‍රාජිකාව සවස් භාගයේ ජේතවනාරාමය වෙත පැමිණෙන ඉරියව්වත් හිමිදිරියේ ජේතවනාරාමයෙන් පිටව යන ඉරියව්වත් දිගුකලක් ප්‍රදර්ශනය කිරීමෙන් හා ඇය රූප පහන් කළේ කොහිදැයි පැවසීම ප්‍රතික්ෂේප කොට ඊට පිළිතුරු නොදීමෙන් පුහුදුන් ජනයා අතර, බුදුන්වහන්සේ කෙරෙහි සැකයක් ජනිත කිරීමට සමත් වූවාය. ටික දිනකට පසුව ඇය ඝාතනය කොට මළ සිරුර ජේතවනාරාම අසල කසලාවාටයක සගවා මතුකොට ඇය ඝාතනය කරන ලද්දේ බුදුන් වහන්සේ යැයි රජතුමාට පැමිණිලි කළහ. එනමුත් සිද්ධියේ සැබෑ තතු සොයාගත් රජතුමා සහසිකයන්ට මරණීය දණ්ඩනය පනවා සුන්දරියගේ දේහය සමග මිහිදන් කළේය. මේ අත්දැකීමද බුදුන්වහන්සේ පූර්ව

භවයකදී හීම නම් සිල්වත් තවුසෙකුට සිදුකළ අපහාසයකට විපාකය බව පෙන්වා වදාළ සේක. තමන් වහන්සේ වුවද මේ අයුරින් මුහුණ පෑ අවමානය පූර්ව කර්මයක විපාක දීමක් බව බුදුන් වහන්සේම පෙන්වා වදාළ සේක. දෙව්දතුන් විසින් පෙරළන ලද පර්වතයෙන් ගිලිහුණු පතුරකින් බුදුන්වහන්සේගේ පය තුවාල වීමද පූර්ව කර්මයක විපාක දීමක් බව පැවසූ බුදුන් වහන්සේ අතීත සිද්ධිය විස්තර කරමින් අතීතයේ දී අසංවර මානවකයකු වශයෙන් දිවිගෙවූ කලක දී පසේ බුදුන් වහන්සේ කෙනෙකුන්ට ගලකින් පහරදීමේ කර්ම විපාකයක් පැහැදිලි කළ සේක. දෙව්දතුන් විසින් බුදුන්වහන්සේ ඝාතනය කිරීමට නාලාගිරි ඇතුන් එවීමද පෙර ආත්මභාවයකදී පසේ බුදුකෙනෙකුන් ඉදිරියට හස්තියකු එවීමේ කර්ම විපාකයක් බවද පෙන්වා වදාරා ඇත.

බුදුන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කරන ඇතැම් අවස්ථාවලදී පිට රිදීමක් හටගත් අවස්ථාවන් සඳහන් වේ. මෙබඳු අවස්ථාවලදී උන්වහන්සේ ධර්ම දේශනය පවත්වාගෙන යාමට සැරියුත් තෙරුන් වහන්සේට පවරා ඉවත්ව ගිය සිද්ධීන් සඳහන් වේ. මීට හේතුව පෙර ආත්ම භවයකදී තරුණ මානවයකු වී දිවිගෙවන අතර මසුන් මරන්නෙකුගේ දස්කමක් ප්‍රශංසා කිරීමේ විපාකය බව බුදුන්වහන්සේ පවසා ඇත. මේ අයුරින් තමන් වහන්සේ වෙත ශේෂව පැවති පිලෝතික කර්ම දෙළසම පිළිබඳව පූර්ව ක්‍රියා උන්වහන්සේ ගෙන දක්වා ඇත.

පිරිනිවන් පෑම සඳහා කුසිනාරා පුර වැඩමවන අවසන් ගමනේ දී වේලුව ග්‍රාමයේදී හටගත් ලෝහිත පක්ඛන්දික රෝග ජීවා වීදගනිමින් මෙම කර්ම නියාමයේ යථා ස්වභාවය මැනවින් පහදා දී ඇත.

"සත්වයෝ ස්වකිය කර්මයේ උරුමක්කාරයෝය. කර්මය ඔවුන්ගේ දායාදය වන්නේය. කර්මය ඔවුන්ගේ උත්පත්තිය, කර්මය ඔවුන්ගේ පිලිසරණය, හීන ප්‍රණීත වශයෙන් සත්වයන් බෙදනු ලබන්නේ ද කර්මය විසින්ය."

මේ ආදී වශයෙන් කර්මයේ ස්වභාවය හා බලපෑම පිළිබඳ පූර්ණ විග්‍රහයක් බුදුන් වහන්සේ විසින් "ශුභ" නම් මානවකයෙකුගේ

බුදුන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කරන ඇතැම් අවස්ථාවලදී පිට රිදීමක් හටගත් අවස්ථාවන් සඳහන් වේ. මෙබඳු අවස්ථාවලදී උන්වහන්සේ ධර්ම දේශනය පවත්වාගෙන යාමට සැරියුත් තෙරුන් වහන්සේට පවරා ඉවත්ව ගිය සිද්ධීන් සඳහන් වේ. මීට හේතුව පෙර ආත්ම භවයකදී තරුණ මානවයකු වී දිවිගෙවන අතර මසුන් මරන්නෙකුගේ දස්කමක් ප්‍රශංසා කිරීමේ විපාකය බව බුදුන්වහන්සේ පවසා ඇත.

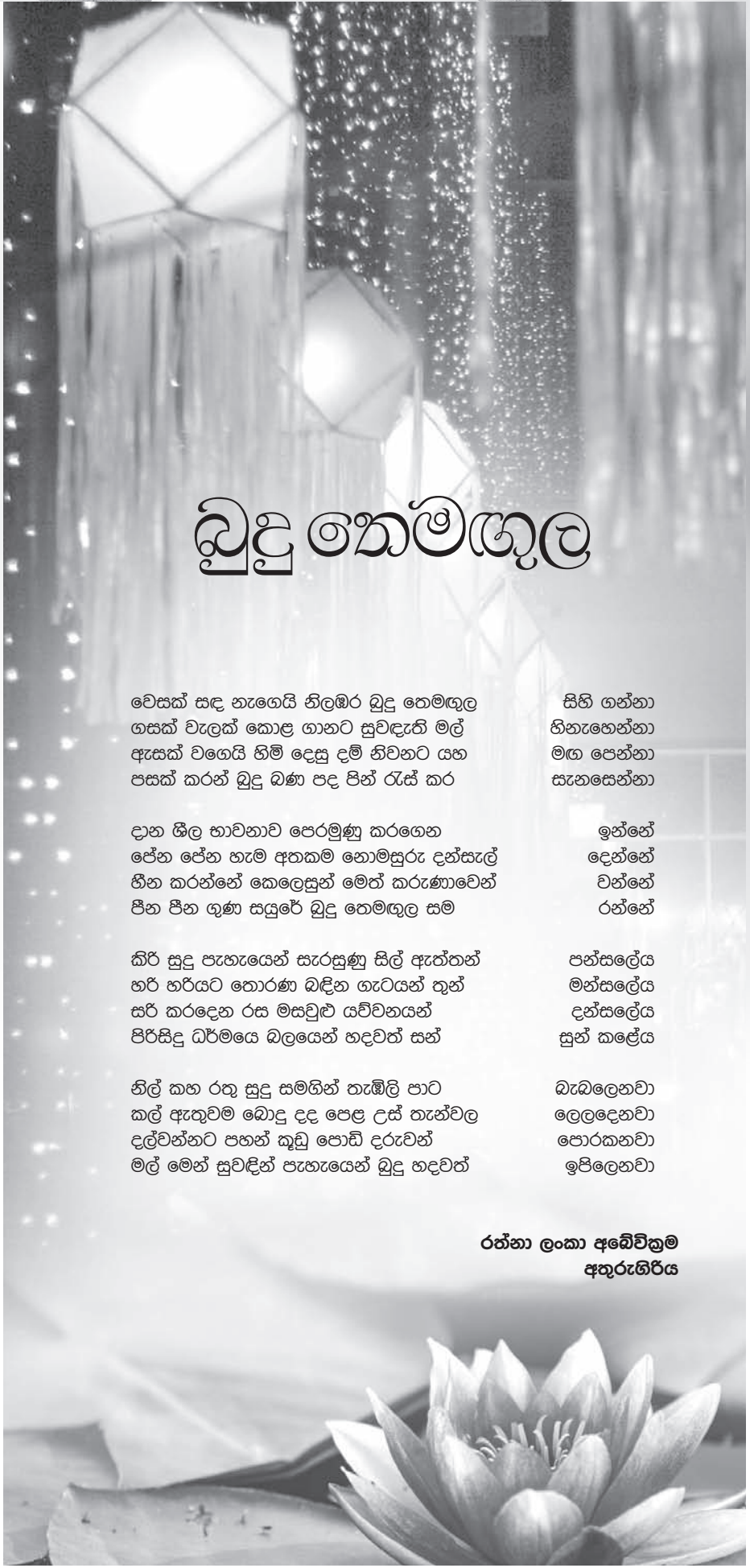
පැණයකට පිළිතුරු වශයෙන් චුල්ල කම්ම විභංග සූත්‍රයේදී ඉදිරිපත් කොට ඇත.

ශුභ මානවකයාගේ පැණය වූයේ මිනිස් ලොව උපදින පුද්ගලයන් අල්පායුෂ්ක හා දීර්ඝායුෂ්ක වශයෙන්ද, දුර්වර්ණ හා වර්ණවන්ත වශයෙන්, අල්පේශාඛ්‍ය, මහේශාඛ්‍ය වශයෙන්ද, අල්පායුෂ්ක දීර්ඝායුෂ්ක වශයෙන්ද, දුර්වර්ණ හා වර්ණවන්ත වශයෙන්ද, අල්පභෝගී මහාභෝගී වශයෙන්ද, හීන කුලීන උච්ච කුලීන වශයෙන්ද, අල්ප පඤ්ඤ හා පඤ්ඤවන්ත වශයෙන්ද හින්ත ලක්ෂණලාභීන් වන්නට හේතුව කුමක්ද යන්නය. චුල්ල කම්ම විභංග සූත්‍රය දේශනා කරන ලද්දේ මෙම පැණයට පිළිතුරු සැපයීම වශයෙනි. මේ පිළිබඳ පූර්ණ විග්‍රහයක් මෙම සූත්‍රයෙහි දේශනාකොට වදාරා ඇත.

එනමුදු බුදුන්වහන්සේ මෙලෝවාසීන්ගේ සියලුම මානුෂික ලක්ෂණ විවිධත්වයට හේතුව කර්මයට පවරා සැහීමකට පත්වීමට ජනතාවට අනුශාසනාකොට නොමැත. කර්මය වූකලී මෙම හේතුකාරක ධර්මයන් අතුරෙන් එක් නියාම ධර්මයක් පමණි. ගින්නකට හසු වූ පුද්ගලයකු එම අන්තරායෙන් ගැලවීමට වෙරදරන්නේ යම් සේද, ධර්මයේ යථා ස්වභාවය අවබෝධ කොට ගැනීම ඊට සමාන පරිශ්‍රමයක් දැරීමට අවශ්‍ය බව උන්වහන්සේ අවධාරණය කළ සේක. සියලු කල්හිම අග්නි ජාලාවන්ට මැදි වී සිටින්නන්ට කුමන විනෝදයක්ද? අන්ධකාරයේ නිමග්නව සිටින අතර ආලෝකය නොසොයන්නේ මක් නිසාද?

කර්මය පිළිබඳ න්‍යායන් නිර්මාණය පිළිබඳ විග්‍රහයන් නවීන විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයන්ගේ සීමාවන් ඉක්මන විෂයයෝය. ඒවා අනුභූතික දර්ශන පටය ඉක්මවන ලෝකෝත්තර දූෂ්ඨියට පමණක් පරිපූර්ණ ග්‍රහණය කරගතහැකි ධර්මයෝ වෙති.

(2015 මැයි 3 දින ඉරිදා අයිලන්ඩ් පත්‍රයේ පළකරන ලද ඉංග්‍රීසි ලිපියක සිංහල අනුවාදය.)

බුදු තෙමඟුල

වෙසක් සඳ නැගෙයි නිලඹර බුදු තෙමඟුල ගසක් වැලක් කොළ ගානට සුවඳැති මල් ඇසක් වගෙයි හිමි දෙසු දුම් නිවනට යන පසක් කරන් බුදු බණ පද පින් රැස් කර

සිහි ගන්නා හිතභෙන්නා මඟ පෙන්නා සැනසෙන්නා

දාන ශීල භාවනාව පෙරමුණු කරගෙන ජේත ජේත භැම අතකම නොමසුරු දන්සැල් හීන කරන්නේ කෙලෙසුන් මෙන් කරුණාවෙන් පීන පීන ගුණ සයුරේ බුදු තෙමඟුල සම

ඉන්නේ දෙන්නේ වන්නේ රන්නේ

කිරි සුදු පැහැයෙන් සැරසුණු සිල් අත්තන් හරි හරියට තොරණ බඳින ගැටියන් තුන් සරි කරදෙන රස මසවුළු යවිවනයන් පිරිසිදු ධර්මයෙ බලයෙන් හදවත් සන්

පන්සලේය මන්සලේය දන්සලේය සුන් කලේය

නිල් කහ රතු සුදු සමඟින් තැඹිලි පාට කල් ඇතුළුම බොදු දද පෙළ උස් තැන්වල දල්වන්නට පහන් කුඩු පොඩි දරුවන් මල් මෙන් සුවඳින් පැහැයෙන් බුදු හදවත්

බැබලෙනවා ලෙලදෙනවා පොරකනවා ඉපිලෙනවා

රත්නා ලංකා අඩවිකුම අතුරුගිරිය

කොළඹ තරණ බෞද්ධ සංගමයේ ප්‍රවෘත්ති

ශ්‍රීමත් ඩී.බී. ජයතිලක ගුණානුස්මරණ උත්සවය

සංගමයේ ආරම්භක සභාපති මෙන්ම බෞද්ධාගමට සහ බෞද්ධ ජනතාවට සුවිශාල සේවයක් ඉටුකල ශ්‍රීමත් ඩී.බී. ජයතිලක මැතිතුමාණන්ගේ 151 වන ජන්ම දින සැමරුම 2019.02.13 වෙනි දින පස්වරුවේ සංගම් ප්‍රධාන ශාලාවේදී පවත්වන ලදී.

සංගමයේ සභාපති දේශබන්දු නිලක් ද සොයිසා මහතා ජයතිලක පිළිරුවට මල් මාලාවක් පැළඳවූ අතර එම අවස්ථාවට උප සභාපති මද්දුමගේ ආර්යරත්න මහතා ද සහභාගි විය.

ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් ප්‍රධාන දේශණාය පවත්වනු ලැබුවේ සිරි විමලසිරි ඉංග්‍රීසි දහම් පාසලේ ප්‍රධානාචාර්ය පුජ්‍ය පොල්පිටිමුකලානේ පඤ්ඤසිරි ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් ය. උප සභාපති මද්දුමගේ ආර්යරත්න මහතා විසින් දේශකයාණන් වහන්සේ හදුන්වා දෙනු ලැබීය.

"Dasa Rajadharma" යන මාතෘකාව ඔස්සේ පැවති අතර ගුණානුස්මරණ උත්සවය සඳහා කොළඹ තරණ බෞද්ධ සංගමයේ ගරු සභාපතිතුමා ඇතුළු පාලන හා පාලක මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් ද ශ්‍රීමත් ඩී.බී. ජයතිලක මැතිතුමන්ගේ ශ්‍රේණි ඇතුළු සම්භාවනීය පිරිසක් ද සහභාගි වූහ.

මේදින උත්සවයේ ස්තූති කථාව කොළඹ තරණ බෞද්ධ සංගමයේ ගරු උප සභාපති අනුර සේරසිංහ මහතා විසින් සිදු කරන ලදී.

දහම් පාසල් එක්දින වැඩමුළුව - බලපිටිය

කොළඹ තරණ බෞද්ධ සංගමයේ දහම් පාසල් ගුරු පුහුණු නායකත්ව පුහුණු හා දෙමාපියන් දැනුවත් කිරීමේ එක් දින වැඩමුළුවේ තවත් එක් වැඩසටහනක් 2019 පෙරබරවාරි මස 17 වෙනි දින බලපිටිය පානේගම යෝගාශ්‍රම විහාරස්ථානයේ දී පවත්වනු ලැබී ය.

දිනය පුරා පැවති මෙම වැඩමුළුව සඳහා දහම් පාසල් ගුරු හවතුන්, දහම් පාසල් ශිෂ්‍ය නායකයන් හා දහම් පාසල් දරු දැරියන්, දෙමාපියන් 300 දෙනෙක් සහභාගි වූහ.

මෙම උත්සවයට සමගාමීව මෙම සංගමය හා "හෙල්ප් එජ්" ආයතනය ඒකාබද්ධව වැඩිහිටියන් 100 දෙනෙකු සඳහා අසෂි සායනයක් ද පවත්වනු ලැබූ අතර, දහම් පාසල් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ මූල්‍යාධාරයක් ලැබිය යුතු බවට නිර්දේශ වූ බලපිටිය, විමලරත්න දහම් පාසලට හා අනුංගල්ල, අමරවංශ අනුනාභිමී යන දහම් පාසල් දෙකෙහි සංවර්ධන කටයුතු සඳහා

සංගමය විසින් රු. 100,000/- බැගින් මූල්‍ය පරිත්‍යාගයන් දෙකක් ද ලබාදෙන ලදී.

බලපිටිය ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමිය වන බී.පී.එස්. අනුරාධි මහත්මිය හා ශාසනාරක්ෂක බල මණ්ඩලයේ ලේඛකාධිකාරී පුජ්‍යපාද කැටපලේ සම්පතිස්ස ස්වාමීන් වහන්සේ ද පුජ්‍යපාද ගල්වෙහෙර විමලසිරි නායක ස්වාමීන් වහන්සේ ද මෙම වැඩමුළුව සංවිධානය කිරීමට සංගමයට සහාය වූහ.

එක්දින ගුරු පුහුණු වැඩමුළුව භාර ලේකම් හා සංගමයේ කෘතනාධිකාරී මණ්ඩල සහිත පද්මසිරි රණවකආරච්චි මහතාගේ මෙහෙයවීම යටතේ සංවිධානය වූ මෙම වැඩසටහනට සංගමයේ උප සභාපති කුසුමබන්දු සමරවික්‍රම හා පාලන මණ්ඩල කමිටු සාමාජික සුනිල් එස්. සිරිසේන යන මහත්වරු සහභාගි වූහ. පද්මසිරි රණවකආරච්චි හා සුනිල් එස්. සිරිසේන යන මහත්වරු වැඩමුළුවේ දේශන ද පවත්වන ලදහ.

ව්‍යවසායකත්ව පුහුණු වැඩමුළුව

දිවයින පුරා සිටින බෞද්ධ ව්‍යවසායකයින් මුහුණදෙන අභියෝග ජයගැනීම සඳහාත්, කණ්ඩායමක් ලෙස බලගැන්වීමත් ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර ශ්‍රේණිය පුළුල් ලෙසත් ඵලදායී ලෙසත් තම ව්‍යාපාරවල යෙදවීම මගින් ප්‍රබල ව්‍යවසායකයින් පිරිසක් බිහි කිරීමේ පරමාර්ථයෙන් ඇරඹූ මෙම වැඩමුළුවේ තවත් එක් වැඩසටහනක් 2019.02.24 වන දින මහනුවර තරණ බෞද්ධ සංගමයේ දී පවත්වන ලදී. මෙම වැඩමුළුවට විවිධ කේන්ද්‍රවල ව්‍යාපාරික කටයුතුවල නිරතවන 200 ක් පමණ සහභාගි වූහ.

ගිණුම් කටයුතු, බදු ගෙවීම්, බැංකු කටයුතු, සේවක කළමනාකරණය සහ අභිප්‍රේරණය, වෙළඳාම, දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළ වැනි කටයුතුවලට අමතරව ව්‍යාපාරික ප්‍රජාවගේ සෞඛ්‍ය පිළිබඳව ද මෙහිදී දේශන තුළින් අවබෝධයක් ලබා දුණි.

ව්‍යවසායකත්ව පුහුණු වැඩමුළුවේදී පිළිගැනීමේ කථාව මහනුවර තරණ බෞද්ධ සංගමයේ සභාපති ජී. දයාරත්න තිසේරා මහතා පැවැත් වූ අතර, සුනිල් එස්. සිරිසේන මහතා

විසින් (අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ සහ වෙළඳ අමාත්‍යාංශයේ හිටපු ලේකම්, ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවේ හිටපු සභාපති, විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසමේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්) වැඩමුළුවේ අරමුණු පැහැදිලි කර දෙන ලදී.

දිවයිනේ ප්‍රමුඛ පෙළේ ව්‍යාපාරවල තනතුරු හොබවන නිලධාරීන් අතුරෙන් ව්‍යවසායකත්ව වැඩමුළුව භාර ලේකම්, සංගමයේ කෘතනාධිකාරී මණ්ඩල සහිත හා ලස්සන ශ්‍රීලෝරා සභාපති වෛද්‍ය ලසන්ත මලවිගේ, විශ්‍රාමික දේශීය ආදායම් නියෝජ්‍ය කොමසාරිස් සහ බදුකරණය පිළිබඳ දේශක එච්.එම්. එන්. ඒකනායක, ඩී.එස්.අයි. සමගම් සම්මානිත සභාපති නන්දදාස රාජපක්ෂ යන මහත්වරුන් විසින් ව්‍යාපාර සාර්ථකත්වයට හා සේවක කළමනාකරණයට අවශ්‍ය සුවිශේෂී වූ කරුණු රාශියක් ආවරණය කරමින් දේශන ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒදින ස්තූති කථාව මහනුවර තරණ බෞද්ධ සංගමයේ ගරු ලේකම් වීරසිංහ ජයසුන්දර මහතා විසින් පවත්වන ලදී.

සිලම්ණී සෑ රදුන් හුවරට වැඩිය ලෙසින් අස්ගිරි සෑය බබළයි ඡඩි වර්ණ රැසින්

එච්.එම්.එන්. ඒකනායක

දේශීය ආදායම් විශ්‍රාමික නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්

මධ්‍යම කඳුකරයේ ඉතා සුවිශේෂ වූ පිහිටීමකින් යුක්ත නකල්ස්, හුන්නස්ගිරි, දුනුමඩලාව, හන්තාන, ප්‍රීමරෝස්, බහිරවකන්ද යන කඳු පන්ති සමූහයකින් වටවූ මහාවාලුකා (මහවැලි) නදිය විසින් වටකර ගලා බසින හෙයින් ගඟවට කෝරළය නමින් හඳුන්වන සිංහලේ අන්තිම රාජධානිය වූ ලෝක උරුම නගරය ලෙස නම් ලද, ජීවමාන බුදුරජාණන් වහන්සේ වශයෙන් වැදුම් පිදුම් ලබන ශ්‍රී දළඳ වහන්සේ වැඩ සිටින ශ්‍රී දළඳ මාලිගාව නිසාම ශ්‍රී දළඳ පුරය යැයි හැඳින්විය හැකි, අස්ගිරි පල්පතට අනුව කුරුණෑගල සිව්වැනි පරාක්‍රමබාහුගේ බැණනු කෙනෙක වූ සිරිවර්ධන සෙනෙවිතුමන් විසින් සිරිවර්ධනපුරය ලෙස ගොඩනැගූ සංකඩගල පුරයේ එනම් මහනුවර වසර 700කට වඩා ඉපැරණි අස්ගිරි මහා විහාරයේ අතිනවයෙන් ඉදි කරන ලද අස්ගිරි මහා වෛතාස රාජයාණන් වහන්සේ, සමස්ථ ලෝක බෞද්ධ ජනතාවට තම බෞද්ධ උරුමයේ සංකේතයක් ලෙස අභිමානයෙන් කියා පෑ හැකි මෑත ඉතිහාසයේ ඉදිවුණු විශ්වකර්ම නිර්මාණයක් සේ සැලකිය හැකි සැදැහැනියන්ගේ ගෞරව බහුමානයට පාත්‍රවන අති පූජනීය බෞද්ධ සිද්ධස්ථානයක් ලෙස හැඳින්විය හැක.

මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 2000 පමණ උසින් යුතු බහිරවකන්ද කඳු මුදුනේ පූජ්‍ය අම්පිරියේ ධම්මාරාම හිමියන්ගේ අධිෂ්ඨානයෙන්, අප්‍රතිහත ධේරුයෙන් හා ප්‍රධානත්වයෙන් ඉදිකරන ලද බහිරවකන්ද බුදු පිළිම වහන්සේට පහළින් මෙම අස්ගිරි මහා විහාර භූමියේ මෙම වෛතාස පිහිටුවා ඇත.

අස්ගිරි මහා විහාර පිරිවෙතේ බුදු පිළිමය හා ජය ශ්‍රී මහා බෝධිය අසලම තුන් බෝධියේ අඩුව පිරිමසන්නට, මහනුවරට, අප රටට, බෞද්ධ ලෝකයට මෙම මා හැඟි සෑ රදුන් නිර්මාණය කිරීමට පෙරමුණ ගනිමින් කටයුතු කරන ලද්දේ අස්ගිරි මහා විහාර පාර්ශවයේ කාරක සංඝ සභික, නියෝජ්‍ය ලේඛකාධිකාරී අස්ගිරි මහා විහාර පරිවේනාධිපති, ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය

නාරම්පනාවේ ආනන්ද නාහිමියන් විසිනි.

මහනුවර නගරයට කුමන පැත්තකින් පැමිණියද ඇතුළු වන විටම දැකගත හැකි බහිරවකන්ද බුදු පිළිමය සේම අස්ගිරි මහා සෑය දකින විට ම බෞද්ධ සැදැහැනියන්ට බුද්ධාලම්භන ජීවිතය තුළින් සියුම් සතුටක් ජනිත වන අතර වෙනත් ජන කොටස්වලට දැනෙන්නේ තමන් බෞද්ධ පුරවරයකට ඇතුළු වන ලෙසය. මේ අස්ගිරි මහා සෑ රදුන් වසර 7 ක් වැනි සුළු කාලයකදී නිර්මාණය කරන්නට හැකි විමත් එම කාලය තුළදී අස්ගිරි මහා විහාර පාර්ශවයේ මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේලා තුන් නමකගේ ආශීර්වාදය හා අනුශාසනා ලැබීමද මෙම කටයුතු නිම කිරීමේ දී ලැබූ ආශීර්වාදයක්ම විය.

අස්ගිරි මහා විහාර පර්ශවයේ මහා නායක අති පූජ්‍ය උඩුගම ශ්‍රී බුද්ධරක්ඛිත මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ කාලයේ වෛතාස ඉදිකිරීම ආරම්භ කෙරුණු අතර වෛතාස නිම කර ජනතාවගේ වැදුම් පිදුම් ලැබීම සඳහා විවෘත කරන ලද්දේ වර්තමාන මහානායක අතිපූජ්‍ය වරකාගොඩ ශ්‍රී ඥාණරතන මා හිමිපාණන් වහන්සේගේ ආශීර්වාදය හා අනුශාසනා මත අතිගරු ජනාධිපතිතුමන් විසිනි.

මෙම මහා සෑ රදුන් දැක බලා වන්දනා මාන කරන කවරෙකුට වුව සිතෙන්නේ ලංකා ඉතිහාසයේ පෙර රජ දරුවන් වෙහෙර විහාර දාගැබ් සඳවා ජාතියට දයාද කළ නරපතින් මිය පරලොව ගොස් දෙව් ලොව ඉපදී නැවත මනු ලොව ඉපදෙන්නේ තම පාරමී දම් පිරිමේ උත්සාහය ඉටු කරගනු වස් බුද්ධ ශාසනය වෙනුවෙන් යම් මෙහෙවරක් කරන්නට මෙවන් නිර්මාණ ජාතියට දයාද කිරීමට බවයි.

නාරම්පනාවේ ආනන්ද හිමියන් අස්ගිරි මහා විහාර පිරිවෙතේ අධිපති ධූරය දරමින්ද අද වන විට තුන්සියයකට අධික ශිෂ්‍ය භික්ෂූන් වහන්සේලා පර්යාප්ත, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවේදි ශාසනයේ පැවැත්මට යෝග්‍ය වන ආකාරයට උගත් ධර්මධර විනයධර භික්ෂූ පරපුරක් ලෙස නිර්මාණය කරන්නට කටයුතු කරමින් සිටින අතරතුර පිරිවෙත් ස්වාමීන් වහන්සේලාට මෙන්ම බෞද්ධ ජනතාවට හුදු වන්දනාව සඳහා පමණක් වෛතාසයක් නිර්මාණය කරනවාට වඩා ඉන් එහාට ගිය ධර්ම අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම, භාවනාව තුළින් සිත සුවපත්

කර ගනිමින් නිවන් මඟ අත්කර ගැනීමට යොදා ගැනීම අගනේය.

මහා සෑය පිහිටි පොළවේ භූ විෂමතාවය සැලකිල්ලට ගනිමින් මහා සෑයට පහළින් පහළ මහලක් හා දෙවන මහලක් ලෙසින් කොටස් දෙකක් එක්කර, එයින් බිම් මහලේ බෞද්ධ කෞතුකාගාරයක් ද, දෙවන මහලේ භාවනා කුටියක් ලෙස ද නිර්මාණය කිරීමත් සෑ ගර්භය තුළ ශාසන ඉතිහාසය හා බෞද්ධ සංස්කෘතිය පහදා දීම සඳහා යොදාගෙන තිබීමත් ප්‍රශංසනීයය. මහ සෑ ගර්භය තුළ මුදුනේම සඳෙව් නමස්කාරයෙන් අප බෞද්ධ සංස්කෘතියේ සඳහන් සතරවරම් දෙව්වරු නිරූපනය කිරීම එක් අතකට අපට, මහනුවරට, ශ්‍රී ලංකාවට සතරවරම් දෙව්වරුන්ගේ ඇල්ම බැල්ම පිහිටාරක්ෂාව ඇති බව දැන්වීමට ගත් උත්සාහයකැයි කිව හැක. බෝධිස්තව් වර්තයේ විවිධ අවස්ථා නිරූපනය කරමින්ද, බෝසත් උපත, බුදුවීම, පිරිනිවන් පෑම මෙන්ම මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසින් අර්ථය කුමරු පැවිදි කිරීමත් ඇතුළු, ශාසන ඉතිහාසය ද සිතුවම්වලින් විදහා දැක්වෙන අතර, 1952 අස්ගිරි මහා විහාර පිරිවෙන ආරම්භ කිරීමේ සිතුවමද මෙහි ඇති සුවිශේෂී සිතුවමකි.

මහා සෑ ගර්භයේ පහළම කොටස විසිතුරු ලී කැටයමින් අලංකාර කර ඇති අතර, මහා සෑයේ පිටත බිත්ති විසිතුරු අර්ධ මූර්ති කැටයම්වලින් අලංකාර කර ඇත. සංකඩගල පුරයේ උරුමය වන දළඳ පෙරහැර මූර්ති මගින් නිරූපනය කර තිබීම, සංකඩගලපුරයේ අනන්‍යතාවය පැහැදිලි කිරීමට ගත් උත්සාහයක් බව පෙනේ. අප සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේගේ සර්වඥධාතු වැඩ සිටින අස්ගිරි මහ සෑ රදුන් අප සිරිලකට බෞද්ධ ලෝකයට වටිනා සම්පතකි. එය දෙව් ලොව සිළුමිණ සෑ රදුන් සිරිලකට වැඩියා හා සමාන ය. මෙවන් අති උදාර කටයුත්තකට අත ගැසූ අස්ගිරි මහා විහාර පිරිවෙතේ පරිවේනාධිපති, අතිපූජ්‍ය නාරම්පනාවේ ආනන්ද නාහිමියන් ඇතුළු මහා සංඝරත්නයට දායකත්වය දැක්වූ ගිහි භවතුන්ට තව තවත් මෙවන් උතුම් සත්කාර්යයන් කිරීමට ශක්තිය හා ධේරුය ලැබේවා.

අහසට නැගුණු අස්ගිරි සෑ රදුන් නිසා බුදුහිමි ජීවමානව ඇත නොවෙයි මුසා

“දී වූවිසිරි”

The Buddhist

Founded 1888

Editor in chief - Mr. Sunil S. Sirisena
 Editor - Mr. Piyadasa Wattagama
 Asst: Editor - Mr. Kusumabandu Samarawickrama

Vol. CXXXIX

BE2563

No. 01

May

CE 2019

Making the Declaration of Tripitaka a World Heritage a Reality

The Sacred Scriptures that have been acclaimed with utmost veneration by the world population as the “Tripitaka” are the teachings of the Supreme Enlightened Buddha that have since been codified into Three Volumes comprising thirty four books. The action taken by His Excellency, the President to declare the Tripitaka as a National Heritage is veritably a laudable act. It is certain that this magnanimous act would receive the wholehearted commendation of the worldwide Buddhist population. After the Parinibbana of the Buddha, the Dhamma, the Doctrine and Vinaya the Code of Discipline, preached and proclaimed by the Buddha, in terms of Buddha’s own injunction made during life-time, became the guiding Preceptor of Buddha Sasana. The Voluminous Teaching that was preserved by the Community of Bhikkhus by memory and oral tradition for centuries was rehearsed at every Council that was convened and thereby its purity and Orthodoxy was re-confirmed at each Council.

The First Council was convened shortly after the Parinibbana of the Buddha under the Spiritual leadership of Arahata Maha Kasyapa Thera and royal patronage of King Ajatasattu. It is also recorded in history that the Tripitaka that was preserved by memory and oral tradition for a long time, was “recorded in writing” at the Council Convened at Aloka Vihara in Matale Sri Lanka during the reign of King Valagambahu in 1st Century (CE) with the participation of five hundred arahants.

Canonical Texts record how attempts made to distort the original Teachings of the Buddha during the lifetime of the Buddha were severely deprecated by the Buddha. Buddha cautioned

Bhikkhus against attempts made by them to destroy the pristine purity of His Teachings by distorting and misrepresenting them. However the Tripitaka Codified in written form at the Council convened at Aloka Vihara, Matale received the approbation of other Theravada Buddhist countries of Asia. As a product of the 2500th year Buddha Jayanthi Celebrations a Complete Edition of Tripitaka together with Translations in Sinhala was published with the full patronage of the Government of Sri Lanka. This publication served as a convenient source of reference for Buddhist Scholars for acquiring a better understanding of the Tripitaka.

In the midst of all the gratifying events detailed above, it is unfortunate that the sensitive Buddhist public are being subjected to witness a series of most distressing events unfolding before them. It is most distressing to witness how some Bhikkhus are publicly distorting and misinterpreting for their own personal glorification the sublime orthodox doctrines of the Tripitaka that

had been preserved from contamination with devotion and dedication by the Community of Venerable Maha Sangha over the past period extending over many Centuries.

It is even more agonizing to observe how groups of unintelligent individuals are congregating around these deluded Bhikkhus and propagating their misconceived theories. We observe prevailing in the present day society, series of propaganda campaigns launched by clusters of individuals including a group that has propounded a theory asserting that the birth of Prince Siddhartha occurred in Sri Lanka, secondly, coteries of Bhikkhus who seek to propagate their own whimsical interpretations of abstruse doctrines of the Tripitaka and other groups holding contrary views endeavoring to disseminate them after exaggerating them.

As Buddhists it is our sacred and lifelong duty to take all possible steps to safeguard and maintain the purity of the Tripitaka. If we, on our part dedicate ourselves enthusiastically to the task of maintaining the purity of Buddha Dhamma, there are also, a number of other matters that should engage the attention of the erudite and venerable Mahanayake Theras. It is also necessary that action be taken to counteract religious campaigns that endeavour to divert genuine Buddhists from their dedication to genuine Buddhist values and principles by promoting ritualistic practices that give high priority to sentiments of fanatic devotion. Whenever questions arise regarding the authenticity of any principle or tenet of Dhamma originating from a canonical text, action should be taken urgently, to investigate such matter logically and either corroborate such view or

repudiate it by the application of the Four Rational Guidelines (Apadesa) enunciated by the Buddha in the Maha Parinibbana Sutta after investigate the issues.

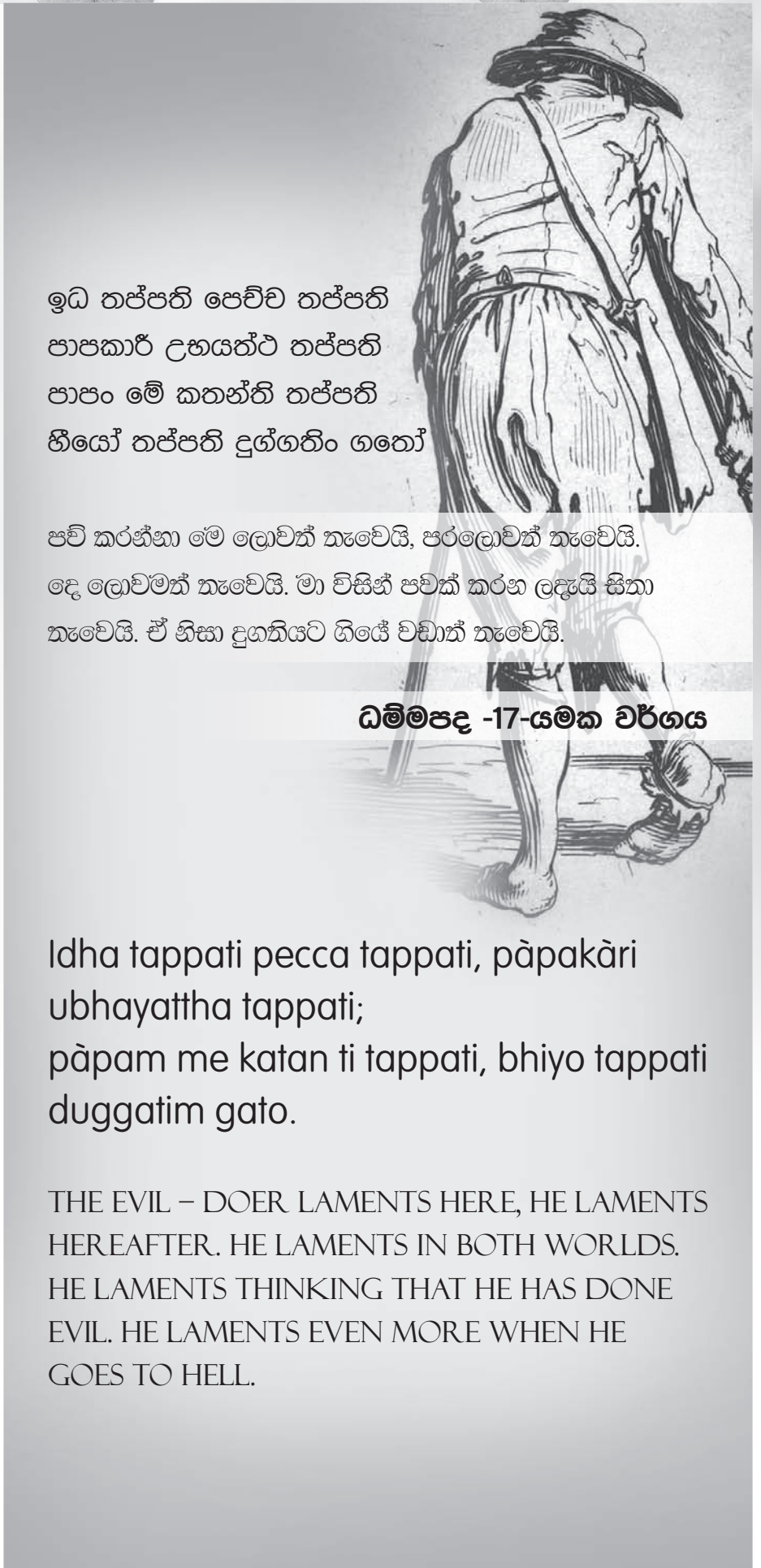
There should be no licence under the provisions of the Rules of Media Freedom in force for either Bhikkhus or Lay Individuals to propagate their own versions and interpretations of Buddhist discourses distorting the authentic principles of Buddha Dhamma in order to suit their own private agendas. If the transmissions of presentations presently conducted through the channels of Internet and Social Media contain any distortions of Buddha Dhamma or other irregularities impinging on Buddha Dhamma there should be a regulatory mechanism to control them. Its sanctity and inviolability should also be guaranteed by the same mechanism.

By the very declaration of Tripitaka as a National Heritage it should invariably be entitled to state patronage and protection. Its sanctity and inviolability should also be secured by the same provisions. The Teachings of the Buddha should receive the attention and veneration of the entire world population. There should not exist any latitude for any unscrupulous individual to utilize the Teachings of the Tripitaka for achieving his private aspirations. Venerable Mahanayake Theras too should take necessary preventive action if Bhikkhus belonging to their respective Nikayas indulge in unethical practices and thereby pollute the understanding of Dhamma of the ordinary population without remaining inert and inactive, assuming that such action is the sole responsibility of the state.

On this Holy Full Moon Poya Day of the month of Vesak let us make this resolute determination to maintain unsullied, the pristine purity of Tripitaka which is a veritable Holy fountain of Joy to this Island. Let us conduct ourselves with the firm resolution to treat the task of preserving the pristine purity of Tripitaka which is a National Heritage as our national responsibility.

May the Blessing of Noble Triple Gem be with all.

Sunil S. Sirisena
Editor-in-Chief

ඉඬ තප්පති පෙච්ච තප්පති
පාපකාරී උහයත්ථ තප්පති
පාපං මේ කතන්ති තප්පති
භීයෝ තප්පති දුග්ගතිං ගතෝ

පච්චි කරනීහා මෙ ලොවත් තැවෙයි, පරලොවත් තැවෙයි.
දෙ ලොවමත් තැවෙයි. මා චිසිනි පවක් කරන ලද්දෙයි සිතා
තැවෙයි. ඒ නිසා දුගතිගට ගියේ වඩාත් තැවෙයි.

ධම්මපද -17-යමක වර්ගය

Idha tappati pecca tappati, pàpakàri
ubhayattha tappati;
pàpam me katan ti tappati, bhiyo tappati
duggatim gato.

THE EVIL – DOER LAMENTS HERE, HE LAMENTS
HEREAFTER. HE LAMENTS IN BOTH WORLDS.
HE LAMENTS THINKING THAT HE HAS DONE
EVIL. HE LAMENTS EVEN MORE WHEN HE
GOES TO HELL.

Message of The President - Colombo YMBA

I wish initially to express my profound appreciation of the service that is being rendered uninterrupted by this Journal "The Buddhist" which commenced publication with the primary objective of communicating to the Buddhist public the sublime message of the Buddha at a time when the reading public had meagre facilities for the receipt of information unlike today when the reading public are fortunate to be served with a wide variety of advanced media facilities ranging from traditional print media to electronic communication. While offering my appreciative gratitude to the cluster of worthy individuals who remain selflessly engaged in the task of maintaining the continuity of the Journal. I strongly appreciate being provided with this opportunity to issue this message to this year's Vesak Number.

righteous society. It presents to the reading public a broad array of articles including spiritual admonitions contributed by eminent writers. I express my grateful appreciation to all those worthy individuals who offer their services in a variety of ways to maintain its continuity. There are many parties who deserve grateful mention. A considerable number of worthy individuals who contributed in the past to maintain this Journal have already departed from life. I wish for them the

Bliss of Nibbana for their meritorious services.

While we are fortunate enough to have at our service a large gathering of patrons who continue to contribute in some manner to maintain the continuity of this Journal which has survived without a break for over a century I remain hopeful that we continue to receive this patronage uninterrupted in the future.

May the Blessings of Noble Triple Gem be with All.

Deshabandu Tilak de Zoysa
President – YMBA

While this Journal "The Buddhist" is being published as a Quarterly magazine forming one important item amongst the multitude of programmes of the YMBA which is steadfastly dedicated to the task of building a virtuous and morally

Hony. General Secretary's Message

I consider it an immense fortune to be entitled to issue a message to this Special Vesak Annual of the Quarterly Journal "The Buddhist" published by the Colombo YMBA for the year 2563 Buddhist Era as its Honorary General Secretary.

The service rendered by the Colombo YMBA which has survived over a period of 121 years through the columns of this Journal which had remained in circulation over a period of equal duration to the

Buddhist Society which holds in utmost respect the Serene Virtues promulgated by the Sublime Teachings of the Buddha as well as to the general public which upholds the values of a religiously inspired ethical life is inestimable.

I commemorate with utmost respect the past Editors of this Journal and the community of contributors who had extended their services magnanimously to maintain its continuity, at the same time providing appropriate responses to the religious controversies that prevailed at the time of its origin and to guide the Buddhist public on the correct path. At the same time, I express my sincere gratitude to

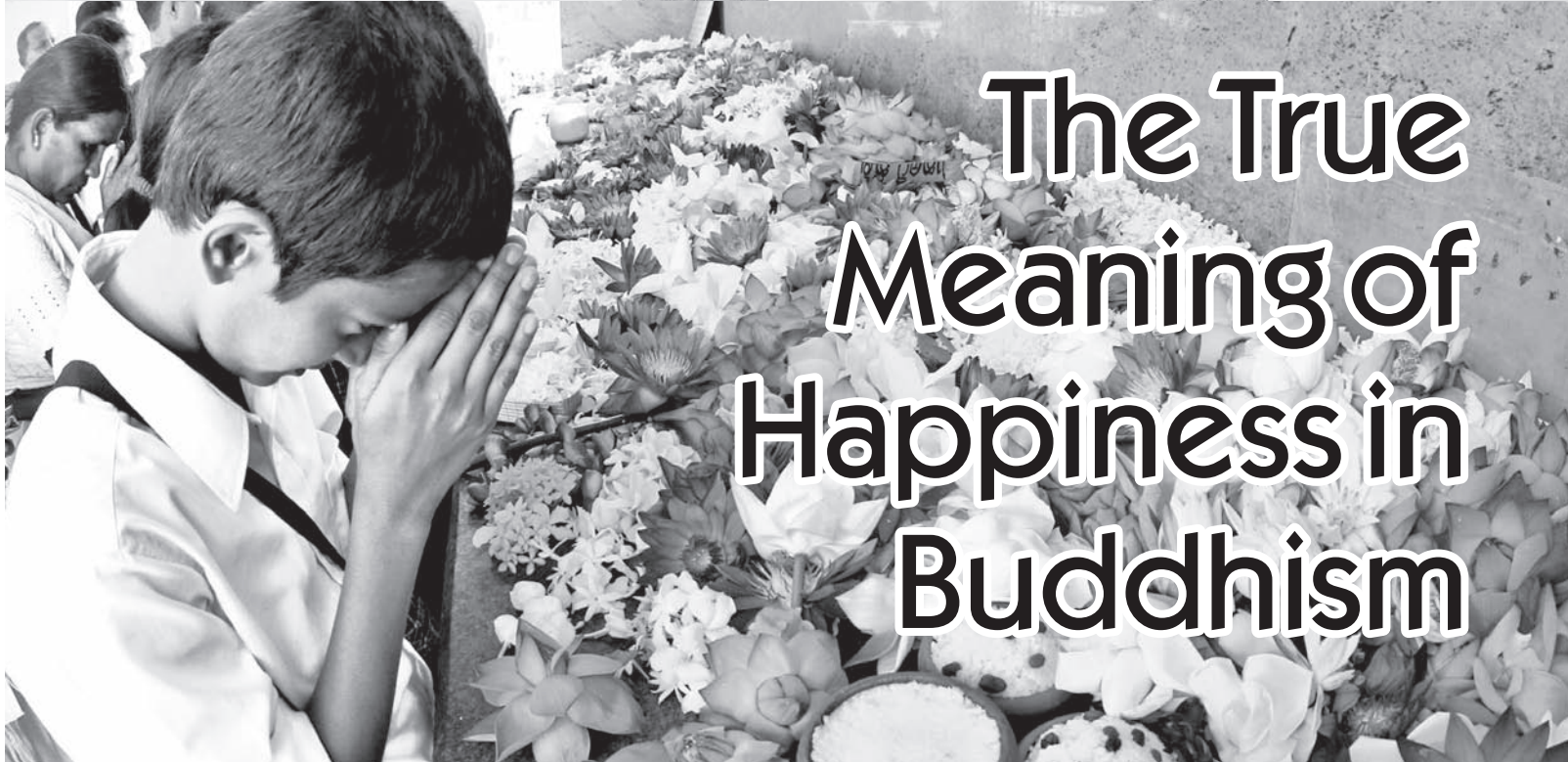
all those who have labored to maintain the continuity of this Journal. While enhancing its qualitative dimension by contributing articles on Buddhist Themes, communicating timely messages addressed to the public to meet the demands of the time replete with benevolent admonitions and to the present Editorial Board and the community of learned, erudite contributors both from the lay community and the Venerable Maha Sangha and all others who collaborate in some measure to ensure the

continuity of the Journal.

It is my earnest wish that this Journal "The Buddhist" presently published as a Quarterly with a special Issue for Vesak containing high quality articles remain vibrant serving The Buddhist public continuously without interruption.

May the Blessings of Noble Triple Gem be with all.

Mahendra Jayasekera
Honorary General Secretary

The True Meaning of Happiness in Buddhism

K.H.J. Wijayadasa

Former Secretary to the President

The Meaning of Happiness

Happiness in Pali is called “sukha” which is both used as a noun meaning happiness, ease, blissful or pleasure and as an adjective meaning blissful or pleasant. Happiness can be loosely defined as a satisfaction of the will. If you obtain what you have been dreaming of or yearning for; then you are said to be happy. Pursuing this definition of happiness you may do countless things to fulfill your wishes so that you will be happy. You may spend all your time, money, energy and skill to make your life and that of your family, friends and relatives happy. Generally, people misconstrue the source of happiness. They think that by pleasing their insatiable desires they can be happy. They do not realize that the means available to them to please their desires are limited by time and space. When

you try to obtain happiness by pleasing unlimited and insatiable desire by means limited by time and space you end up in frustration and also losing whatever little relative happiness you have.

It is human nature to be engaged relentlessly in the search of happiness. What you find by searching for it is not relaxation but stress. Further, in our search for happiness we end up with sorrow as well. Sorrow makes you helpless. You scold yourself. You soon realize that you have been running after something you can never get. We expect to stay happy all the time, throughout life. Basically, there are two kinds of happiness. One is where happiness and sorrow march hand in hand. The other is where there is neither sorrow nor happiness. One who does not know the Dhamma keeps on searching for the former. One who knows the Dhamma will only search for the latter; that is happiness without both sorrow and happiness.

The Buddhist Concept of Happiness

Buddhism asserts that every living being is inherently disposed

to reject discomfort and to seek and enjoy gratification of the senses. This confirms that living beings are fundamentally happiness oriented. In Buddhism there are five strands of sense desires; and the happiness and wellbeing arising there from is called sensuous happiness. They are forms cognized by the eye, ear, nose, tongue and touch. If enjoying sensual pleasure is happiness then a human being with all the senses intact ought to be a happy man. On the contrary, the central theme of Buddhism is Dukkha meaning suffering or unsatisfactoriness. In fact the heart of the Buddha’s teaching lies in the Four Noble Truths. They are Dukkha or suffering; Samudaya or origin of suffering; Nirodha or the cessation of suffering and Magga or the way leading to the cessation of suffering. If suffering is a fundamental tenet of Buddhism then it is reasonable to assume that the condition of happiness is something alien to Buddhism. On the contrary happiness is not a banned condition or a prohibited word in Buddhism. Happiness in Buddhism is not superficial.

True happiness in Buddhism is a condition ingrained in the inner conscience of a good Buddhist. The Buddha did not expect his followers to be brooding on the ills of life and thus make their lives unhappy. In fact the cultivation of joy “Piti” is one of the essential prerequisites of enlightenment. In the opinion of many eminent sociologists Buddhists are reputed to be the happiest people in the world. It is said that the Bikkhus are at the top of this list; for they live in the eternal present with no worries about the past or the future either.

Buddhism sub-divides happiness under two categories; namely happiness that may be experienced or “Vedayita” and happiness that cannot be experienced or “Avedayita”. Experiential happiness is like quicksilver. It is elusive as it keeps changing. Non experiential happiness is attained after eradicating all defilements in the mind. As long as defilements are not destroyed, all happiness is subject to change and change rapidly. Forms of happiness that can be experienced are Empirical or “Amisa”, Physical or “Kayika”, Material or ‘Bhautika”, Worldly or “Lokika” and Household or “Gihi”, Forms of non-experiential happiness are; Non-Material or “Niramisa”, Mental or “Manasika”, Spiritual or “Ajhattika”, Super Worldly or “Lokuttara” and Monastic or “Pabbajita”. However, the supreme happiness which happens to be non-experiential is the happiness of attaining “Nibbana”. Nibbana is a rare phenomenon and it cannot be attained that easily. The happiness that is said to be close to Nibbana is the serene happiness of monastic life. Buddhism speaks of four types of pleasures that a person could enjoy in life. They are, “Atthisukha” or material prosperity; “Bhogasukha” or enjoyment of sensual pleasures; “Ananasukha” or the pleasures of being debt free and “Anavajjasukha” or the pleasure of being blameless. Incidentally,

the Buddha never praised Sensual Pleasure or “Kamasukha” as happiness. Instead the Buddha has said that; “one should know how to judge what happiness is; having known what happiness is, one should be intent on inward happiness”.

Ways and Means of Achieving Happiness

According to Buddhism human life is subject to a series of vicissitudes technically designated as the Eight Worldly Conditions or “Atta Loka Dhamma”; wherein lie both happiness and sorrow. They are; gain and loss (Labha-Alabha), honor and dishonor (Yasa-Ayasa), praise and blame (Prasansa-Ninda) and happiness and misery (Sukha—Dukkha). Man is a mysterious being with inconceivable potentialities. Latent in him are both saintly characteristics and criminal tendencies. One powerful destructive vice in man is anger or “Dosa”. The sweet virtue that subdues this evil force and sublimates man is loving kindness or “Metta”. Cruelty is another vice responsible for many horrors and atrocities prevalent in the world. Compassion or “Karuna” is its antidote. Jealousy is another vice that poisons one’s system and lends to unhealthy rivalries and dangerous competitions. The best remedy for this venomous state is sympathetic joy or “Muditha”.

There are two other universal characteristics that upset the mental equipoise of man; namely attachment to the pleasurable and aversion to the non-pleasurable. These two opposite forces can be eliminated by developing equanimity or “Upekkha”. The practice of these four sublime states or virtues would elevate man to a high state of happiness. They make one divine in this life itself. They can transform man into a superman.

All of us without exception have within us the root of happiness. But it remains buried under a heap

of rubbish called hatred, jealousy tension, worry and anxiety. In order to discover the root of happiness we have to remove the very root of unhappiness and cultivate and nourish the root of happiness. The Buddha has prescribed very practical way of cultivating happiness through the practice of loving kindness. One who practices loving kindness should wish; “May all beings be happy and secure and may all beings have happy minds”. Generosity makes us happy; for it is always the giver rather than the recipient who is happy. The recipient is obligated to the giver. One who is obligated to another is not happy. In verse 16 of the Dhammapada the Buddha has extolled the virtues of such good deeds as follows; He rejoices here, he rejoices in the hereafter, seeing the pure deed he has done. Buddhism asserts that the root cause of all suffering is craving. It is from the total elimination, complete eradication and the total absence of craving, that happiness is ensured. It is by giving up not obtaining sense pleasure that one gains real happiness. This condition is beautifully expressed in Verse 290 of the Dhammapada as follows. It is by giving up a lesser happiness, one may behold a greater one, let the wise man give up the lesser happiness in consideration of the greater happiness”.

The Way Forward to “Nibbana”: The Ultimate Happiness

Purification of the mind is an essential prerequisite for achieving the goal of ultimate happiness. Verse 2 of the Dhammapada further explains this concept as follows; “If one acts or speaks with a pure state of mind, then happiness follows like a shadow that constantly trails behind. Happiness is generated by the mind which is free from factors that are opposed to happiness. The very source that generates happiness is the purified mind; not the impure mind.

Verse 118 of the Dhammpada explains how repeatedly doing good deeds with a pure mind generates happiness as follows. “Should a person perform a meritorious action, he should do it again and again: he should find pleasure therein: blissful is accumulation of merit”.

How does one purify the mind? In the Buddha’s way forward to ultimate happiness there are three stages; namely moral behavior or “Sila” concentration or “Samadhi” and wisdom or “Panna”. Happiness cannot be found without making advances through all these stages. You will never find happiness in a greedy hateful or ignorant mind as these are the very roots of unhappiness, pain and suffering. The foundation of happiness lies in the practice of moral principles. This means that happiness comes from leading a good moral life. Accordingly, if somebody realizing the impediments of sensual pleasure becomes a Bikkhu, a homeless one, entirely dependent on others for his livelihood and practices principles of wanting less, contentment, solitude, perseverance, mindfulness, concentration and cultivates wisdom to free the mind from all defilements, such a person really and truly enjoys a higher degree of happiness. This practice leads him to realize the Dhamma and the way forward to give up craving, desire, lust, attachment, possessiveness, stinginess, quarrels, disputes, conflicts and all such defilements.

The second stage of happiness is concentration or “Samadhi”. When a

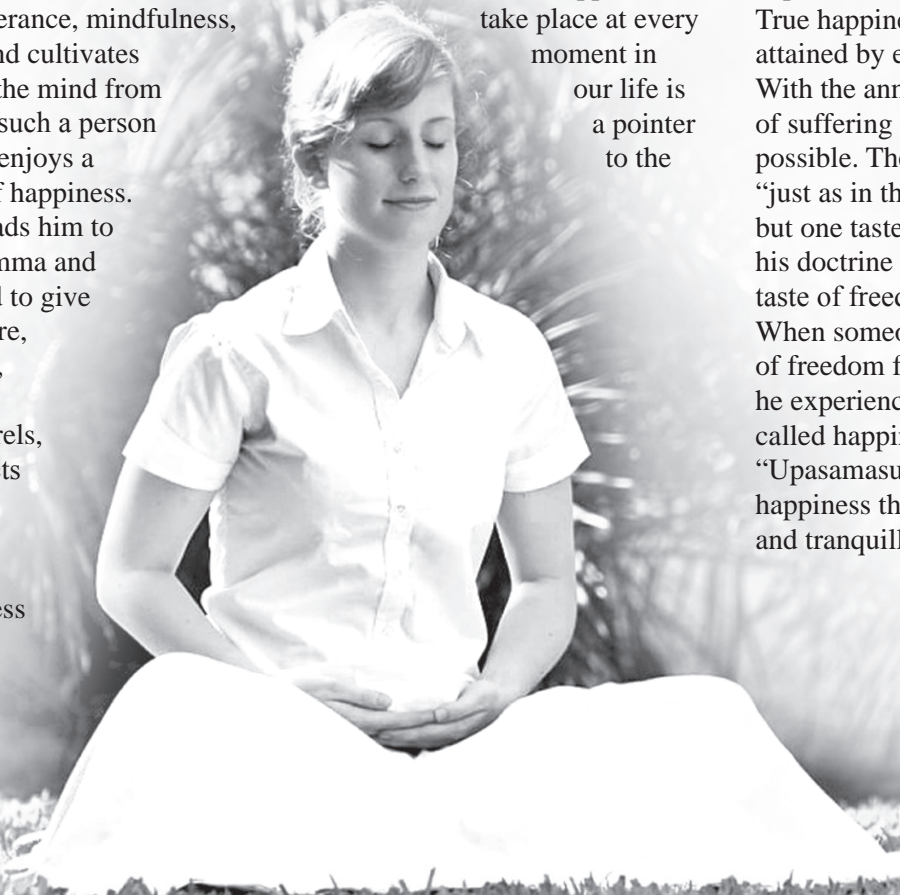
person takes to meditation seriously he overcomes all forms of greed. Such a person is happy; like a man who is free of debt, free of ill will and free of sickness. He is happy like a man free from imprisonment or slavery. When a person knows that all these hindrances have left him; gladness arises in him.

Gladness leads to delight and from delight in his mind his body is tranquillized. With a tranquil body he feels joy and with joy his mind is concentrated. When the real happiness arises, the person does not express anything verbally or physically but remains calm, peaceful, composed and serene for it is the real happiness that leads him to concentration. A truly happy person sees the truth as it is.

The knowledge of the truth that all conditioned things is in a state of flux is the third stage in the Buddha’s blueprint for happiness known as “Panna” or wisdom. The real knowledge of the truth makes a person wise enough to be really happy. Experiencing the truth of life that nothing is permanent and that it is not accidental but happens to take place at every moment in our life is a pointer to the

realization of wisdom. Most of the time our wisdom is not sharp enough to welcome the truth of life. Therefore, we tend to look the other way or pretend that it does not exist or try to run away from it. The wise however delight in reflecting on the truth that all conditioned things are impermanent. The Buddha has equated the joy and gladness gained through this reflection with “Nibbana”. This fundamental truth is succinctly explained in Verse 372 of the Dhammapada as follows. “There is no concentration in one who lacks wisdom, nor is there wisdom in him who lacks concentration. In whom are both concentration and wisdom he indeed is in the presence of “Nibbana”.

“Nibbana” or the highest happiness is not a feeling. It has been said that “the very absence of feeling is the happiness therein”. Nibbanic happiness is not a feeling for it is feeling that generates desire. All happiness derived from any feeling is bound to turn into unhappiness. Then, what we experience is Dukkha or suffering. True happiness is the happiness attained by eliminating suffering. With the annihilation of the cause of suffering permanent happiness is possible. The Buddha has said that “just as in the great ocean there is but one taste, the taste of salt, so in his doctrine there is one taste; the taste of freedom or “Vimukthirasa”. When someone tastes the taste of freedom from all bondages he experiences real happiness called happiness of calmness or “Upasamasukha”. It is this ultimate happiness that brings peace, calm and tranquillity.

We as Buddhists are quite familiar with the three characteristics of existence “*Tilakkhana*” as explained in the *Buddha Dhamma*. They are “*anicca*” impermanence, “*dukkha*” sorrowfulness, and “*anatta*” non-Self or Soul-lessness. As explained in a number of *Suttas* including the *Anattalakkhana Sutta*, the complete and perfect realization of the fact that all our five groups of clinging “*panca upadanakkhanda*” i.e, form (*rupa*) feelings (*vedana*) perceptions (*sanna*) karma formations (*sankhara*) and consciousness (*vinnana*) are subject to the above three characteristics of existence, such an accomplishment will pave the way for the eventual realization of *Arahantship*. For example, in the *Satipathana Sutta*, the word ‘*anupassana*’ means the contemplation on the *anicca*, *dukkha* and *anatta* on the four objects, namely, the body “*kaya*”, feelings, “*vedana*” mind “*citta*” and the phenomena

Anatta the unique concept in Buddha Dhamma

R. S. Jayaratne
Former Secretary,
Ministry of Public Administration
and Home Affairs

“*dhamma*” as the strong base for a deep meditational process towards the achievement of *Arahantship*.

Of the three characteristics of existence, we Buddhists have a clear understanding of the nature of the impermanence “*anicca*” and sorrowfulness “*dukkha*”. However with regard to the concept of *anatta*, apart from our awareness that *anatta* means the non-existence of a permanent Soul or an *Athma*, most of the Buddhists do not have a perfectly clear perception of its real nature, including the great positive impact of the *Anatta* concept on meditation. The great significance of a comprehensive understanding of the *Anatta* concept is reflected in the *Anattalakkhanasutta*, since it was the key factor which finally facilitated the *Pancavaggita Bhikkus* to comprehend the *Buddha Dhamma* enabling them to become the first group of *Arahants* in the *Buddhasasana*.

In order to fully comprehend the Anatta concept, ie, the non-existence of an Athma, it will be relevant to examine the exact nature and characteristics of the Athma concept. As explained in the Brahmajala Sutta, all the sixty two faiths which prevailed among the contemporary ascetic communities during the Buddha's period, believed in the existence of a permanent Athma within each and every human being. This concept was completely rejected by the Buddha as a blind faith arisen due to their ignorance, Avijja, and in the Brahmajala Sutta, he has compared such ignorant ascetic groups to a shoal of fish caught up in a fisherman's net struggling and unable to escape .

As explained by many Buddhist scholars such as Professors O H de A Wijesekara, K N Jayatilaka, David Kalupahana, etc, the Athma concept has been based on the strong belief in the existence of a permanent Athman operational within each and every human being and which will eventually merge into Brahman.. However, as explained by the eminent scholars, Jainism founded by Mahavira, a senior contemporary of the Buddha, was the only contemporary religious faith, which, while believing in the existence of a permanent Athman in every human being, denied the existence of a Brahman. Jainism advocated that, since the individual Athman gets polluted due to a person's old actions "kamma," it could be cleansed through concerted action "kiriya" ie, the exertion of pressure on the body, namely "attakhilamathanuyoga" in order to clean the Athma which operates within the body. In this context it is relevant to note that, as stated in a number of Suttas such as Mahasaccaka Sutta,,

Bodhirajakumara Sutta, Maha Sihanada Sutta, etc, Buddha too, during his sojourn as an ascetic had practiced similar rigorous penances for sometime, along with the Pancavaggiya Bhikkus . However, when he discontinued such practices upon the eventual realization of their futility, the Pancavaggiya Bhikkus, left him in disgust, and proceeded to the Deer park, Isipatana, where they obviously continued with such rigorous practices. This is clearly reflected , as stated in the Ariyapariyesana Sutta, Bodhirajakumara Sutta etc, in their initially negative responses towards the Buddha during his visit to them, and expressing their doubts on Buddha's achievement of an enlightenment through luxurious living, while it was not achievable during his practices of rigid penances "dukkara kiriya". It is further confirmed in the Buddha's opening advise to them in the Dhammacakkapavattana Sutta to avoid the two extremes ie, the addiction to sensual pleasures

"kama sukhallikanuyoga" and the self mortification "attakhilametanuyoga". Hence it is clearly evident that, at the time the Buddha arrived at their abode the Deer Park at Isipatana to deliver his first sermon, the Pancavaggiya Bhikkus had been continuing with such rigorous practices based on a strong belief in an Athma.

As stated in the Ariyapariyesana Sutta, Bodhirajakumara Sutta etc, it was only after a prolonged effort, Buddha was able to get the Pancavaggiya Bhikkus to finally agree to listen to his first sermon Dhammacakkapavattana Sutta. Thereafter, Buddha had spent a number of days explaining its contents to them in great detail . However , despite such a strong effort by the Buddha, they were unable to comprehend its contents. It is obvious that the Buddha realized that the Pancavaggiya Bhikkus' inability to comprehend his Dhamma was obviously due to their strong belief in an Athma still ingrained deeply in their minds.

Accordingly, Buddha in order to remove this wrong concept of Athma deep rooted in their minds, decided to preach to them his second sermon the Anattalakkhana Sutta with an emphasis on the futility of the belief of an Athma, at the conclusion of which all the Pancavaggiya Bhikkus attained Arahantship.

As reflected in the Anattalakkhanasutta, the Buddha, quite intelligently used the question and answer technique to convince the Pancavaggiya Bhikkus of the non existence of anything called Athma. In delivering his sermon, Buddha opens the discussion with the explanation that out of the five bases of clinging, “pancaupadankkhandas”, the form “rupa” could not be identified as the permanent Athman, because no one is able to keep the form “rupa” immune to disease and decay, and additionally, no one could determine as to the exact nature of the form “rupa” and how it should or should not be.

Thereafter, as explained in the Anattalakkhana Sutta, the Buddha asks the Pancavaggiya Bhikkus, whether, under the above circumstances, the form, “rupa” could be considered permanent or impermanent. Having convinced of the reality, they answered that such a form “rupa” subject to changes is impermanent, Anicca.. The second question the Buddha asked them, was whether anything impermanent could be considered pleasant “sukha” or sorrowful “dukkha”. The answer was that anything impermanent is sorrowful “dukkha”.

The third and the most vital question placed before them by the Buddha was, as to whether anything which is impermanent

“anicca”, subject to constant change “viparinama” and sorrowful “dukkha”, could be considered as my own ie “etam mama”, it is I ie “eso’hamasmi” and, that it is my Athman “eso me atta”. The unanimous answer by the Pancavaggiya Bhikkus was that, in view of the above circumstances, no one could consider the form “rupa” as my own, or it is I or that it is my Athma. Accordingly, the Pancavaggiya Bhikkus for the first time in their lives, were convinced of the fact that the form “rupa” is not Athman.

At this stage, it is most significant to remember that

A
 number of pre-
 Buddhist Upanishads
 contain many instances
 which profess that in addition
 to the form “rupa”, the rest of
 the five Upadanakkhandas ie
 the feelings, “vedana” perceptions
 “sanna” karma formations “
 sankhara” and consciousness
 “vinnana” are in actual
 fact is Athman.

the historical acceptance by the Pancavaggiya Bhikkus, hitherto strong adherents of the Athma concept, of the fact that the form “rupa” is not Athman, is in real fact a direct refutation of the strong Athma concept which prevailed among almost all the contemporary ascetics.

As explained in detail by Professors O H de A Wijesekara, K N Jayatilaka, David Kalupahana etc, the strong belief in the Athma concept though traceable to the sources as early as Rigveda,

it was however during the subsequent Brahmana period and the early pre-Buddhist Upanishads period, the belief in the existence of a permanent Athman functioning within each individual had come to be firmly established. For example, the pre-Buddhist Bruhadaranyaka Upanishad explains that at the very beginning of the universe, there was absolutely nothing or any one else except the Athman. The Chapter 1.4.1. of this Upanishad states, as follows.

“athmaivedam agraasith purushavidhah, so’nuvikshya nanyad athmano’pashyat, so’ham asmi’ti agre vyaharath, tato’ham nama bhavati...”

which means :-

“at the very beginning, there existed only the Athman in the form of a male person (purusha). He looked all round and saw no one else except his own Athman. He at once said “it is I” by saying “so’ham asmi.” In that manner, the name “I”, “aham” came into existence...”

It is quite interesting to note in the Anattalakkhana Sutta, the Buddha after he successfully convinced the Pancavaggiya Bhikkus of the impermanence “anicca”, sorrowfulness “dukkha” and Selflessness “anatta” of the form ie “rupa” he inquires from the Pancavaggiya Bhikkus as follows:-

“kallam nu tam samanupassitum” etam mama, eso’ham asmi, eso me atta ?” Is it justifiable to contemplate that (the rupa) “it is mine”, “it is I” it is my Athma “ ?

Quite obviously, with such a question in his second sermon Anattalakkhana Sutta, Buddha was making a direct refutation of the Athma concept that every form “rupa” is, “it is I”

“so’ham asmi” as reflected in the Bruhadaranyaka Upanishad quoted above.

A number of pre-Buddhist Upanishads contain many instances which profess that in addition to the form “rupa”, the rest of the five Upadanakkhandas ie the feelings, “vedana” perceptions “sanna” “karma formations” “sankhara” and consciousness “vinnana” are in actual fact is Athman. One such instance is the Chandogya Upanishad (Section 8.12.4) which states as follows:-

“when the eye gazes upon space, it is Athman in the eye [who actually sees] the eye itself is merely the instrument of sight, when a man is conscious of smelling something, it is the Athman [that smells] the nose [is only the instrument] of smell, when a person is conscious of saying something, it is the Athman [which speaks] the voice is [only the instrument] of speech, when a person is conscious of thinking, it is the Athman [that thinks] the mind is Athman’s divine eye. (Translation by F. Maxmuller)

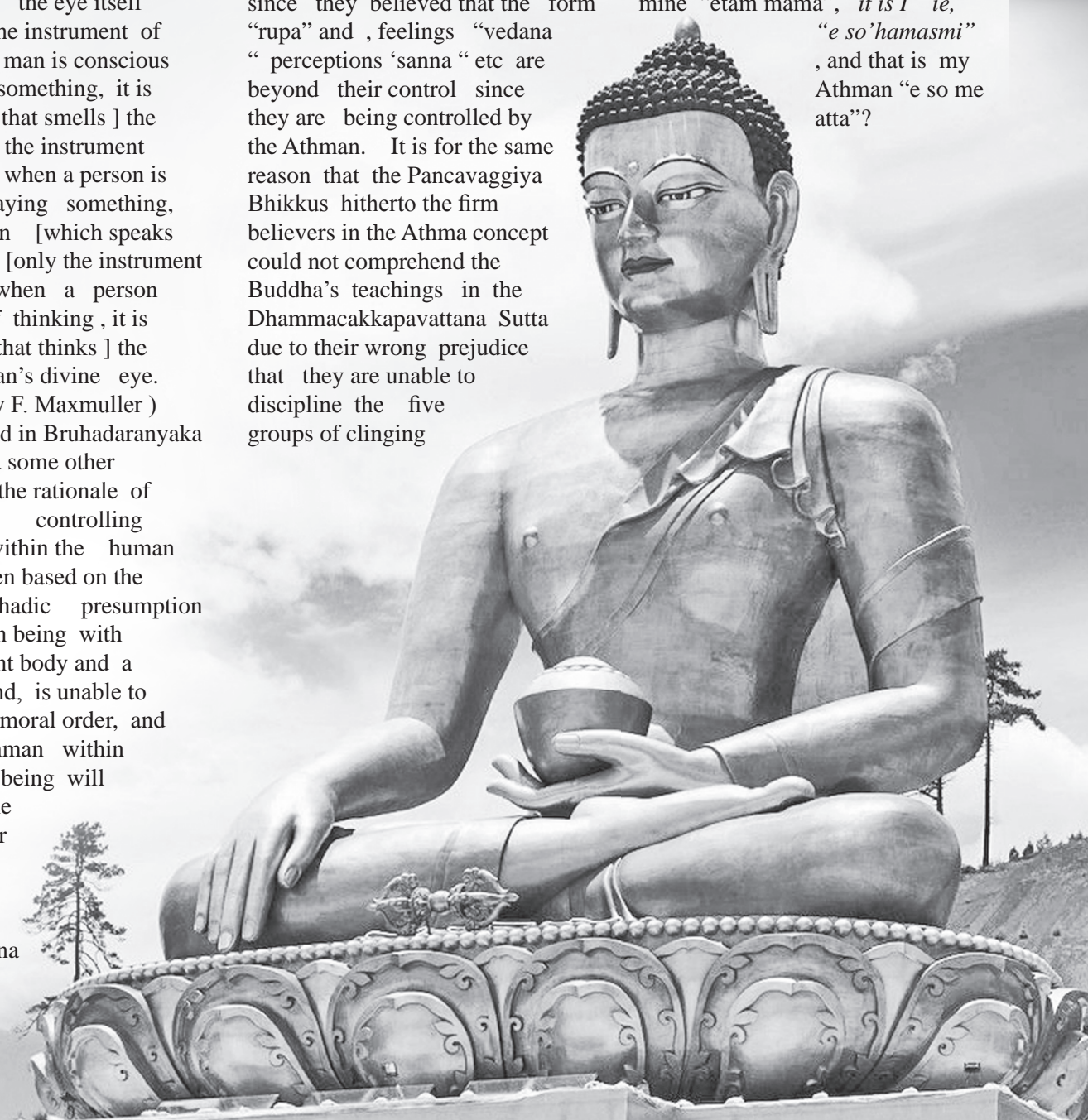
As explained in Bruhadaranyaka Upanishad and some other Upanishadss, the rationale of the Athman controlling the faculties within the human being had been based on the strong Upanishadic presumption that the human being with an impermanent body and a fluctuating mind, is unable to abide by the moral order, and hence the Athman within every human being will function as the inner controller “antaryamin” “controlling each person’s feelings “vedana” and other

associated human faculties.

Accordingly, by the time of the enlightenment of the Buddha, the Athma concept had effectively convinced the people to believe that the form “rupa” in which they appear in this world, and all their physical faculties which cause feelings “vedana” “perceptions” “sanna” etc are in fact controlled by an Athman operating within each person. As pointed out by Professor David Kalupahana, the two ascetics Alarakalama and Udakaramaputta who were also Upanishad believers, practiced only the formless jhanas, ie, Arupa jhanas since they believed that the form “rupa” and , feelings “vedana” “perceptions” ‘sanna” etc are beyond their control since they are being controlled by the Athman. It is for the same reason that the Pancavaggiya Bhikkus hitherto the firm believers in the Athma concept could not comprehend the Buddha’s teachings in the Dhammacakkapavattana Sutta due to their wrong prejudice that they are unable to discipline the five groups of clinging

“pancaupadanakkhanda” since they are in fact being controlled by the Athman operating within each one of them.

As explained In the Anattalakkhanasutta, the Buddha having convinced the Pancavaggiya Bhikkus that the form “rupa” is not Athman, asked them as to whether the other four Upadanakkhandas, namely, feelings “vedana” perceptions “sanna” defilements “sankhara” and consciousness “vinnana” too which are impermanent “anicca” sorrowful “dukkha” and subject to changing “viparinama” could be considered by the Athman as mine “etam mama”, *it is I ie, “e so’hamasmi”*, and that is my Athman “e so me atta”?

The Pancavaggiya Bhikkus admitted that those upadanakkhandas too could not be called Athman.

As explained in the Anattalakkhanasutta, the Pancavaggiya Bhikkus ultimately realized that all the five “Pancaupadakkhandas” operating within them are subject to the three characteristics of existence, ie impermanence “anicca”, sorrowful “dukkha” and non-self “anatta” and that they could be effectively disciplined only by themselves through the meditational process as advised by the Buddha, Upon the realization of this ultimate truth, the Pancavaggiya Bhikkus attained the supreme bliss of Arahantship.

As evident from the above discussion, the Athma concept makes one believe that he/she is entirely at the mercy and the control of a mythical Athman, who is believed to be controlling his feelings “vedana” perceptions “sanna” etc. Thus, it renders a person to feel absolutely helpless, being unable to control his/her faculties, and eventually become totally dependant on an unseen force called

Athman

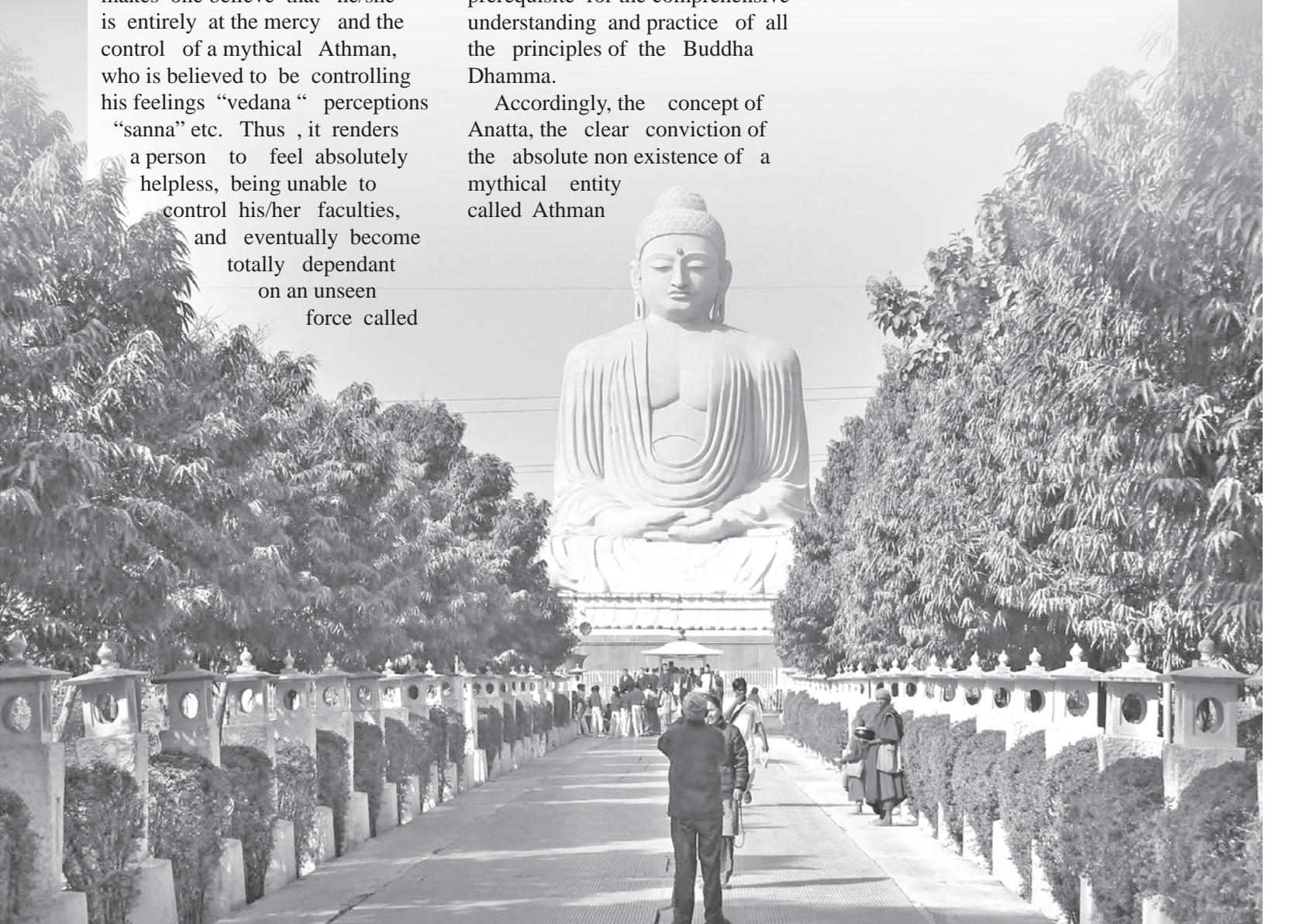
Buddha Dhamma in complete contrast, clearly advocates the Anatta concept and assures one’s own ability to control his/her faculties, paving the way to discipline the body and the mind, with the objective to develop perfect equanimity Upekkha, leading towards the accomplishment of higher goals of achievement.

As clearly evident from a large number of Suttas in the Suttapitaka, Buddha while explaining the Dhamma particularly to the audiences who believed in the Athma concept, had used every possible means and methods to initially dispel their wrong belief on the existence of a mythical Athma, since such a conviction was an essential prerequisite for the comprehensive understanding and practice of all the principles of the Buddha Dhamma.

Accordingly, the concept of Anatta, the clear conviction of the absolute non existence of a mythical entity called Athman

operational within every human being, functioning as the inner controller of his/her faculties. Anatta concept on the other hand, creates and establishes fullest confidence in the devotees of their capacity to control his/her faculties facilitating the compliance with the meditational process, specified by the Buddha, namely the Noble Eightfold Path, ensuring the eventual achievement of Arahantship, leading to the termination of the eternal cycle of existence, Sansara.

Sabbe satta bhavantu sukhitatta-
May all beings be blessed with happiness.

**Ven. Agalawatte Gnanawimala
Thera**

The Dhamma proclaimed by the great teacher known in history as the Buddha in India in the 6th century B.C.E. is a unique and profound philosophical system. It is not easily comprehensible by the ordinary folk. This is clearly expressed in Buddha's own description of his teaching thus "My Dhamma is meant for individuals endowed with wisdom and not for those bereft of it." This doctrine is beyond the powers of comprehension of those obscured by the consequences of self-committed immoral deeds, (Kammavarana) and of those clouded by the effects of defilements(Klesawarana).

Texts record that Buddha, on attaining enlightenment, entertained doubts as to whether the general populace, being imbued with addiction to gratifying their senses as they were, would be receptive to listen to a doctrine that cautions beings against such tendencies and practices and promotes abstinence and austerity. However, as the simile goes, he discerned in the society, the existence of individuals with varying levels of development of personality and perceptiveness symbolised by lotus blossoms in a pond firstly some remaining submerged and embedded in the mire representing individuals with minimal personality and intelligence, some of the surface level of water representing individuals with average level of personality and intelligence and some rising well above the surface in full bloom wafting a fragrant smell representing those with superior personality and mature perceptiveness and intelligence receptive to new thinking. This simile symbolises

Buddha's Styles of Preaching Dhamma

the diversity of the levels of human intellectual capacity in society. Accordingly being fully aware of this character of human kind in their comprehensive capacity, Buddha adopted a variety of methodologies in preaching the Dhamma to suit the capacity of each individual in comprehending abstruse concepts. They are as follows:

1) One Pointed Affirmation Method (Ekansa Vyakaraniya)

This is the method of directly responding to a query. For example, if any individual were to question the Buddha whether life in this world system is

fraught with suffering he would give a direct and brief answer in the affirmative.

2) Catechetical Method (Patipuchcha Vyakaraniya)

This is the method of elucidating a concept by first raising a preliminary counter-question. For example, if any individual were to raise a general question whether a Kamma would expose an individual to misery, Buddha would counter-question as to what type of Kamma he meant. If the questioner says Immoral (Akusala) Kamma he

would reply stating that Akusala Kamma would definitely expose the agent to misery.

3) Analytical Method (Vibhajja Vyakaraniya)

This is the method comprising firstly, analysing the problem into segments and thereafter answering each segment separately. As an illustration if any person were to question the Buddha who a “being” is Buddha would answer stating that a being is a combination of Aggregates comprising from (Rupa), Sensation (Sanna), Feeling (Vedhana), Formations (Sankhara) and

Consciousness (Vinnana). Exclusion (Setting Aside) Method (Thapaniya)

This method is that of exclusion from comment the subjects being irrelevant to Buddha’s main objective. They comprise those questions which Buddha refrained from responding to. One such instance was when Bhikkhu Malunkyaputta approached the Buddha and raised ten questions such as origin of the universe and termination of the universe. Buddha declined to answer all the ten questions. The Bhikkhu threatened to disrobe if Buddha declined to answer them. But the

Buddha affirmed that he would not answer them even if he disrobed. Buddha remained silent because replies to those questions would not in any way strengthen the Thera in his quest for Nibbana. Buddha restricted all his expositions to matters that would positively aid in listeners’ path to spiritual progress. Buddha revealed reserved topics when they pertained to an exposition, which was of positive benefit to listeners. He provide an explanation regarding the origin of the universe when such exposition served to explode the myth regarding the caste system of India. Which was a social menace at the time.

Buddhist literature has references to other styles of exposition of Dhamma adopted by the Buddha. They are,

- 1) On one’s own initiative (Attajjhasa) - Examples: Ratana Sutta, Karaniya Metta Sutta.
- 2) At the invitation of another (Parajjhasa) - Examples: Sigalovada Sutta.
- 3) Instantaneous problem (Athupattika) - Example: Vasala Sutta.
- 4) Responding to a question (Pucchavasika) - Examples: Mangala, Parabhava Sutta.

A favourite style of expanding the Dhamma employed by the Buddha was the use of similes and metaphors. By this method Buddha succeeded in reducing an inscrutable complex concept to simplistic terms. In selecting illustrative similes, Buddha drew them profusely from the environment: Example abound in Dhammapada. In illustrating the effect of Kamma, Buddha had used the simile of the shadow following the object and the cart wheels trailing the legs of the draught animals.

There are many accounts in Pali texts illustrating situations when Buddha alleviated the suffering of individuals who came to his presence with tales of woe by resort to stratagems, which had the desired effect. The episodes of Patacara and Kisa Gotami, Culla Panthaka, Angulimala are classic examples of relieving distress by resort to such stratagems which astounded the on lookers.

When a disciple approaches the Buddha for some admonition it is customary for Buddha not to resort to the requisite exposition immediately but to prepare the ground and mental disposition by a preliminary introduction on simple morals such as charity, (Dana Katha) morals (Sila Katha), heavens (Sagga Katha) effects of addiction to lust (Kamanam adhinavam).

The profound success of Buddha's expositions of Dhamma are borne out by the exultations uttered by the listeners on the conclusion of the deliveries in words: "It is wonderful Oh Lord Gotama, truly wonderful even as a vessel turned upside down is upturned, you exposed a truth that lay concealed., Like showing the way to one who had lost his bearings. Like lighting a lamp to those immersed in darkness so that they may see the path."

All the listeners pledge to seek refuge in the Buddha, Dhamma and Sangha and become lay disciples of the Buddha (Upasaka). All these situations illustrate how successful Buddha was as an expounder of the Dhamma without a parallel.

(A translation of a Sinhala article that appeared in Divaina Newspaper of 19 Feb. 2019)

Hymns in praise of the lion among men

With scarlet feet that are strong and flat
Adorned by a mark of a wheel on the sole
Pacing gracefully with radiance calm
He is your Father-Lion among Men

Sakya prince noble, dainty and calm
With elegant body with marks auspicious
Devoted to the world-hero among men
He is your Father-Lion among Men

With face radiant like the shining moon
Lord among humans-loved by gods and men
With the dignified walk of a lordly elephant
He is your Father-Lion among Men

Of warrior caste and noble by descent
With feet venerated by gods and men
With mind disciplined and concentrated
He is your Father-Lion among Men

With long shapely well fixed nose
Eyes blue hued like those of a calf
Eye brows resembling rainbows bright
He is your Father-Lion among Men

With rotund neck shapely and slim
And jaws and body like those of a lion
And skin of supreme golden hue
He is your Father-Lion among a Men

With deep resounding melodious voice
And tongue as red as vermillion bright
Twenty by twenty teeth on the jaws
He is your father-lion among amen

With hair as dark as collirium hue
And brow resembling a plate of gold
The spiral hair on forehead like a star
He is your father-lion among men

Like the moon floating on the Milky Way
Girdled by clusters of stars that shine
Leading saint among the Band of Disciples
He is your Father-Lion among Men

P. Wattegama

(Metrical Presentation Of Narasiha Gatha)

Buddha Dhamma and its Curative Power

**Ven. Karagoda Uyangoda Maitri
Murthi Maha Nayaka Thero**

Lord Buddha clearly comprehended the mental illnesses that are caused by the action of defilements and prescribed appropriated remedies for curing them. Buddha on one occasion introduced himself to Brahmin Sela Thus: “Brahmin, I am the Buddha - a surgeon nonpareil.” The surgery that the Buddha performed on the devotees was to remove the prickles that were implanted in their consciousness such as greed or lust. In another context, the Buddha declared “Bhikkhus, there is no medicine that surpasses in curative effect the

medicine of Dhamma.” Buddha had further introduced himself as the physician that treats the ailments of “Birth(Jati or Bhava), Decay(Jara), Death(Marana), Sorrow(Soka), Lamentation(Parideva), Misery(Dukkha) and Melancholy(Domanassa).

He had further explained “Bhikkhus, ailments are two fold - physical and mental. Things being so there are individuals who remain un-afflicted by physical illness for one year, two years, three, five, ten, twenty, fifty or even one hundred years. But it is impossible to find any individual other than an arahant, who had survived even a moment free from a mental illness” (Roga Sutta' Anguttara Nikaya).

There has never been a physician born into this human

world equal in ability to a Buddha in the treatment of mental illnesses. Buddha diagnosed correctly the illnesses that originate in the human mind and prescribed the correct medicine to combat them. Scholars have conducted innumerable researches into Buddha Dhamma. But the attempts made by them to employ the most outstanding styles of life in a practical method with the objective of enhancing the prosperity of human life are pathetically minimal. It is timely that we direct our attention to identifying the support we can secure from Buddhism to relieve the tension that is afflicting the mankind day by day. Buddhism provides a comprehensive psychic - treatment process that enables mankind to lead a more satisfying lifestyle.

While Buddhism provides many curative devices to treat the illness - afflicted human mind it also prescribes preventive devices to enable human beings to safeguard themselves against possible mental afflictions. The very mention of mental illness generates in our imagination concepts such as insanity and lunacy.

When considered in the context of psychological investigation even a slight aberration in the daily behavioural patterns have been subsumed under the category of mental illness. By mental aberration is meant any psychological problem, any deviant behavioural pattern, or any such affliction affecting one's personality. Buddhism assumes that all human beings are inherently victims of some mental deficiency. (Sabbe Pattujjana ummattaka). In consequence of an eternal quest after satisfaction of desires . He is destined to face an immensity if agonies. A common cause of most mental ailments are intense emotions. These emotions subject individuals to a state of stress.

According to Buddha Dhamma, the emotions that agitate the human mind are intense greed, anger, revulsion, indignation, vengeance, jealousy, ingratitude, inflexibility, suspicion, niggardliness, excitement, deceit, craftiness, conceit and intoxication. According to modern Western Psychiatry mental illnesses are two-fold - Neurosia and Psychosia. Those subject to Neurosia exhibit minor abnormalities of behaviour.

They could be a variety of tendencies such as phobias occurring at the sight of certain animals, excessive perspiration, nervousness to face a problem,

trepidation, when facing challenge, timidity, xenophobia, repentance, hesitancy in action, mental stress, despondency resulting from excitement, restlessness, irrational tendency to laugh or cry, and similar mental aberrations.

Psychologists of the freudian school have identified many mental ailments. One such disposition is the extreme and excessive attachment to a personage such as a singer or actor.

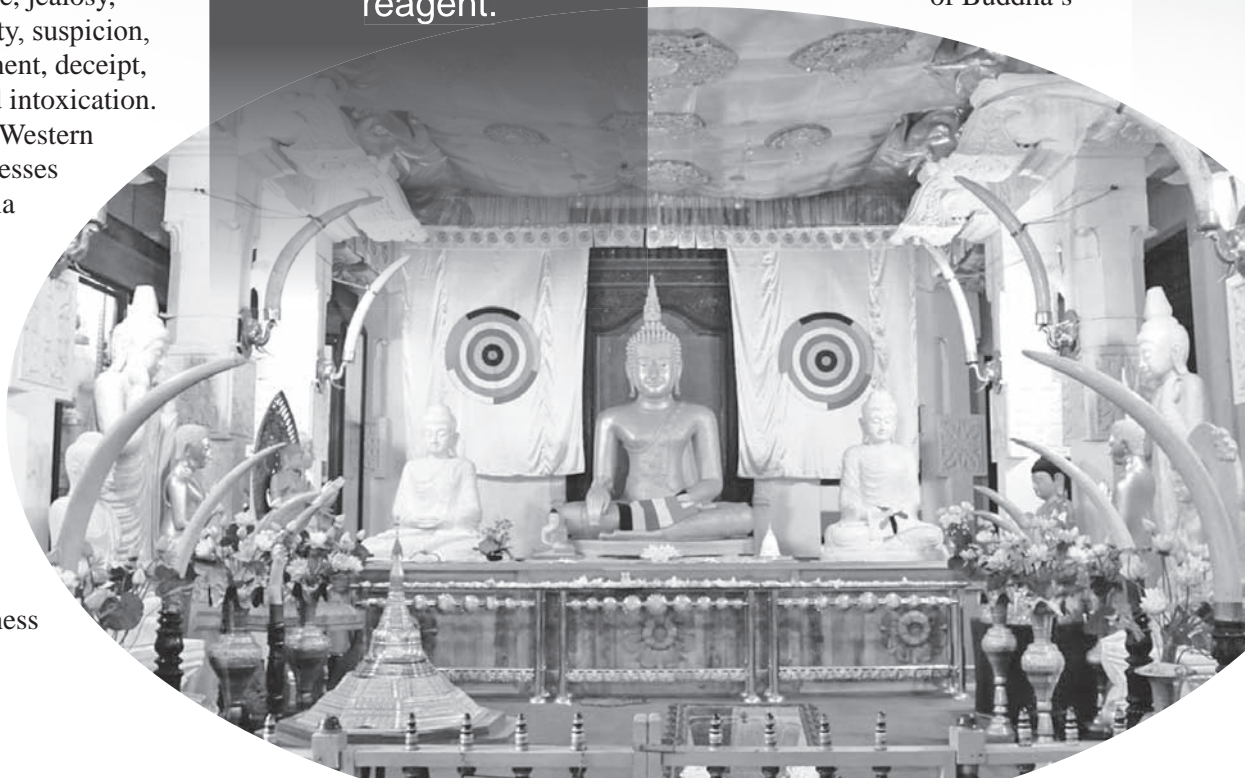
Psychosis is a virulent ailment afflicting human beings. What is designated in ordinary palance

Buddhism indicates how one can redeem himself from the tendency to such ailments by correct understanding of situations. According to Buddhist thinking if any mental illness occurs there should be a cause for such illness, a means of curing such illness, and a curative reagent.

as madness or insanity is this phenomenon of psychosis. This totally debilitates the individual's personality. He becomes deprived of clear vision to discern the true nature of a situation. He behaves in a state of confusion. For instance, he would imagine himself to be a Supreme Personage such as Prime Minister. He would assume and conclude that the whole world has erred and he alone is correct.

Many mental ailments originate from inauspicious mental reflections distancing oneself from reality.

Buddhism indicates how one can redeem himself from the tendency to such ailments by correct understanding of situations. According to Buddhist thinking if any mental illness occurs there should be a cause for such illness, a means of curing such illness, and a curative reagent. If these are understood in time and applied, a cure could be discovered. Buddhism also has demonstrated how excessive addiction to the enjoyment of sensual pleasures has resulted in physical and mental illness. Fundamental Buddhism provides a minute and deep analysis of the human mind. Abbidhamma which is the metaphysical segments of Buddha's

teaching is a Compendium of Mental analysis. Buddhism which perceives society with an insight not yet employed by modern sociologists is one which encompasses the entire humanity. Buddhism has solutions to all material and worldly social conflicts such as wars, crimes and political revolutions.

Buddhism which keeps foremost its attention on discipline(sila), concentration(samadhi) and wisdom(panna) in its evolution of society prescribes cures for root causes and not for outwardly manifestations. When anger arises, hatred, indignation, aggressiveness follows accompanied by inclination to destroy life. Buddhism admonishes that when any malicious thoughts tend to arise, one should generate thoughts of loving kindness and thwart such tendency. The most important activity is to identify the root causes and eliminate them from one's consciousness. Buddhism teaches that by cultivating reflection on the Buddha (Buddhanussathi) thoughtfulness on breathing (Anapanagati), Mindfulness on the functioning of the body (kayagatasati) one can realise perfect peace of mind.

In this exercise mindfulness(Sati) and Clarity of Consciousness (Sampajanna) are important factors. This rule implies that one should act only after due reflection and thoughtfulness. The life stories of Theras Pilindavacca and Akalaravi demonstrate that an individual's tendencies and proclivities of the present life are heavily influenced by his experiences in the past births. Buddhism which emphasises the need to understand the individual differences to apply the appropriate device to correct any aberrations of an individual prescribes a variety of techniques and methods. Catechetical method and discussion method have been employed in situations such as interlocations women in distress such as Kisa Gotami and Patacara. Individual inclinations have been utilized in corrective techniques applied in weaning individuals such as Nanda Thera and Catta Manavaka. Rahulovada Sutta reflects a technique normally employed by a modern Educational Psychologist or Psychiatrist.

According to Buddhist Moral Law, the degree of purity of an individual's behaviour is determined by the level of chastity of his behaviour.

Tendency towards the Ten Immoral Acts would determine the level of his chastity.

Buddhism indicates five helpful practices (Sappaya) that would promote the development of a balanced personality. They are as follows -

1. Taking appropriate food and nutrients (Ahara Sappaya)
2. Residing in proper living quarters (Vihara Sappaya)
3. Selecting the correct climate for living (Utu Sappaya)
4. Associating appropriate individuals (Puggala Sappaya)
5. Cultivating correct thoughts (Ajjhasa Sappaya)

In order to develop a healthy mentality living in a salubrious environment is a contributory factor. Buddhist principles of contented life prescribe four foundations of happiness. They are

- 1) Happiness of Material Possessions (Atthi Sukha)
- 2) Happiness of enjoyment of acquired assets (Bhoga Sukha)
- 3) Happiness of freedom from debt (Anana Sukha)
- 4) Happiness of moral conduct (Anavajja Sukha)

For achieving these forms of happiness one should live in a congenial environment. Only such environment will ensure mental peace. The path to freedom from Mental afflictions prescribed by the Buddha is the Noble Eightfold Path.

Translation of a Sinhala article that appeared in Budusarana Weekly Magazine of 19th Feb. 2019.

Buddhism precludes repentance for sins

Gunatilaka Metiyangane

“To err is human - to forgive is divine” is a celebrated maxim. This maxim embodies a profound actuality. That is the failure of many individuals to disjoin the miscreant from the misdemeanour. These individuals are prone to devastate the miscreant ignoring the misdemeanour.

The individual who has not attained a higher stage of spirituality such as Sotapanna is an ordinary worldling (Putujjana). An ordinary worldling is proclivity is stronger towards vice than virtue. The influence that any religion he follows exercises on him is to redeem him from vice and stimulate him towards virtue. The foremost thrust of any religion, be it Buddhism, Christianity, Islam or Hinduism is to establish the human

being in virtue in conformity with its own vision. Every society has its own system of laws with its system of penalties for any infringement of them.

It is the tendency of some individuals who commit wrongs to repent over such lapses. Such experience could persist as a permanent hangover throughout their lives. There is a belief in traditional societies that an open confession of one's guilt, even to an inanimate rock, would provide some consolation.

Religions such as Christianity have their own penitential procedures for the grant of pardons for sins of their adherents. Vinaya Code for Bhikkhus has included a Vinaya rule prescribing a procedure designated as Uposatha Ceremony enjoining fully ordained Bhikkhus to assemble once a month within the precincts of an enclosure bounded by stone pillars where they make confessions regarding their lapses

violative of vinaya rules before senior preceptors.

The lapses are classified as Parajika, Pacitliya, Sekchiya, etc. according to the gravity of the violations. This is a means of redeeming their conscience by making these confessions.

However, Buddha had expounded another methodology superseding all these provisions which is more fruitful and result-oriented whereby after suppressing the sinful act and controlling the power of retribution by invoking the influence of the corresponding act of merit. This methodology is summarised in the Sankhadana Sutta of Samyutta Nikaya by defining the functioning of the five faculties, Eye, Ear, Nose, Tongue and Body. The background episode which prompted the delivery of this Sutta is also replete with a number of hypotheses enlivening the critical insight of the disciples by a transposition of cause and effect.

During the days of the Buddha there lived a Mendicant by the name of Janaka. He was a follower of Niganta Natha Putta. At this time Buddha was sojourning at Kalandaka Mango Grove in the vicinity of the city of Nalanda. Mendicant Janaka who paid a visit to the Buddha saluted the Buddha and seated himself on a side. Thereafter the Buddha addressed him thus. "Mendicant, what is the basic doctrine promulgated by your teacher?"

"Your Reverence, He has proclaimed thus. If one indulges in destruction of life he will certainly end up in Hell - Likewise if he indulges in theft, sexual misconduct, mendacity and consumption of liquor, he is destined to be born in Hell. Furthermore, intensity of one's actions also determines one's destiny."

"Exposing the irrationality of Niganta Nathaputta's Philosophy Buddha described how an individual who commits a wrongful act of serious or light culpability could thereafter practice the four foundations of noble living and diminish its punitive effect.

That is not a form of forgiveness for sins similar to the decree of absolution granted by other, particularly, Theistic religions, that is an intelligent understanding of the nature of the wrongful act, the degree of its culpability, whether serious or trivial and the nature of retribution according to the effect of Kamma that is due and making a firm determination to live in conformity with Dhamma.

The first step of this programme is practice of living kindness (Metta). Spreading such feeling to

all living beings, as the practical limb of this spiritual exercise - the Metta Meditation. The Sankadhana Sutta quoted above as the guiding principle of this exercise presents as a practical model, a blower of a conch-shells who radiates the sound of his blowing of the conch-shell with equal force to all directions, implying that the individual who radiates feelings of metta should envelop all four directions equally. He should also be adept in this exercise. Metta is basically friendliness, the antithesis of enmity, antagonism, vengeance, malice and all related mental tendencies.

Buddha presents a simile to elucidate this reasoning. If any vessel gets soiled by some dirt the liquid that should be used to cleanse should be pure water. In like manner, malice should be overcome by loving kindness parsimony by generosity, mendacity by truthfulness and anger by patience.

The second noble life-style is compassion (Karuna). Compassion is the display of kindness and solicitude to a person in distress and taking whatever more positive action to redeem him from such distress.

The third limb of the Quartet is sympathetic joy (Mudita). This virtue is represented by feelings of genuine happiness in the prosperity and happiness of others. For developing this virtue, one should suppress all sentiments of jealousy and rivalry. Then the sentiments of compassion also arises.

The fourth virtue is equanimity (Upekkha) balance of mind.

For developing this virtue one should abandon feelings of self-aggrandisement, conceit and inclination for selfish mentality. According to a simile used by the Buddha one should be unassuming possessing a quality similar to the smooth under surface of a rug. One should be impartial and have patience to listen to others.

One supreme example that demonstrates how the effects of a series of sinful acts could be annihilated by subsequent meritorious deeds is found in the episode of Angulimala. Angulimala became an unrepenting murderer due to his excessive and misconceived dedication to fulfil a debt of gratitude to his teacher. What circumstances saved him from retribution for the sins of murdering nearly one thousand human beings and terrorising a whole population. Despite all his evil acts he led an immaculately pure life as a Bhikkhu, after ordination and eventually became an Arahat in the very life before the Kamma he had accumulated give effect by the generation of a re-linking consciousness, thereby termination his sojourn in samsara.

Hence all human beings who are governed by feeling of repentance and remorse over their misdeeds, knowingly or otherwise should abandon such futile acts which bring no positive benefits by cultivating the Four Sublime Abodes with styles of noble living.

(Translation of an article that appeared in the Budu Maga Journal of December 2018).

~
Gamini R. De Silva
~

Fulfilment of Perfections (Parami)

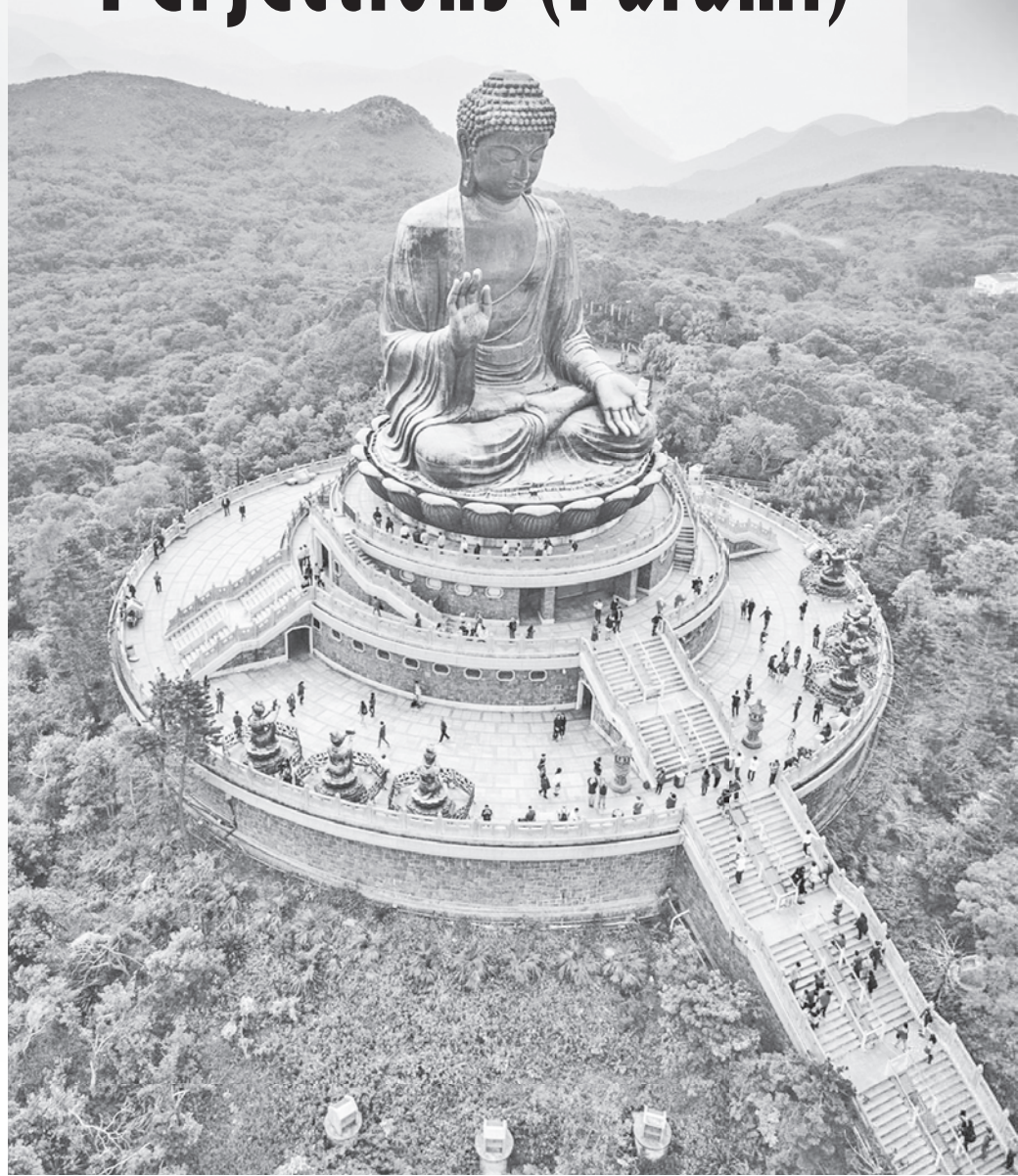
By the time he was ascetic Sumeda he had accumulated sufficient merit to attain nirvana. The tranquil sage of the sakyas who in this birth (gati) was Sumeda out of compassion for the long suffering gods and men in samsara magnanimously decided to attain Buddhahood. To achieve this enormously challenging search for the truth he took his first vows (NiyathaVivarana) at the feet of Buddha Deepankara. Now he had to complete his ten paramis sub perfections (uppa) and supplementary (paramatta)-Perfection as it is a pre-requisite for attaining enlightenment.

The Perfections (Parami) are Dana (Charity), Sila (morality and Virtue), Nikkhama (Selflessness and self-sacrifice), Panna (Wisdom and the talent and ability to train and teach others), Viriya (vigour and energy), Kanti (patience and ability to tolerate and accommodate the misdeeds of others), Sacca (Truthfulness), Adithāna (firm and resolute determination), Metta (universal love, pity and compassion), Upekkha (humble, equanimous, unruffled and serene)

Out of the perfection to be achieved perhaps Dana comes foremost. Primarily it is considered first because it is a counter to craving which is one of the powerful reasons for our being in Sansara.

To showcase this virtue the Vessantara Jatakaya is excellent. Our Gotama Budisatva in his penultimate life as a human was born in the kingdom of Sivas as Prince Vessantara. This narrative was made by the Samma Sambuddha when he was at Nigrodharamaya.

The prince married a pretty

princess maddi(Manthri) . They had a son Jali(Jaliya) and a daughter Kanhajinā (krishnajina). His fame as a philanthropist spread far and wide. He donated Paccaya the lucky elephant who had brought good fortune to his kingdom to Kalinga where the people were suffering due to a severe drought. Again he gifted the horses who were drawing the Chariot in which he and his family

were travelling to Vangagiriya.

Moving on we reach the most melancholy episode in the Vessantara's feats when he obliged to the request of the miserable wrenched old brahmin Jujaka for his two children. They were to be used as servants.

The gift of Siblings vibrated the heavens and earth. The king of gods Sakka feared that Vessantara will

respond similarly if a request was made for Maddi, his wife. Therefore disguised as a Brahmin he called upon Vessantara and received his wife. Just then Sakka revealed himself praised Vessantara, returned his wife and granted him some boons.

Narrations in the Brahmadata (323) and Kanha (440) Jātakas significantly reveal that even when our Mahabosatano was well positioned to ask for offerings he refrained from doing so or elected to request for things pertaining to the needs the life style of a hermit.

The Bodhisatva strongly and skillfully strived to achieve his perfection. The episode illustrated by the Vyāohri Jātaka when he did not hesitate to let go his life for the benefit of others is a glorious example of a noble life.

The next perfection is Sila or Virtue which can be sub-divided into obligations (carrita) and refraining from evil (virati). The Sankhapala Jathakaya illustrates how in one birth Gotama Mahabodastanao was born in the world of the Nagas as their king. His name was Sankhapala. On

certain days he came to the human world. On such a day some hunters were wondering in search of prey they spotted this giant cobra. When the hunters attacked him he gladly surrendered as he was already disgusted with life. Sankhapala was tied up and carried away by the hunters. However due to his virtues a wealthy person rescued him.

Renunciation or Nekkhamma is letting go the worldly life and taking to ascetism. The Mahabosatano put this concept into practice as depicted in the Makhadeve Jataka. In that Bhava he was king Nakhadeva an upright and just king, who had the wisdom to see the futility and voidness of pleasures. He informed his hairdresser to let him know when the first grey hair appeared on his head. When he was so informed he abdicated prematurely and took to the life of a hermit.

Wisdom or Panna is an enormous hurdle even for a Bodhisatva to surmount. It is about understanding the real nature of worldly life which is characterized by Impermanence (Anicca) Suffering and disharmony (Dukkha) and Anatta (no self).

One of the finest illustrations of how our Mahabosatano developed and engraved this endeavor of fulfilling the parami of wisdom (parna) is illustrated in the epic Umagga Jatakaya. As Maha Sadha Pandit he was the chief advisor to king Wedeha. His wise and far-sighted advise helped the king to emerge victorious in facing and encountering many wicked plots, ploys and conspiracies.

The Sattubhatta (or Senaka) jatakaya narrates an episode of how our Bodhisatva by his great wisdom solved an issue which was worrying an aged Brahmin. His death in the coming days was predicted by a tree deity. Deeply effected he walked along weeping and wailing. Our Bodhisatva in this birth was in the preaching hall gifted by the king Jannka. His name was Senaka and because of his wisdom he received the preaching hall to enable him to advise the king and his people. Senaka ascertained the reason why the old man was grieving and called him into the hall and in the presence of the assembly asked the old man to leave the sack he was carrying on the ground,

open it up and beat it with a rod. Out came a cobra as predicted by Senaka .

Undoubtably energy (Viriya) which is strenuous perseverance and strength of character to overcome defilements and impurity (Akkusala) to attain and sustain merit and purity (kusal) is critical to reach liberation.

Our Mahabosathano surmounted obstacles and was never satisfied until his objective was achieved.

In one existence (bhava) our Bodhisatva was born as a squirrel. In time she gave birth to some young ones. During a storm their nest which was built over looking the sea collapsed. The young ones fell in to the sea. The energetic mother squirrel using her tail tried to empty the sea by reducing it drop by drop. Sakka, the kind king of the gods observed this fruitless effort and rescued the young once for their mother. This episode is narrated in the Kalandako Jataka..

Another clear-cut illustration of the energy of Mahabosathano is portrayed in the Maha Janaka Suttu. Lost at sea he swam for a week until help arrived.

Khanti parami is the practice of the virtue of patience. It includes the ability to endure hardship, provocation, pain, suffering even if it's imposed upon a person by others.

The Khantivati Jataka depicts a scenario when our Bosathano took to a life of an ascetic. He was popularly known as 'Khantivedi Hermit'. Having meditated in the Himalayas he came to Benaris, his native place in quest of salt and food. Having met the commander-in-chief by chance he got approval to stay in the royal park. During his stay there a dreadful occurrence took place. Kalaba, the king who was intoxicated came along accompanied by an entourage. They included Female entertainers and a harem girl. Whilst enjoying the song and dance the king fell

The next perfection is Sila or Virtue which can be sub-divided into obligations (carrita) and refraining from evil (virati). The Sankhapala Jathakaya illustrates how in one birth Gotama Mahabodastanao was born in the world of the Nagas as their king. His name was Sankhupala.

asleep on the lap of the harem girl. At the sight of this escapade the entertainers escaped and went sight seeing in the park. There they found the Bodhisatva under the shade of a tree. Gathered around him they sought his advise. The Bodhisatva sermonized on Patience (Khanti). The awakened king ascertained as to where his entertainers were. The harem girl furnished the information. The king was enraged. Armed with his sword the anguished king reached the spot. He rudely asked the ascetic what advise he was rendering. The ascetic replied "Patience oh! Your royal highness". The king reacted ferociously. Unmercifully he ordered the executioner to step by step annihilate the helpless hermit. In a pool of his own blood the mutilated Mahabosathano blessed the king.

He attributed his suffering partly to his own bad past kamma. Moments later the commander-in-chief arrived and treated his wounds and comforted him. As the cruel king departed the earth burst open engulfing and devouring him. In this Jataka Devadatta was king Kalaba, the commander-in-chief was Ven Sariputta and the hermit was the Thathagatha Samma-

Sambuddha.

In the Kakacupama sutta the Enlightened Buddha has preached that practise of patience and understanding is vitally important.

A cardinal characteristic of a Mahabosathano is truthfulness. The pali word is Sacca. It is practised as one of the indispensable virtues of a Budhisathva, who preachers what he practises and practises what he preachers. This profound feature is well focused in the Haritha Jataka.

Generally the Bosath remains silent if the truth as revealed by him will cause damage, loss, harm or hurt others. On the other hand if as stated in the Kukkuravataka Sutta when Punna and Seiya persisted and as it was relevant for their liberation he replied.

As narrated in the Mahasutasoma Jataka when our Bosathano was king Sutasoma he was prepared to sacrifice his life and keep to his word.

Later as yogi Siddhartha Gautama when was searching for the truth he promised king Bimbisara that when he found emancipation he will visit the king. He did so and preached the Dhamma to the king.

Firm resolute determination (addittānaparāmi) is the fixing of intention as solid as a rock. For a Bodhisatva it was the unique and remarkable iron will power that will enable him to fulfil the perfections.

The great renunciation is a paradigm which show-cases the Herculean saga of determination by a royal prince. As a super-human he let go all regal luxuries and comforts, self-mortified himself, resisted all temptations and obstructions by Mara the evil one, and by himself single handed attained the supreme goal.

Remarkable determination contributed tremendously to accomplish the crowning glory of enlightenment.

Previously in one birth (bhava) our Bosathano was born as a prince,

named Temiya. He was the only son. His father king Kasiraja obviously took special care of him. On an occasion the prince heard his father pronouncing judgement and dealing with offenders. Fearing the evil consequences of such actions Temiya pretended to be disabled and impaired. For a long time the king tried in vain to cure him. Finally the frustrated king orders Temiyo to be buried. At the burial Temiya divulged the truth. Later the royal parents agreed to Temiya's objective to be a hermit.

The perfection – Metta which means kindness and compassion is one of the illimitable

(Brahmaviharas). At the inception it is metta that motivates a Bosatano to let go his own liberation in favor of others.

The Culla-Dhammapada Jataka reveals how our Bodisathva still an infant extended metta to his father king Mahapatapa. The king who was displeased with the queen ordered the infant son to be put to death. He also reached out with metta to his executioner.

The Buddha has described how by the power of metta he had lived unhurt with ferocious wild beasts such as tigers in the wilderness.

The tenth perfection is equanimity (Upekkha). It means

being humble, calm, quiet, unruffled and serene in taking head-on worldly vicissitudes. When a Bodisatva preaches upekkha he has to measure up to the above mentioned quantities and also be a “ fair judge as and when such situations arise”.

In one birth (bhava) our Bodhisatva was a hermit by the name Loma Hansa. He was adhering and observing the perfection of equanimity (Upekkha). This narration is from the Lomahansa Jatakaya. To experience such a life he lived nude alone in the forest. On an occasion he was treading a path he was confronted by some young lads. They jeered, jested and threw stones at him. The Bodhisatva did not react to this mischief. Some adults who witnessed this incident was impressed by his response. They offered alms to him. Our Bosathano viewed both parties in the same manner, in accordance with the perfection-equanimity.

Before concluding this presentation I humbly pay tribute to the contribution by that great lady Yasodara. The Buddha himself recognized the magnificent support rendered to him during the long and laborious struggle to achieve the perfections. He went up to her to enable her to pay respect to the Thathagatha. This honour was bestowed to her when the Buddha visited king Suddhodana after enlightenment. A glowing illustration of her devotion and dedication is narrated in the Candakinnara Jataka. When the Bhikkuni order was established. Yasodara joined the order and was named elder Bhaddakaccānā Bhikkuni.

Panchasika Visits the Buddha

[A retold story narrated under the shady influence of inspiration at pieces of composition, Appeared in the Buddhist literature, Sakka panna Suththra and Maha Govinda Suththra in Deega Nikaya. Please Treat this as a factoid.]

Illuminating the entire vicinity and the cave where the Buddha was sojourning at the time Panchasika the great Gandharwa from the realm of Thawthisa visited the Buddha and venerating with great respect at the feet of the Holy One sat on the seat pointed out by the Buddha Addressing the Thathagatha, Panchasika began to converse;

“Yea I my lord, the Blessed One the Holy One
I am the preceptor of Sakka, the king of gods
To him I play my veena, Beluwapandu.
It is this which amuses the assembly of gods

Now I have come here to worship thee,
In this cave, the Buddha is sojourning
So I greatly pay my homage to thee”
The Buddha Calmly and slowly blooms his lily-lips
“For your long journey and admiring tribute
The blessing of the Buddha (mine) is due”

“I am such obliged” my lord “Panchasika uttered
Your honor the Holy One
May I play my Veena, Beluwapandu
Respecting.. adoring arid worshipping the Worthy one”

“Indeed celestial preceptor of Sakka
Here you can play your Veena
As you wish to respect the sublime Dhamma,
You can play any tune, sometimes it is divine
It is indeed an accomplishment of you

“Oh My Lord, the fully Enlightened One”
Panchasika Responded;
“In the vocal chord pleasing and amiable;
At the generous and gentle speech;
The most sweetest utterance of the Enlightened One

“**Suniddha Sugambira Majjima Ghoso**”
The sonorous, soft, profound and deep voice,
That I have not heard before
Such a soothing voice of any living being
But only a Buddha could,
So please proclaim more and more
Well expounded Dhamma in thy precious voice.
It is useless and shameless to do the play of this,
Rubbish and ramshackle Veena

It gives not any fine solo in its loose strings
Of course it's like a crying and weeping mouse
So I will never finger it again.
Thathagatha's utterances are the crisp and clear
expressions.
Melodious and mellifluous music to me,
The king of gods, Sakka highly appreciates it,
Praises Bodhisatta's excellent achievement, the
Buddhahood.

Appraises it with the divine glee.
Eulogizes Buddha's purity and nobility
Observing an excellent behavior with retinue
Who are highly mannered and well - disciplined in
their task
Sakka and gods comforting themselves in their abodes
Appreciate thy heap of virtues;
Thou act as thou speak,
Thou speak as thou act,
Yathawadi Thathakari Plainly proven.

They altruistic attitude towards living beings;
Yakka, Manussa, Deva and Nara so on
As it was inculcated in the Buddha aspirant.

For many a birth is Samsara - wondering
Realizing the value of thy reverence
Sakka and his celestial retinue, highly fascinated
By the grandeur of Enlightenment
And praise it in great celebrations.

So entrancing at thy magnificent sight,
And having much faith in thy discourse
Kneeling down at your Lotus - Feet, adoring it
In the shade of thy amazing grandeur
Blissfully completing my pilgrimage
Authorized by the celestial supremacy of Sakka
And apprising his tribute and honor
I humbly pay my homage again and again
To thee, the Omniscient One,
And you reverence permission to leave this human
plane.
Sadu! Sadu!! Saud!!!”

H.D. Jayasooriya

Four Sources of Human Happiness

Ven. Urugamuwe Assaji Thera

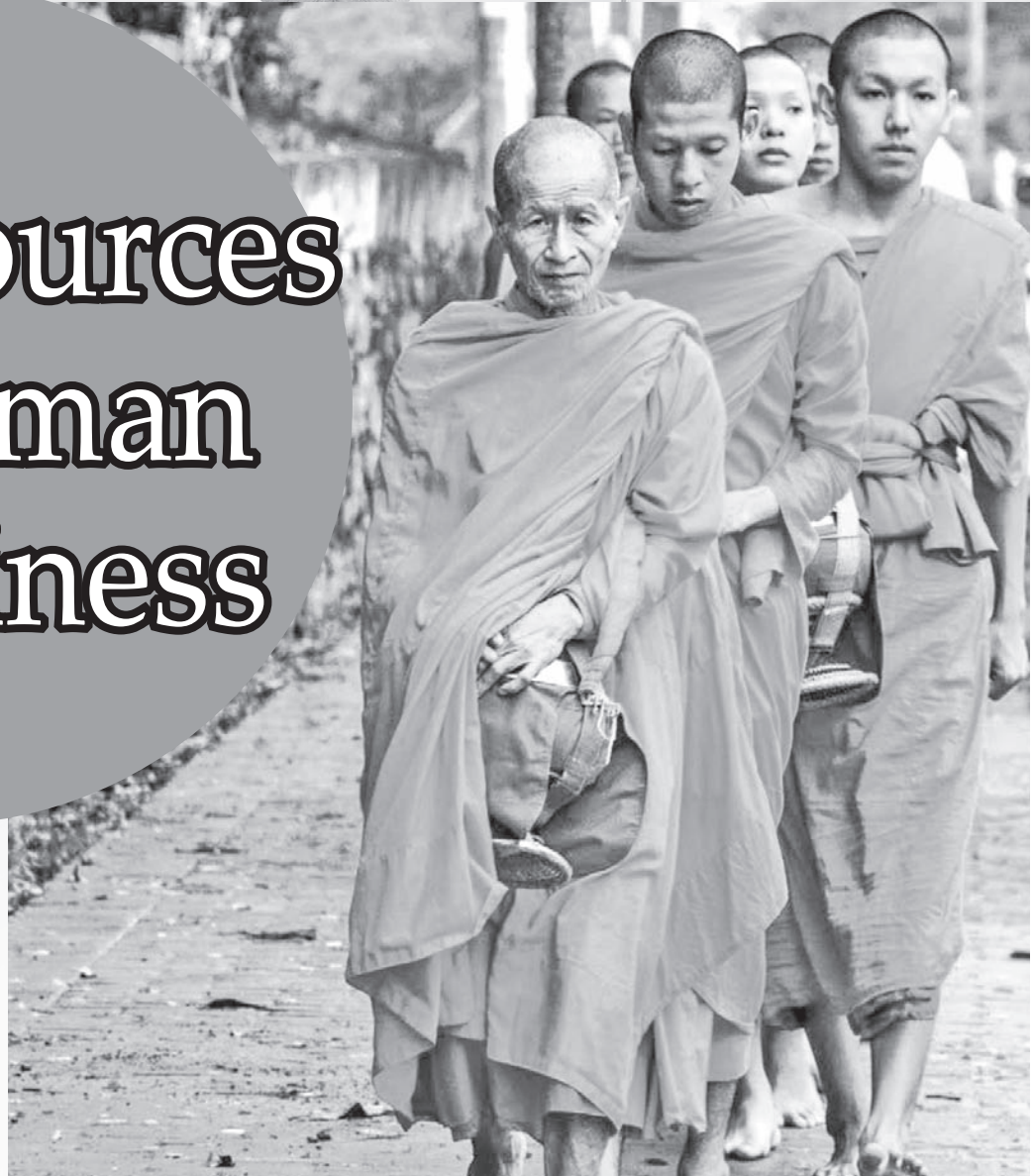
In keeping with the normal routine observed by Bhikkhus during the period of dispensation of the Buddha, on occasions when they gathered at a monastery which was to engage in a discussion on a subject that would exalt their lives, a discussion originated at a gathering of nearly five hundred Bhikkhus at Jetavanaramaya Monastery on the subject as to what factors yielded supreme happiness for human beings in their present existence.

The concourse of Bhikkhus who had gathered on that occasion comprised a variety of Bhikkhus with different experiences in their lay lives. Some were past members of royal clans who had taken to robes after abandoning their princely lives in their royal places; while there were others who had abandoned lives of sensual pleasure and taken to monastic

life and yet other who had entered monastic life after abandoning their lay lives during which time they had enjoyed luscious foods. With these background experiences each group asserted emphatically that what they enjoyed in their lay lives constituted happiness. Accordingly those who had taken to monastic life having abandoned their luxury lives in royal palaces asserted that such palacial lives constituted true happiness. Those who had entered monastic life after a period of exuberantly lustful lives expressed their view that such lives represent human happiness and there was no happiness surpassing such happiness. Those monks who had enjoyed the luxury of delicious

meals in their lay lives maintained their stance that gourmandizing of tasty food constituted supreme happiness. After the arrival of the Buddha shortly afterwards the various groups of Bhikkhus present their individual viewpoints as to what constituted supreme happiness, expecting a solution from the Buddha. Responding to the expressions of the Bhikkhus Buddha declared that none of those so-called indulgences presented by them constituted real happiness. Buddha stated instead that those patterns of life served only to prolong the miseries of life in sansara and yielded no happiness.

Buddha thereafter made the following assertion proclaiming the

four circumstances that generated happiness in the true sense.

Blissful is the Birth of the Buddha

Blissful is proclamation of Dhamma

Blissful is harmony amongst Sangha

For those in harmony religious austerity is Bliss. The congregation of Bhikkhus numbering nearly five hundred who listened to the discourse that followed attained full realisation of Dhamma and become Arahants.

Buddha delivered a comprehensive discourse on the subject. Birth of the Buddha which is a figurative expression means the appearance of a fully enlightened Buddha in the human world. Since Buddha quenches the suffering of all beings and expounds to them the way to cross the strait of Sansara, the appearance of a Buddha in the world is a source of happiness. Dhamma preached by the Buddha serves to enlighten the human minds, sharpen their perception promotes their wisdom, enhances their devotion and thereby ensures their realisation of the Bliss of Nibbana, the proclamation of Dhamma is a Blessing. Likewise unity and harmony amongst the Bhikkhus who had entered the Sasana is a source of happiness for the lay devotees. Such a climate would promote the well - being of the Bhikkhus and enhance the value of their services to the human society. Unity amongst the Sangha would also promote their own spiritual development by reinforcing their devotion to the annihilation of defilements. Unity amongst the Sangha would also prevent the infiltration of pro-fame impulse in to their minds.

The only spiritual preceptor who expounded the world of human beings the way to terminate suffering was the Buddha. This is the essence of Buddhas teaching contained in the four noble truths.

The practical way to end suffering is the Noble eightfold path presented as the fourth limb of the quartet of noble truths. Comprising three segments of Morality(Sila), Concentration(Samadhi) and Wisdom(Panna).

Buddha devoted himself, untiringly, throughout a period of forty five years of dispensation to explain in consummate detail this doctrine which had previously been proclaimed by previous Buddhas. Buddha utilized for this purpose a multitude of techniques and devices to sail the various levels of understanding social backgrounds, individual temperaments and many other unequal characteristics of listeners. Considering this magnificent services of the Buddha to the multitude of human beings in rescuing to them from the darkness of delusion and exposing to them of the path Nibbana there is no other source of happiness but the appearance of an enlightened Buddha in this world. Since the exposition of these wealth of the Dhamma results only from the appearance of such a noble personality the exposition of the Dhamma is unquestionably a source of happiness.

Since it is only an enlightened Buddha who could redeem the

human beings from the darkness of ignorance and show the way to Nibbana, there is no source of happiness other than the appearance in this world an enlightened Buddha. The proclamation of the Dhamma which occurs, simultaneously with the appearance of a Buddha in this world is a source of happiness of equal appeal. Sangha being the agency through which the Dhamma proclaimed by the Buddha is disseminated to the world, at the same time being engaged in the practice of moral precepts the unity of the Sangha is a factor that is conducive to the happiness of the worldly beings in their present birth as well as their future births.

Hence it is incumbent upon the entire community of Buddhist devotees to fully comprehend the value of these four sources of happiness in their fullest dimension make a determined effort to engage in wholesome acts and accumulate wholesome merits and thereby achieve the best possible happiness out of this ardously realised human birth in the present existence and the existence beyond.

(Translation of a Sinhala article that appeared in the Budumaga Buddhist Journal of November 2018)

Buddhist Attitude to Metaphysical Questions

Ven. Amuhenkande
Nanda Thera

When we investigate into Metaphysical concepts we observe that, from early times, even anterior to the time of the Buddha, philosophical thinkers had postulated that there exists a metaphysical sphere transcending the limits of material sphere. Generally speaking, they had formulated a variety of theories not only relating to physical objects that are perceived by the naked eye but also relating to non-material objects lying beyond the limits of physical experience.

Despite the much-vaunted assessment of modern man that he is an intellectually advanced individual, there are many human

beings who yet remain static at the same level of mental development as his counterparts struggling to comprehend the subtleties of modern metaphysics. It is possible that this extraordinary attention to the investigation of metaphysical problems has been actuated by the fact that they are not susceptible to physical investigation.

Even during the period of the Buddha, there is evidence of the fact that there was considerable discussion on and investigation into metaphysical concepts. This is evident from canonical texts such as *Asela Kassapa Sutta*. Based on various investigations into pure conceptual themes various propositions had been propounded regarding not only concepts such as Soul, the world and the universe but also on the nature and character of Creator of the universe.

While Buddha willingly supplied answers to a variety of queries raised on various themes and topics that agitated the minds of the peripient individuals both Buddhist and non-Buddhist,

the steadfastly refrained from answering some questions which he concluded were not conducive to man's release from Samsara. Ten such questions raised by Thera Malunkyaputta are recorded in *Malunkyaputta Sutta*. These questions are included in the category of excluded questions (*Thapaniya*) in the scheme of Buddhist exegesis.

The ten questions are as follows :

1. Is the world eternal ?
2. Is the world non-eternal ?
3. Is the world terminal ?
4. Is the world non-terminal ?
5. Are life and body identical?
6. Are life and body non-identical ?
7. Does the enlightened one survive after death ?
8. Does the enlightened one not survive after death ?
9. Does the enlightened one both survive and not survive after death ?
10. Does the enlightened one neither survive nor not survive after death ?

Buddha who refrained from answering these questions has cogently stated the reasons for such abstention in the simile of arrow. If a person who is struck by a poisoned arrow were to demand answers to a series of irrelevant questions as to the nationality, caste, clan and age of the shooter and the nature of the arrow, sharpness of its point before he could consent to be treated he is certain to succumb to the effect of the poison and die. This simile explains Buddha's silence on the questions.

Buddha pointed out the futility of such attitude if, an individual who is destined to suffer and immersed in suffering were to get pre-occupied with finding answers to a series of nebulous and irrelevant questions without endeavouring to find a solution to his predicament.

There are five reasons for any person to refrain from answering a question. They are

- (1) Unawareness of the answer
- (2) The question being one that transcends the limits of human knowledge
- (3) Linguistic limitations such as the inadequacy of the vocabulary to be employed in furnishing the answer
- (4) Illogicality or vacuity of the question
- (5) The absence of any pragmatic value in the answer

Rohitassa Sutta of Anguttara Nikaya enumerates four methodologies employed by Buddha in furnishing answers to questions. They are as follows !

1. Definite Affirmation (Ekansa Vyakaraniya)
2. Analytical method (Vibhajja Vyakaraniya)
3. Question in return and answer (Patipuccha Vya)
4. Setting Aside - Avoidance Method (Thapaniya)

When a Teacher is confronted with questions such as “Is the world Eternal or non-Eternal furnishing an answer either in the Affirmative or Negative is direct answering.

Analysing the question into segments and furnishing an answer to each segment disparately is the Analytical method. Furnishing the answer by raising a counter-question is the question in return or catechetical method. Avoiding responding to a question is the setting aside method. Those question that are set aside are called unanswered questions.

Pottahapada Sutta of Digha Nikaya, Culla Malunkyapatta Sutta of Majjhima Nikaya and Avyakata Sutta of Samyutta Nikaya are representative examples of such avoidance.

The ten questions quoted above may be sub-grouped under three headings.

1. Four questions about the nature

- of the world
2. Two questions about life and body
3. Four questions about the enlightened one

The justification provided by the Buddha for refusing to answer the questions raised by Malunkyaputta was that furnishing answers to such questions were in no way contributory to the individuals progress towards Nibbana.

Buddha’s concept of the world was one that surpassed the intellectual dimensions and capacities of ordinary human beings. Neither a beginning nor an end of the world is discernible. If an individual were to engage in unravelling these mysteries ceaselessly he is certain to deteriorate in mental health. All four questions set aside are about the Emancipated One-Tathagata. It is declared in Dhamma that the subject Buddha transcends the limits of Human Thought and understanding. It is said to be a futile exercise to discover and unravel the limits of limitless one.

When Buddha was questioned regarding the nature of the emancipated individual Buddha’s explanation was that no criteria exist for such measurement. Whatever be the description offered, it will not suffice to encompass all the spiritual qualities of the Emancipated Individual. He has surpassed the limitations and boundaries of such character. Accordingly it becomes unwarranted to demand any definition of the Emancipated Individual.

If ordinary language is utilised to define the Emancipated Individual it would be regarded as an Impertinent Query. If replies are to be furnished to unanswered questions by means of the ordinary pragmatic vocabulary that would only be a spurious response. Besides, the

Buddha pointed out the futility of such attitude if, an individual who is destined to suffer and immersed in suffering were to get pre-occupied with finding answers to a series of nebulous and irrelevant questions without endeavouring to find a solution to his predicament.

listener would inevitably be driven to an extremist conclusion. Further those answers would also distort the true significance of genuine Buddhist concepts. No mundane vocabulary would be sufficiently expressive of the spiritual qualities of the Tathagatha or the real character of the world. Hence, the most sensible attitude in these circumstances is to observe well-known “Golden Silence”. It is also possible that the Buddha also observed this Golden Rule in appropriate situations.

It may be surmised that Buddha adopted this attitude in consideration of any one or more of the following reasons -

- (a) An attempt to furnish answers to the Ten unanswered questions would not in any way be helpful to the annihilation of suffering or be contributory to the realisation of Buddhist objectives.
- (b) It was Buddha’s practice to set aside as pure metaphysical concepts unanswerable questions that lie beyond the limits of human experience and are not classifiable as either true or false.
- (c) The pragmatic language that is in common use is expressive enough or a reliable medium to analyse and define realistically the ten unanswered questions.

(Translation of a Sinhala article that appeared in *Buddhist Monthly Journal* of 20th March 2019).

Ven. Prof. Devalegama
Medhananda Thera

Buddhist View of Punishment

Buddhism upholds an exceptionally enlightened concept regarding Punishment. In another sense Buddhist Vinaya, the system of Monastic Discipline does not singularise Punishment as the sole corrective for controlling misdemeanour.

However, that does not connote that Buddhism totally excludes punishment as a corrective mechanism. Buddhist sources bear

valuable evidence of instances where Buddhist Monarchs had inflicted punishments upon miscreants, punishments inflicted in such instances were

- (a) Death
- (b) Imprisonment
- (c) Banishment

According to Pali Sources.
According to Buddhist

Suttas which present accounts of the evolution of society, the punishments inflicted were the following:

- (a) Castigation
- (b) Denunciation
- (c) Banishment

Buddhist texts contain many other accounts of Kings inflicting punishments upon wrong-doers. Mahadukkhakanda Sutta (MN) presents the following as the punishments inflicted upon miscreants - Whipping, caning, beating with bars, amputating of limbs, clipping of ear lobes and nose, lifting the skull, torching the mouth, removing a part of the skin, pricking the abdomen with an iron spike, scalding with boiling oil, starving, subjecting to dog bite, impalement and beheading.

Buddhism does not endorse infliction of punishments of this nature. However, Buddhism tolerates those punishments which have more of a corrective than a punitive effect. Buddhism does not treat indulgences in immoral acts as random occurrences. There are causative factors, both internal and external, that promote or instigate these acts. Buddhist view is that action should be taken to remove or remedy the factors that drive the miscreants to crime and reform them rather than punish them. The effects can be eliminated by first eliminating the cause, when the cause ceases the effect ceases automatically.

Buddhist ethical teachings indicate how inefficient administrations and economic depressions that result therefrom causing poverty induce poor victims

of these circumstances to resort to crime in order to make a living. Punishments alone will not prove a complete solution to the problem. Endeavouring to remove the effects without taking action to eliminate the cause would have the effect of proliferating rather than minimising incidence of crime. The country has to feel the impact of these developments. What should be done to eradicate crime is to eliminate the causes thereof. Buddhism advocates social development as a counter action for crimes with due emphasis on productive enterprises such as agriculture or livestock farming.

Agriculturist should be provided with supplies of seed, fertilizer and implements in addition to capital where possible. Officers who engage themselves in these enterprises should be given due recognition and remuneration. Infrastructure facilities should be provided for the disposal of harvests. When the agriculturists advance in life theft will disappear.

When the people are redeemed from poverty they automatically rise above proclivity to crime. Punishments become redundant.

According to Buddha word, when the ruler degenerates from just rule, it results in poverty leading to proliferation of evils such as theft, plunder, dishonesty and even murder. Political administrations normally resort to two remedial courses of action as temporary measures. One is to distribute unproductive subsidies as temporary relief measures without directing them to a productive development programme. When the people seek to justify their proneness to crime by reason of poverty, they are tempted to engage in more crime in order to qualify for additional benefits. The other alternative corrective relief programme is the infliction of disproportionate punishment. These are illustrations of remedying the consequences of poverty neglecting

the elimination of causes. Such a policy would only serve to enhance poverty and destitution. Impoverishment of the people would lead to theft. It will promote more theft. Escalation of theft would promote use of armaments, leading to physical harm culminating in murder. Mendacity will be encouraged. Violence can erupt. Tendency to debauchery would be stimulated. Irreligion and heresy too would appear in society. Addiction to passions and resort to violence to satiate such passions will proliferate. All these social aberrations will promote the emergence of an immoral society where elders, parents and religious dignitaries would not receive the respect they deserve. When rulers discover that distribution of subsidies fail to restore peace and harmony they resort to inflicting punishment, accompanied by torture and beheading in public. The Buddhist Sutta which embodies this parable demonstrating the ineffectiveness of inflicting punishment alone to suppress crime demonstrates how causes of crime can be eliminated and a stable and peaceful state of society can be established by

efficient administration and sapient leadership.

People resort to crime not singularly motivated by political or economic factors. There are causes that can be classified as psychological. Intense eroticism is one such trait. How racial conflicts had originated due to erotic tendencies are demonstrated in Mahadukkakkandha Sutta. Conflicts had arisen between inter-related groups such as parents and children, brothers and sisters, Khattiyas and Brahmins and amongst householders themselves. Passions have led to conflicts and disputes, some have terminated even in deaths. Passion is said to cause the five heinous acts beginning with killing.

According to another sutta erotic desire breeds craving. Craving seeks sensation. Sensation breeds selfishness. Selfishness promotes desire to possess-leading to miserliness. These tendencies ultimately lead to armed conflicts. This sequence of events is explained in Maha Nidana Sutta (D.N)

In a human being initially evil tendencies lie dormant (Anusaya). Gradually they get enlivened

(Pariyuttana), and ultimately get activated and transgress limits (Vitikkama). Buddhism recommends the virtue of sila to meet such situations. In order to activate sila one must devote one-pointedness (Samadhi) culminating in wisdom (Panna). The flawless individual who has developed himself to the maximum is the Arahant.

Buddhist code of monastic discipline (Vinaya) provides for a scheme of penalties for those guilty of ecclesiastical offences (apatti). As prescribed in vinaya the punishments are either mental suffering or otherwise socially oriented sanctions which means ostracization from society for a limited period or subjecting to a period of probation. The punishment that awaits a Bhikkhu who is found guilty of any of the fundamental offences, the Parajika offences by a properly constituted Sangha Council is banishment from Sangha in consequence of which he could either remain as a novice (Samanera) or revert to lay life. That is the capital punishment that may be inflicted on a Bhikkhu under Vinaya rules. This could be described as a most humane punishment because the individual can as a lay person develop spiritually and attain final release.

Other forms of punishment that may be imposed on a Bhikkhu are temporary exclusion from the company of Bhikkhus, craving for pardon even from a lay person, being subjected to surveillance by a Senior for a prescribed period, deprivation of some privileges, assignment to a different community of sangha, confession, total Ostracization from company, and confinement to a temple for a limited period. These punishments are prescribed for a limited period and are not life-long.

These punishments have, as a resultant, an incentive to reform and return to original state of purity by

concerted effort. The Buddhist scheme of punishment according to Vinaya can be described as a scheme of rehabilitation and return to purity within a limited period. Buddhism emphasises that hatred will never be appeased by counter hatred and retaliation is a mean act. Rulers of Maha Sammata Leneage have treated as capital punishments only such moderate penalties as whipping (talana), reprimanding (garahana), and banishment (pabbajjana).

Buddhism does not subscribe to the view that a miscreant whether lay or priestly can be redeemed from addiction to crime by punishment. While punishment conforms to the Buddhist view of retribution (Vipaka) for Kamma, it does not accept the popular belief that punishment can eliminate crime, because there are inner reasons for tendency to criminality, hence, together with the elimination of external causes, inner criminal dispositions too should be eliminated by other means. Preventive measures are equally necessary, as curative remedies for the control of illness. Physicians are of the view that preventive

measures are more productive in controlling and curing illness. Such policy will eventually produce a faultless society which could spare resort to punishment as a corrective measure.

Historical records indicate that kings during the Buddhist periods were impressed by witnessing the birth of an ideal society from the Bhikkhu Community that had been disciplined without resorting to punishment. King Kosala once eulogised the serenity of the Sangha Community stating that he discerned nowhere else a community disciplined without resorting to punishment (adandena a sattena) outside the Sangha Community.

Buddhism proclaims the supreme lesson that society can be elevated to the plenitude of spiritual purity without resorting to punishment by the three fold discipline (Te Sikkha) comprising Morality (Sila), concentration (Samadhi) and wisdom (Panna).

(Translation of a Sinhala article that appeared in Budusarana weekly Buddhist Journal 'Budusara' of 20th and 28th March 2019)

~
Ven. Trikunamalaye
Kaccayana Thera
~

Buddhist Attitude towards the Environment

Neither human beings nor animals can survive without the support of the environment. Since all living beings draw their sustenance from the sun, air, water and vegetation, it is beyond one's imagination how they can exist without the support of these factors.

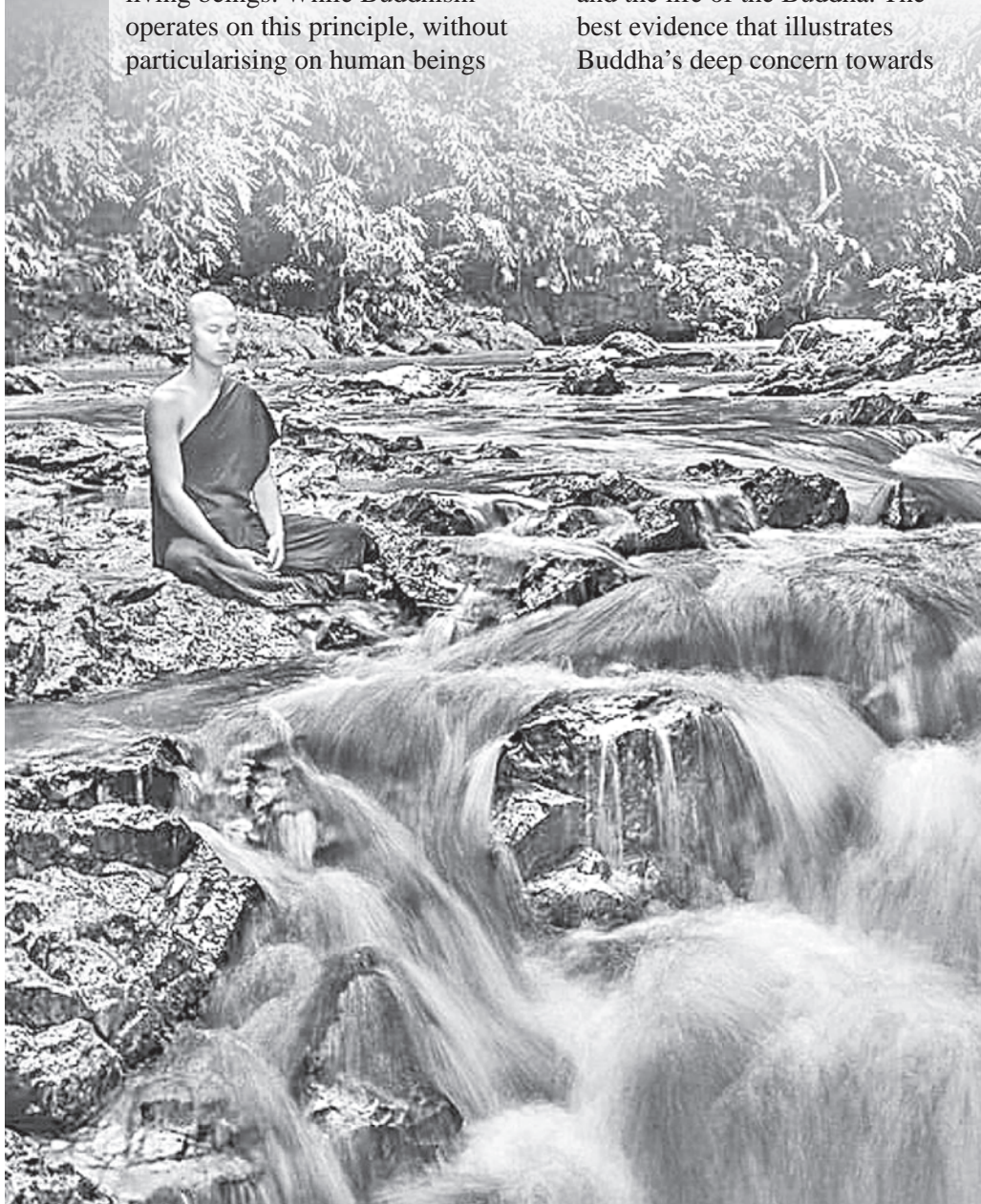
"He who loves self loves others" is a Buddha word. One who ardently nurtures one's welfare endeavours to show one's concern and empathy towards others. The term "Sabbe Satta" the objects of Metta Meditation encompasses all living beings. While Buddhism operates on this principle, without particularising on human beings

alone, treats all other beings as organic components of the enlarged society. While most of other religions devote their attention mainly, if not singularly, on human beings Buddhism has directed its concern solicitously towards the security of all living beings.

It is clear that there was a close affinity between environment and the life of the Buddha. The best evidence that illustrates Buddha's deep concern towards

the environment is that every important event in the life of the Buddha has taken place in close association with the environment. Buddha was born under the shade of a Sala Tree at a Park in Lumbini. Bodhisatta Siddhartha underwent extreme austerities exerting all his energies towards the attainment of enlightenment for six years in the serenity of Sylvan environments. Buddha attained Enlightenment under the shade of a Ficus Tree in the village of Gaya on the bank of River Neranjara. In like manner, he proclaimed to the world the sublime Dhamma, for the first time, seated under the shade of a Tree at Deer Park in the locality, Isipatana in Benares. Having completed a ministry lasting forty five years Buddha entered Parinibbana in the Park of Sala Trees named Upavattana at Kusinara within the Kingdom of Malla rulers.

Examples can be identified from Buddhist History of instances when Buddha retreated to the tranquillity of forests seeking solace when disputes arose within the community of Bhikkhus affording them the full freedom to settle them by themselves. It is also on record that Buddha demonstrated his gratitude to the Ficus Tree that provided him the shade and comfort to concentrate on the final stage of the struggle of the Quest for Enlightenment by remaining gazing with eyes open continuously for a week. All these instances amply demonstrate with what degree of intensity of devotion Buddha treated Environment throughout his life.

Ven. Meegoda Pannaloka Thero states thus in his literary work "Buddhism Environment and Spiritual Splendour".

"Any individual, of whatever status, who understands the extreme affinity that Environment demonstrates towards humanity is certain to engender feelings of devotional respect in reciprocation. It is unquestionably an ineluctable duty devolving on man to extend towards the Environment a respectful devotion, not less than that shown to one's father or mother. Buddha demonstrated the validity of this principle by personal example"

In one instance Buddha introduced himself to Brahmin Drona as an ardent and dedicated environmentalist.

Buddha exhorted :-

"Brahmin, Even as the Lotus growing in the murky pond sprouts above the surface of the water unsullied by the muck, so I, being born in the pond of the Environment survive therein without attachment, and without causing any harm to

the Environment. Though surviving within the Environment I am not attached thereto".

Buddha narrated in this manner in detail His inter-relationships with the Environment.

During the period of Buddha's ministry of 45 years, except for brief periods of residence at Monasteries Buddha spent the balance period of His life, delivered Discourses, rested in relaxation, partook of meals, and spent siestas in groves and bases of trees. Following the example of the Buddha, Buddha's disciples too, became a community that valued the beauty and charm of the Environment.

Buddha spent the greater part of His spiritual dispensation in close contact with environmental objects while engaged in His exertions in quest of Truth. Ascetic Siddhartha selected as the venue for his spiritual exertions the rural village of Senani which had a serene environment on the bank of River Neranjara which carried a spate of clear and clean water. Instances are

not rare where Buddha in the role of a genuine Environmentalist extolled the tranquillity and serenity of the Environment.

"Fell your trees of Defilements - not trees in the forest" Buddha exhorted.

This is an instance where Buddha used a metaphor from the Environment to emphasise an admonition on annihilation of defilements.

While attributing importance to protection and ensuring security of the Environment Buddha highlighted its aesthetic appeal. Buddha's descriptions of the beauty of the Environment are recorded in canonical texts. On one such occasion Buddha addressed Ven. Ananda Thera thus :

"Ananda, the sound that emanated from rustling of the leaves of the cluster of palms was one that was alluring, enchanting and melodious.

A Dhammapada Stanza describes serenity of forests which produces a feeling of passionless spiritual pleasure.

"Inspiring are the forests where worldlings find no pleasure. There the passionless will rejoice, for they seek no sensual pleasure" (Stanza No. 99). This stanza too highlights the beauty of forests. Devastation of forests can conduce to the ruination of human existence. No harm should be caused to a tree that provides shelter and protection from irritating influences of the environment. Anyone attempting such act is committing an act of betrayal of friendship. Vanaropa Sutta states that merit accrues day and night to those devout householders who promote floriculture and afforestation.

Drawing similes from the environment is a literary device commonly employed in elucidating intricate points of Dhamma. In imposing Vinaya Rules, particularly relating to comely behaviour attention has been paid to prescribe

prohibitions against destruction of plants and vegetation, erecting monasteries in the vicinity of waterways and to prescribe strict mandates for Rain Retreat. All these injunctions have a bearing on Environmental Conservation.

The Canonical Texts Thera Gatha and Theri Gatha contain many episodes which include scintillating descriptions of the environment and homilies highlighting the advantages of living in congenial environments and health-oriented admonitions as to how environmental factors such as heat, cold and density of the population affect the functioning of the mind either positively or negatively.

They further spell cautions regarding environmental law that man has no right to destroy the Environment and present explications of the methods of environmental conservation and beneficial results thereof.

Bhikkhus ordained in the

Buddha spent the greater part of His spiritual dispensation in close contact with environmental objects while engaged in His exertions in quest of Truth. Ascetic Siddhartha selected as the venue for his spiritual exertions the rural village of Senani which had a serene environment on the bank of River Neranjara which carried a spate of clear and clean water. Instances are not rare where Buddha in the role of a genuine Environmentalist extolled the tranquillity and serenity of the Environment.

Buddha Sasana too held in high esteem the Buddhist outlook on aesthetic appreciation of the Environment. Arahats both of the Order of Bhikkhus and Bhikkhunis have given vent to their expressions of the splendour of the natural environment detached from sensual learnings. Arahant Vanavaccha's serene exultation on discerning a group of animals drinking water from a moss-grown spot formed at the base of a waterfall is beautifully expressed in a stanza of theragatha. When Arahant Sappala was in solitary meditation on the bank of Ajakarani he saw now flocks of cranes were flying to their nests spreading their wings on seeing signs of impending storm and thunder. He narrates beautifully how the sight of natural environment, sanctified his mind. These instances illustrate how meditating monks settled their minds with sights of the tranquil and serene environment and how those experiences promoted and

nourished their mental development up to the final goal of emancipation.

Preservation of our inner purity is ensured by mental tranquillity and intense discipline. Likewise the rays of loving kindness that emanate from the mind are a serene blessing for the human community and the entire environment comprised of the animal kingdom and the plant kingdom.

Part II

Modern society is engulfed in a web of complex problems. In the modern society where man is eternally engaged in a struggle for power chasing mercenary goals a near crisis situation has emerged where one human being fails to recognize another.

Their main concern is the achievement of their own goals. Technological advancement has brought about its deleterious consequences of reducing to a minimum human relationships. Human society is plagued by the upsurge of health problems such as stress, nervous breakdown and depression, and additionally, by the emergence of social evils such as crimes, terrorism, wars, hunger and malnutrition. Although environmental protection has provided a measure of relief and solutions of some of the said problems a trend is observed of our modern society distancing itself from coalescing with the environment. The most vivid illustrations of how intensely and deeply Buddha was associated with the environment is the fact that all important events of Buddha's life had taken place in the open environment.

According to Kaggavisana Sutta of Sutta Nipatha, Environment exerts the strongest influence on the mental development of human beings. While every individual in modern society lives in an artificially structured society the control of psychological emotions has become a problem of concerned

authorities. Where human beings live in a natural environment, their problems of life are minimal. While our ancestors lived in an atmosphere of containment, the mental poise and equilibrium that resulted provided them the necessary stamina to undertake stupendous constructions that have survived up to the present in those historic sites. Mighty constructions such as irrigation works bear ample evidence of the manner how our ancestral monarchs launched and managed their development projects without causing any damage to the environment.

During the time of the Buddha, while it was the pattern of society to be closely intertwined with the environment evidence is available in abundance to show how even the Buddha maintained a close relationship with the environment.

It is significant to observe that in designing the monastic attire for Buddhist Bhikkhus, the robe - Buddha took special care to make it compatible with the environment. Buddha observing how the expanse of paddy fields in the state of Magadha had been proportionately partitioned into plots by building ridges criss-crossing lengthwise and breadthwise advised Ven. Ananda Thera to adopt the same attractive pattern in designing the robe, their monastic garb. Furthermore Buddha approved the use of a pigment processed using barks, roots, leaves and flowers of plants for redyeing of saffron robes originally dyed by the use of a pigment processed out of cowdung and yellow clay as ingredients. Buddha's disciples constantly showed their appreciation of the Buddhist concept of the Environment.

The adulatory description of the beauty of the Gosingakala Forest included in the Gosinga Sutta presents a description of the lively relationship that exists between man and Environment. As reflected in Thera Gatha and Theri Gatha

Bhikkhu and Bhikkhuni Arahats had given vent to their exultations of the serene-beauty of the natural environments free from feelings of sensual attachment. Appreciations of nature's beauty discerned by Theras Vanavacca and Sappako are recorded vividly in their exultations reduced to stanzas in Theragatha. It is clear from these instances that Bhikkhus engaged in spiritual exertions discerned the intrinsic beauty of the natural environment and that discernment even enabled them to attain their goal of Arahatship.

Buddhist Social Life and its relationship with the Buddhist Environment

While a true Buddhist lives a life of contentments, he remains unaffected by the vicissitudes of life. Buddha's Teachings to the Devotees is that they remain unmoved and firm in the face of worldly conditions such as gain and loss, fame and disgrace, blame and praise and happiness and misery. When one is nursing a minimum of expectations in life, the damage to the environment he would cause is also automatically minimised. When a person is contended with what he gets he could be supported easily. The aim of Buddhist training in personal development is to produce an individual endowed with the qualities of facile contentment (Santussako), easy of support (subhara), paucity of duties (appakicco). Lightness of wants (sattancika, vutti) Calmness of senses (santindriya) and discrimination (nipaka). He confronts with the environment only sparingly - with extreme care. To give an illustration of his life, he imitates the behaviour of the bee who sucks only the nectar of a flower without affecting the colour of the petals or its odour.

According to the Buddhist Law of conditions all component things in the world are impermanent, subject to suffering and without a

permanent soul. The sole aim of the Buddha was to rescue all beings from the suffering they are engulfed in.

Ratthapala Sutta points out that, life being an aggregation of suffering, the True Buddhist who being aware of the fact that even self does not belong to the self, but knowing for certain he cannot escape the destiny of having to depart leaving everything behind leads a simple life nursing only a modicum of expectations.

Buddha has imposed a rule of etiquette that left over remnants of a meal should not be disposed of in such a manner as to pollute the environment. Urination and spitting into streams and waterways has been prohibited.

To observe the maxim “My life is intertwined with that of others” is a rule of life imposed by the Buddha for all human beings. Under this rule our lives subsist on interdependence of society and environment. Conservation of the

According to Kaggavisana Sutta of Sutta Nipatha, Environment exerts the strongest influence on the mental development of human beings. While every individual in modern society lives in an artificially structured society the control of psychological emotions has become a problem to concerned authorities. Where human beings live in a natural environment, their problems of life are minimal.

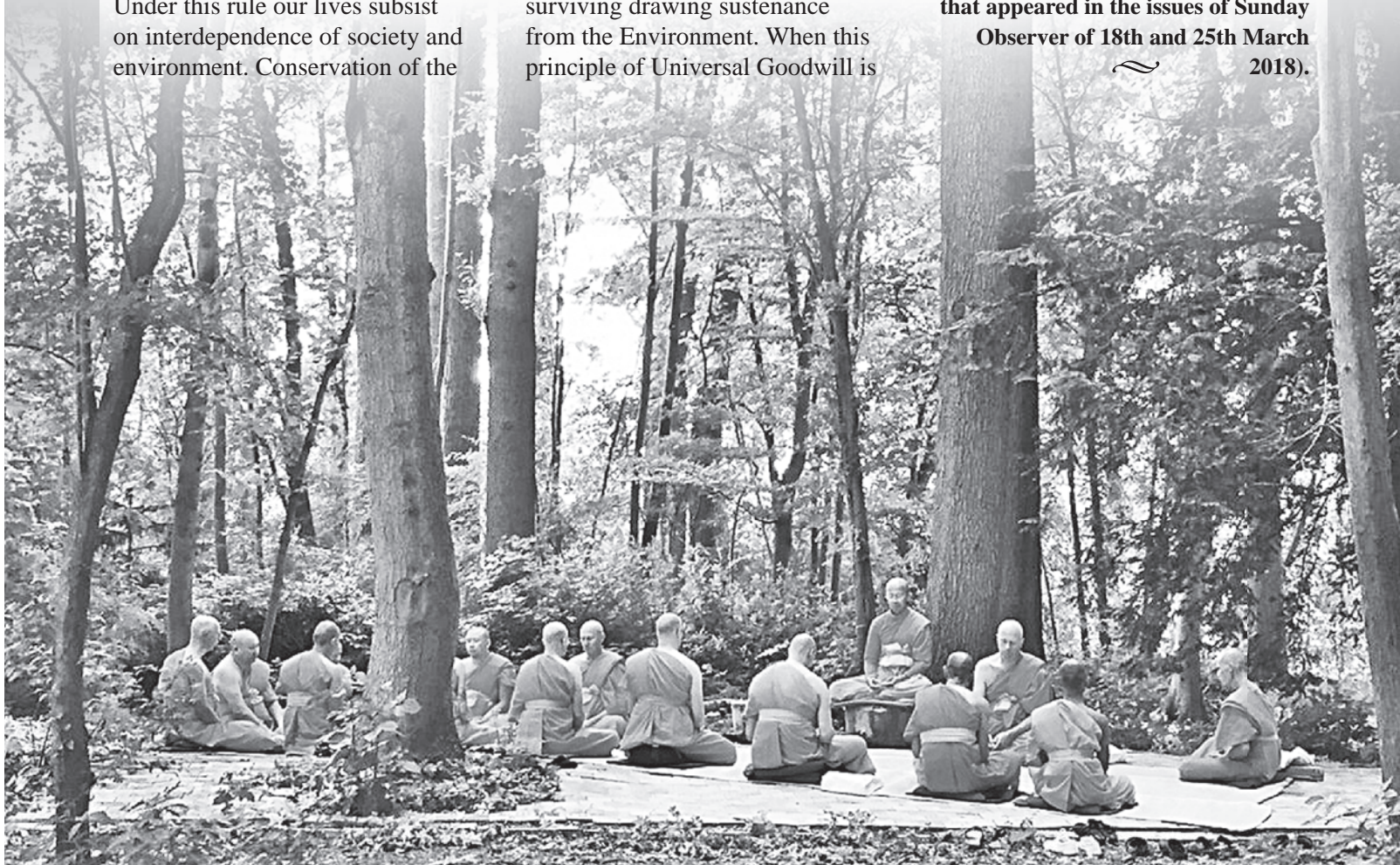
environment is a primary duty devolving on everyone. Buddha exhorted all devotees to spread thoughts of loving kindness (Metta) encompassing all beings with the objective of protecting from harm the lives of all living beings surviving drawing sustenance from the Environment. When this principle of Universal Goodwill is

observed in practice even animals will enjoy untrammelled the freedom and right to lead their lives in peace in this world.

“Fell the forest of Defilements - Not that of trees” was Buddha’s admonition to the human beings. Buddha has thus drawn a metaphor from the environment in preserving a spiritual Doctrine.

While imposing Vinaya Rules for Bhikkhus Precepts such as the observance of Rain Retreat, Prohibition of destruction of plant life, prohibition of the erection of residential monasteries in the vicinity of waterways were enforced with the sole objective of preserving from harm nature and environment.

(Translation of Sinhala article that appeared in the issues of Sunday Observer of 18th and 25th March 2018).

Events of the YMBA

ඩී.බී. ජයතිලක ශ්‍රීමතාණන්ගේ 151 වන ජන්ම දින සැමරුම 2019.02.13 වන දින කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගම් මූලස්ථානයේ දී පවත්වන ලද අතර, ජයතිලක පිළිරුවට සංගමයේ සභාපති දේශබන්දු තිලක් ද සොයිසා මහතා මල් මාලාවක් පැළඳවූ අතර එම අවස්ථාවට ගරු උප සභාපති මද්දුමගේ ආර්යරත්න මහතා ද සහභාගි විය.

Garlanding of the portrait of Sir D.B. Jayatilake by Deshabandu Tilak de Zoysa, President Colombo YMBA at the 151st Birth Anniversary held on 13th February 2019. Mr. Maddumage Ariyaratne, Vice President also participated in the event.

2019.02.13 වන දින කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගම් මූලස්ථානයේ දී පැවැත්වූ ඩී.බී. ජයතිලක ශ්‍රීමතාණන්ගේ 151 වන ජන්ම දින සැමරුම උළෙලේ දී එහි ප්‍රධාන දේශනය ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් පවත්වනු ලැබුවේ සිරි විමලසිරි ඉංග්‍රීසි දහම් පාසලේ ප්‍රධානාචාර්ය පූජ්‍ය පොල්පිටිමුකලානේ පඤ්ඤාසිරි ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් ය.

Venerable Polpitimukalane Pannasiri Thero, Principal of the Siri Wimalasiri English Medium Dhamma School at Kandana is seen delivering the Sir Baron Jayatilaka memorial oration at the 151st Birth anniversary commemoration held on 13.02.2019 at YMBA Main Hall at Borella.

ඩී.බී. ජයතිලක ශ්‍රීමතාණන්ගේ 151 වන ජන්ම දින සැමරුම 2019.02.13 වන දින කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගම් මූලස්ථානයේ දී පවත්වන ලද අතර, එම අවස්ථාවට සහභාගි වූ ජයතිලක මැතිදුන්ගේ ඥාති දියණියක වන නාලනි නානායක්කාර මහත්මිය, පාලන මණ්ඩල සාමාජික සුනිල් එස්. සිරිසේන, නියෝජ්‍ය මහා භාරකාරතන කේ.ඩී.ඊ. කරුණාරත්න මහතා, ගරු උප සභාපති අනුර සේරසිංහ යන මහත්වරු පාඨාසනයේ සිටිති.

A section of the participants at the 151st Birth Anniversary Commemoration of late Sir D.B. Jayatilake held on 13th February 2019. Mrs. Nalani Nanayakkara, a relative of Sir D.B., Mr. Sunil S. Sirisena, Board Member of Colombo YMBA Mr. K.D.P.T. Karunaratne, Deputy Public Trustee and Mr. Anura Serasingha, Vice President of the Colombo YMBA are also seen in the picture.

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ දහම් පාසල ගුරු පුනුණු, නායකත්ව පුනුණු හා මාපියන් දැනුවත් කිරීමේ එක් දින වැඩමුළුව 2019 පෙරබරවාරි මස 17 වෙනි දින බලපිටිය පානේගම යෝගාශ්‍රම විහාරස්ථානයේ දී පවත්වන ලද අතර, එහිදී බලපිටිය ශාසනාරක්ෂක මණ්ඩලයේ බෞද්ධ කටයුතු සාමායෝජක ස්වාමීන් වහන්සේ අනුශාසනාව කළ අවස්ථාව.

Venerable Thero, the coordinator of Balapitiya Shashanarakshaka Mandalaya delivering the "Anusasana" at the one day workshop for Dhamma School Teachers, students and parents of the students held on 17th February 2019 at Pathegama Yogashrama Viharaya organized by the Colombo YMBA.

දහම් පාසල් ගුරු පුහුණු නායකත්ව පුහුණු හා මාපියන් දැනුවත් කිරීමේ එක් දින වැඩමුළුව 2019 පෙරබරවාර මස 17 වෙනි දින බලපිටිය පානේගම යෝගාශ්‍රම විහාරස්ථානයේ දී පවත්වන ලද අතර එයට සහභාගි වූ, සංගමයේ ගරු උප සභාපති කුසුමබන්දු සමරවික්‍රම, පාලන මණ්ඩල සභිකවරුන් වන සුනිල් එස්. සිරිසේන, දහම් පාසල් ගුරු පුහුණු හා නායකත්ව කුසලතා සංවර්ධන ලේකම් පද්මසිරි රණවකආරච්චි සහ සංගමයේ සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (පරිපාලන) මේජර් ජේ.එම්.පී. ජයසිංහ යන මහත්වරුන් ඡායාරූපයේ සිටිති.

A section of the gathering at the one day workshop for Dhamma School Teachers, students and parents of the students held on 17th February 2019 at Balapitiya "Pathegama Yogashrama Viharaya". Mr. Kusumabandu Samarawickrama, Vice President of Colombo YMBA, members of the Board of Management Mr. Sunil S. Sirisena, Mr. Padmasiri Ranawakaarachchi and Major J.M.P. Jayasinghe (Retd) Assistant General Manager (Admin) of the Association are seen in the front row.

දහම් පාසල් ගුරු පුහුණු නායකත්ව පුහුණු හා මාපියන් දැනුවත් කිරීමේ එක් දින වැඩමුළුව 2019 පෙරබරවාර මස 17 වෙනි දින බලපිටිය පානේගම යෝගාශ්‍රම විහාරස්ථානයේ දී පවත්වන ලද අතර එයට සහභාගි වූ, දහම් පාසල් දරු දැරියන් හා ගුරුභවතුන් ඡායාරූපයේ සිටිති.

Some of the, Dhamma School Teachers and students participated in the one day workshop for Dhamma School Teachers, students and parents of the students held on 17th February 2019 at Balapitiya "Pathegama Yogashrama Viharaya"

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය සංවිධානය කරන ව්‍යවසායකත්ව පුහුණු වැඩමුළුව 2019.02.24 වන දින මහනුවර තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ දී පවත්වන ලදී. මෙම වැඩමුළුවේදී කමිටු ලේකම් වෛද්‍ය ලසන්ත මලවිගේ මහතා සභාව අමතන අයුරු.

Dr. Lasantha Malavige, Secretary of the project and member of the Board of Management of the Colombo YMBA is seen addressing the gathering at the workshop for Buddhist entrepreneurs held at Kandy YMBA, on 24.02.2019.

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය සංවිධානය කළ ව්‍යවසායකත්ව පුහුණු වැඩමුළුව 2019.02.24 වන දින මහනුවර තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ දී පවත්වන ලදී. එම අවස්ථාවට සහභාගි වූ සංගමයේ ගරු උප සභාපති කුසුමබන්දු සමරවික්‍රම, මහනුවර තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ හිටපු භාණ්ඩාගාරික එච්.එම්. ඒකනායක, ව්‍යවසායකත්ව පුහුණු කමිටු ලේකම් වෛද්‍ය ලසන්ත මලවිගේ සහ මහනුවර තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ මණ්ඩල සභික ජී.බී. දොඩම්වල සහ ගරු සභාපති පී. දයාරත්න තිසේරා යන මහත්වරුන් ඡායාරූපයේ සිටිති.

The Buddhist entrepreneurs workshop conducted by the Colombo YMBA, was held on 24th February 2019 at Kandy YMBA Main Hall. Among the participants, were (in the Front row from left to right) Mr. Kusumabandu Samarawickrama, Vice President of Colombo YMBA, Mr. H.M. Ekanayake, Former Treasurer of Kandy YMBA, Dr. Lasantha Malavige, Secretary of the programme and member of the Board of Management of Colombo YMBA. Mr. G.B. Dodanwela, Member of the Board of Management of Kandy YMBA and Mr. P. Dayaratne Tissera, President Kandy YMBA.

YMBA News

SIR D.B. JAYATILAKA MEMORIAL LECTURE

The Public Ceremony in Commemoration of the 151st Birth Anniversary of Sir D.B. Jayatilaka who was, in addition to being the First President of Colombo YMBA an outstanding Buddhist Leader who rendered a memorable service to the upliftment and advancement of Buddhism and Buddhist public of Sri Lanka was held at YMBA Headquarters in the afternoon of 13th February 2019.

While Deshabandu Tilak de Zoysa, President of Colombo YMBA garlanded the portrait of Sir D.B., Mr. Maddumage Ariyaratne, Vice President too participated in the event.

While the Commemoration Address in English was delivered by the most Venerable Polpitimukalane

Pannasiri Maha Thera, Principal of Siri Vimalasiri English Medium Dhamma School, the Learned Speaker was introduced to the audience by Mr. Maddumage Ariyaratne, Vice President of the Association.

While the Commemoration Address was on the subject of "Ten Duties of a Monarch" the audience comprised a distinguished gathering including the relatives of the Late Sir D.B., in addition to the President, Members of the Board of Management of the Association and Governors.

The Vote of Thanks was proposed by Mr. Anura Serasingha, Vice President of the Association.

ONE DAY WORKSHOP FOR DHAMMA SCHOOLS AT BALAPITIYA

A workshop for Dhamma School students, Dhamma School Teachers and Parents of Dhamma School students which constituted an item of the scheme of Leadership programmes designed for Dhamma School students, Teachers and awareness programme for Parents was conducted at Balapitiya Pathegama Yogasrama Vihara on 17th February 2019.

A gathering representing Dhamma School Students, Teachers, School Prefects and Parents numbering, in all about 300 participated in this workshop which continued through the day. As an integral component of the workshop an Eye clinic for nearly 100 elderly persons was conducted under the auspices of Helpage Institute and additionally, two donations of Rs. 100,000 each were made to two Dhamma Schools, namely Vimalaratena Dhamma School of Balapitiya and Amaravanmsa Anunayaka Dhamma School of Ahungalle which were

recommended for such assistance under the Dhamma School Development Programme of the Association.

Mrs. B.P.S. Anuradhi, Divisional Secretary, Balapitiya, and Ven. Ketapale Samitatissa Thera Secretary, Sasanarakshaka Balamandalaya and Venerable Galvehera Vimalasiri Nayaka Thera collaborated with the Association in organizing this workshop.

While the programme was organized under the guidance of Mr. Padmasiri Ranawakaarachchi, Secretary in Charge of One Day Teacher Training Programmes and Management Committee Member, Mr. Kusumabandhu Samarawickrama, Vice President and Mr. Sunil S. Sirisena Management Committee Member who participated made presentations at the workshop.

ENTREPRENEURSHIP TRAINING WORKSHOP

One more Programme out of the gamut of programmes inaugurated with the objective of enabling the Buddhist Entrepreneurs dispersed throughout the island, to overcome the challenges facing them, energizing them as a strong Business community by assisting them to utilize their business acumen more productively in their enterprises and thereby promoting the emergence of community of powerful Buddhist Entrepreneurs was activated at Kandy at Kandy YMBA Headquarters on 20.02.2019. A gathering of nearly 200 Entrepreneurs engaged in a wide spectrum of business enterprises participated in this workshop.

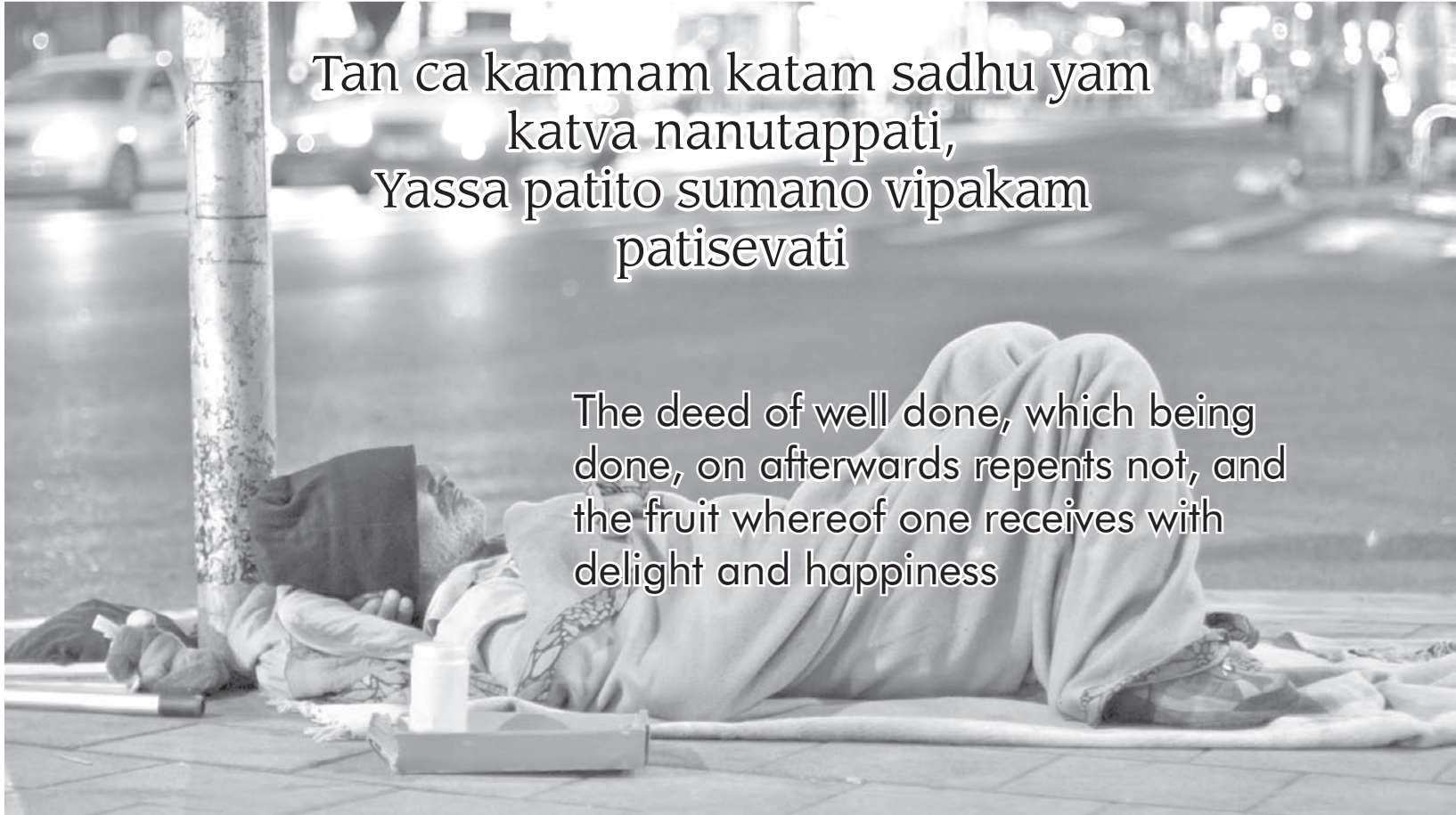
A wide range of instructive exposures on subjects including techniques of business accounting, payment of taxes, banking operations, personnel management, international market operations and additionally Health problems affecting the business community was provided by the lectures delivered at the workshop.

While the welcome address of the Entrepreneurship Training Programme was delivered by Mr. P. Dayaratne Tissera, President of Kandy YMBA the objectives of the programme were explained in detail by Mr. Sunil S. Sirisena, former Secretary Ministry of Education, Ministry of Trade and Chairman National Savings Bank and Director General Telecommunications Regulatory Commission.

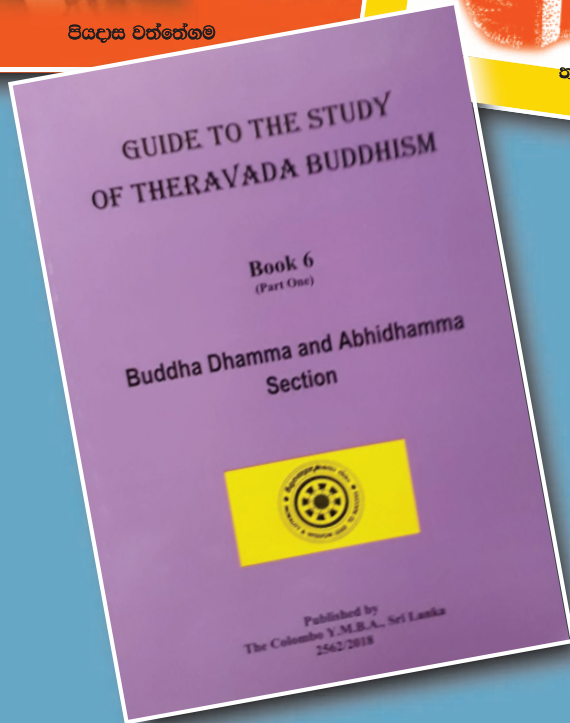
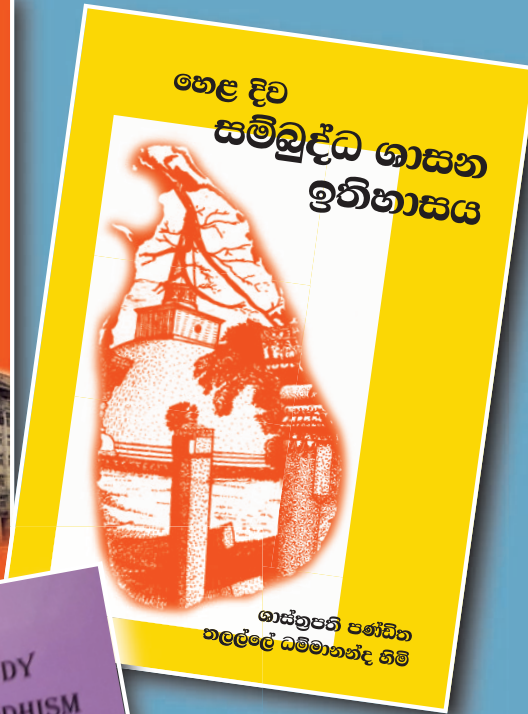
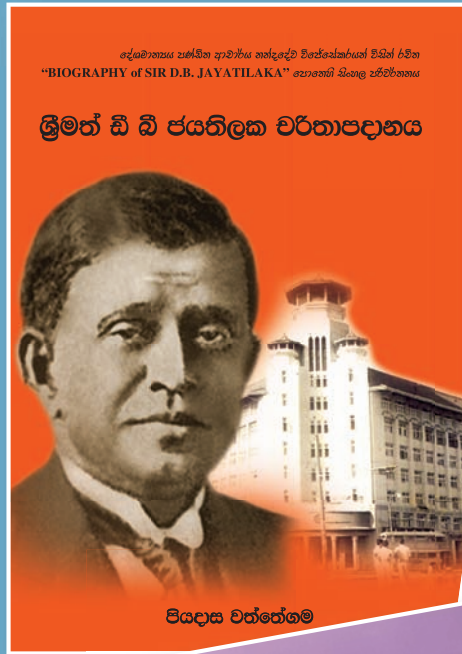
Representing Senior Officers holding responsible positions in Leading Business Establishments in the Island, Lectures embodying guidelines covering a wide range of relevant details for the success of business enterprises and for peaceful personnel management, were delivered by Dr. Lasantha Malavige, Chairman, of Lassana Flora, Mr. H.W.N. Ekanayake, Retired Deputy Commissioner of Inland Revenue and lecturer on Taxation, Mr. Nandadasa Rajapakse Chairman Emeritus of DSI (Pvt) Ltd. The Vote of Thanks was proposed by Mr. Weerasinghe Jayasundara, Hony. Secretary, Kandy YMBA.

Tan ca kammam katam sadhu yam
katva nanutappati,
Yassa patito sumano vipakam
patisevati

The deed of well done, which being done, on afterwards repents not, and the fruit whereof one receives with delight and happiness

අපගේ නව නම ප්‍රකාශන OUR NEW PUBLICATIONS

The Colombo - Young Men's Buddhist Association

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය

No. 70, D.S. Senanayake Mawatha, Col. 8. Tel: 0094-11-2695786, 2695598. Fax: 0094-11-2682397.